

Milý čitateľ,

prihováram sa ti v mene organizátorov 39. ročníka Celoslovenskej literárnej súťaže mladých prozaikov Jašíkove Kysuce – v mene Spolku slovenských spisovateľov, Literárneho fondu Slovenskej republiky, Kysuckej kultúrnej nadácie a Kysuckej knižnice v Čadci.

V ruke držíš výber najúspešnejších súťažných próz tohto ročníka. Odborná porota, ktorá pracovala v zložení Mária Bátorová, Dušan Mikolaj a Peter Kubica, mala v tomto roku veľmi ťažkú úlohu.

V tomto ročníku sme zaznamenali rast záujmu o túto súťaž. Neprislucha mi hodnotiť kvalitu prác, tú posúdili porotcovia, porovnáam len kvantitu - s predchádzajúcimi rokmi. Kým v roku 2005 sa do súťaže prihlásilo 62 súťažiacich autorov s 85 súťažnými textami, v roku 2006 to bolo 77 začínajúcich autorov a zaslali 128 prozaických útvarov, do tohto ročníka sa zapojilo 95 súťažiacich so 153 prózami. Všetky tieto práce boli vystavené v takom poradí, v akom nám boli doručené na www.jasikovekysuce.sk – „súťaž 2007“.

Odborná porota 20. 11. 2007 podala organizátorom návrhy na ocenenia, ktoré sme akceptovali bez výhrad. Ortieľ teda znie:

1. **Hlavná cena** (udeľuje Kysucká knižnica v Čadci)
Ivana Dobraková (... ale tie dlhé múry sa tak rýchlo zbiehajú ...)
2. **Prémie Literárneho fondu:**
Veronika Samková (A tak (ne)zomrela aristokratka ; Klaun)
Lucia Kajánková (Lola v zákulisí)
Maroš Andrejčík (Penzión nerestí)
3. **Cena Jozefa Hnitku** (udeľuje Kysucká kultúrna nadácia)
Eva Bačinská – (Posledným vlakom)
4. **Čestné uznanie organizátorov a odbornej poroty (diplom):**

Linda Absolonová (Chameleón) Viktória Laurent Škarabáková (Život podľa pravidiel), Mária Balgová (prózy On a Umrel), Tomáš Maktúra – pseud. Makmeister (Nad fabrikou svitá), Jakub Zahumenský - pseud. Brooklyn Goldfinger(M), Mathej Thomka (Trňovou cestou), Katarína Gecelovská (Zaschnuté lístie), Zuzana Slaninková (Pokúsiť sa o z), Diana Necpalová (Nočný anjel), Jana Cyprichová (Ten, ktorý všetko vie), Denisa Komadová (Túžba), Dominika Sýkorová (Cudzinec), Jana Borsuková (Úsečky a polpriamky), Milosh Harajda (Romeo)

V zborníku sú uverejnené práce menovaných autorov. Ocenené práce **sú uvedené celé, práce nositeľov čestného uznania uvádzame** kvôli ilustrácii len v úryvkoch. Kompletne súťažné texty si môžete prečítať na webovej stránke Jašíkových Kysúc, kde sú k dispozícii aj predchádzajúce ročníky literárnej súťaže.

Želáme príjemné čítanie

zostavovateľka

Čadca 27.11.2007

Ivana Dobrakovová
25 rokov, Bratislava

...ale tie dlhé múry sa tak rýchlo zbiehajú...

Narodila si sa v okamihu, keď už doktor strácal trpezlivosť, vrhal nervózne pohľady na hodinky a na mamu, no ták, tlačte, veď som vám povedal, že sa to musí narodiť do pol jednej, lebo potom som pozvaný k svokre na obed, hromžil, zatiaľ čo sestrička utierala mame spotené čelo a ty si sa konečne odhodlala preraziť hlavou cez ten úzky čierny tunel, na konci ktorého bolo, áno, svetlo, ostré nemocničné svetlo a cudzie tváre, nepochopiteľné prístroje a drsné doktorove ruky, ktoré ťa zdvihli do výšky, zatiaľ čo si vrešťala od hrôzy a prekvapenia. Medzitým v čakárni tvoje sestry, dvojčičky Klára a Blanka, pokojne sedeli na lavičke a šepkali si, ako sa vlastne dostane z toho brucha von? predsa tak ako jedlo! a tvoj otec celý nesvoj postával vedľa nich, striedavo si trhal vlasy a krokoval čakáreň a pritom neustále bojoval s pokušením ísť si zapáliť na záchod.

Potom, čo prestrihli pupočnú šnúru a utreli plodovú vodu, ti na stehno napísali fixkou číslo a položili ťa do postieľky medzi ostatné vreštiace deti, kde si sa mohla len pozerat' do bieleho stropu, spojiť svoj hlas s ostatnými a nostalgicky spomínať na ticho a vodný živel, v ktorom ti bolo tak dobre. Keď sa na teba prišli po nejakom čase pozrieť tvoje sestry, vyzerali byť trochu sklamané, hovorili niečo o malom plešatom červíkovi v perinkách a cez priečky posteľe ti fúkali na hlavu, až im to musela mama zatrhnuť, čo ste sa zbláznili, decká? prečo to robíte? a keď začali nespokojne mrnčať, tvoji rodičia ich radšej vykázali z miestnosti, s vami sa naozaj po dobrom nedá.

Po pár dňoch si opustila nemocnicu a ocitla si sa v novom prostredí, v rodinnom kruhu, ale nedá sa povedať, že by sa tým tvoj život výrazne zlepšil, celé dni si len spala, jedla, pokakávala sa a pocikávala do plienok, plakala, rástla ako z vody a nič nechápala. Mama sa o teba príkladne starala a otec pracoval aj cez víkendy, uživiť rodinu, ktorá sa tak rýchlo rozrástla, nie je žiadna sranda. Dlhé hodiny si preležala na kuchynskom stole, zúrila si, lebo si sa nedokázala prevaliť na bok ani na brucho, zatiaľ čo mama si pospevovala, chodila po kuchyni, otvárala a zatvárala rúru, strúhala jablká, umývala riad a z času na čas ti pred nosom zahrkala nejakou hrkálkou, čo si mala podľa všetkého považovať za skvelú zábavu.

Keď si mala jeden rok, už si chodila na vratkých nohách, od jedného kresla k druhému, Klára s Blankou okolo teba natešene poskakovali, tleskali rukami, povzbudovali

ťa, idíš, idíš a niekedy, keď sa mama nepozerala, do teba štychli a potom sa smiali na tom, ako sa márne pokúšaš znovu nadobudnúť rovnováhu. Rodičia ťa dali veľmi skoro do jasličiek, predsa len si bola tretie dieťa, koho by bavilo ostávať s tebou doma a tak ťa otec každé ráno odviezol na Červený kríž, kde už pred bránou postávali ďalší malí krikľúni vo farebných vetrovkách a gumových čižmičkách, dali ťa do jasličiek, ktoré si si takmer chorobne obľúbila a po čase si odtiaľ ani nechcela ísť poobede domov, revala si a zúrivo si sa hádzala o zem, až sa otec červenal a šepkal, budeš ticho, ešte si vychovávateľky pomyslia, že ťa doma bijeme!

V škôlke si si našla svojho prvého nepriateľa, Mareka, vodcu celej tej škôlkarskej bandy, ktorý jedného dňa okolo seba zhromaždil všetky deti a povedal im, všimli ste si, ako smrdí? doma ju iste neumývajú a všetky tie malé teľatá sa na tom smiali, dotýkali sa ťa a potom si pohadzovali imaginárny smrad, máš to! máš to! fúj! a ty si len stála v kúte a premáhala plač. Poobede si napriek príkazom vychovávateľiek nikdy nechcela spať, predsa len, čo keby ti tí malí hajzlíci niečo v spánku urobili a postupom času bol Marek čoraz agresívnejší, pri každej príležitosti ťa štípal a šliapal ti na nohy, až si od bolesti a poníženia zatínala zuby a keď vás vychovávateľky vypustili do záhrady, nehrala si sa na preliezačkách a hojdačkách s ostatnými deťmi, nie, ty si sa prechádzala popri plote a chytala električky, ktoré si potom pučila kameňmi, ták, to máte za to, že ste sa mi posmievali!

Keď si mala päť rokov a so zatajeným dychom si počúvala hororové príbehy o škole, ktorými ťa strašili Klára s Blankou, rodičia sa rozhodli, že si po dlhom čase predsa len doprajú letnú dovolenku pri mori, mama zasnene opakovala, more, more, ako dlho som už vlastne nevidela more? a otec otvoril zadné dvere na aute, panstvo, nastupovať! a celú cestu ste sa mačkali na zadných sedadlách, čo vám ale ani v najmenšom nevadilo, pozerali ste sa von oknom a ty si si pospevovala, more šire, voda slaná, krásne sú tie morské rána a tvoje sestry si zapchávali uši, buď ticho! buď už konečne ticho!

V Juhoške si sa máčala v mori, až si mala celkom zošúverené ruky a modré pery a rodičia ťa márne volali na breh, ty naozaj nemáš rozum, veď sa v tej vode nakoniec rozmočíš! ale ty si sa len smiala, chytala si kobyľky pri vašom veľkom oranžovom stane a hádzala ich mame za krk a keď ťa Klára s Blankou zobrali na výpravu, cítila si sa veľmi poctená, až kým ti neprezradili, že *asi* zablúdili a až do večera ste lozili po skalách, pili dažďovú vodu plnú utopených komárov a mušiek a nakoniec vás zachránil jeden miestny, chorvátsky rybár, ktorý vás zobral do svojho člna a odviezol až ku kempu.

Po návrate z prázdnin si nastúpila do prvej triedy Základnej školy na Červenom kríži, vlastne priamo oproti škôlke, biela budova s vysokými oknami a oplotené ihrisko s antukou, po ktorej ste museli behať na hodinách telocviku. Hneď si sa skamarátila s dvoma

spolužiakmi, po škole ste sa spolu šuchtali domov, do Fialkového údolia, hádzali ste kameňmi po holuboch, navštevovali sa a *zajedali* kreslené filmy pukancami. Spolužiačky, tie hlúpe husi, ktoré sa neprestajne chichúňali a chodili zásadne v ružovej, bledomodrej a oranžovej, na teba cez prestávku zborovo pokrikovali, mužatka! mužatka! a pritom iste ani poriadne nevedeli, čo to znamená. Vášnivo si opovrhovala celým ženským pokolením, nenávidela si svoje dlhé vlasy a dievčenskú tvár, Klára s Blankou ťa napokon začali nazývať „náš mladší braček“. Celé dni si rodičov prosila, aby ti zaplatili operáciu, mami, viem, že sa to dá, videla som to v telke! pevne rozhodnutá zmeniť pohlavie, až kým sa mama, na konci s nervami, v kuchyni nerozkričala, ale ak s tým okamžite neprestaneš, dám ti pár faciek, uvidíš!

V šiestej triede si si našla prvú kamarátku, maličkú chorľavú Martinku, ktorá sa chvastala matkou alkoholičkou a otcom námorníkom a na tvoju normálnu rodinu sa pozerala trochu zvrchu, ale inak ste spolu vychádzali celkom dobre, opisovali ste od seba na písomkách a cez veľkú prestávku ste sa na chodbe hrali čierne-biele, zubami-nechtami ste sa držali na čiernom páse pri stene, len nestúpiť na bielu, až kým si vás nevšimol nejaký učiteľ, ktorý mal práve službu na chodbe, no tak, deti, prechádzajte sa, počujete?

Ráno si zvykla čakať Martinku pred školou, vždy ju doviezol dedko až pred bránu, ale jedného rána sa pri tebe zastavila spolužiačka Soňa a povedala, čakáš na Martinu? tá nepríde, včera ju zrazilo auto, je v nemocnici a keď si vypleštila oči, ešte dodala, vyzerá to s ňou zle, možno že aj zomrie. Ale nezomrela, Martinka nezomrela, po návrate z nemocnice sa však s tebou prestala baviť, vyzeralo to – nech to znie akokoľvek absurdne – akoby jej po nehode stúpila sláva do hlavy a začala sa kamarátiť so znepriatelenou bandou, niekedy cez prestávku si pospevovali zvučky z večerníčkov, zatiaľ čo ty si sa prezliekala na hodinu telesnej a raz ťa Soňa chytila za rameno a zlomyseľne povedala, viete, čo robí táto tu každý večer? zažíva si panenskú blanu! a ty si videla, ako sa všetky dievčatá, na čele s Martinkou, rozosmiali.

Keďže si patrila medzi vzorné žiačky, v ôsmej triede ťa učiteľka posadila vedľa Petra M., najväčšieho grázla, asociála a alkoholika, áno, alkoholika, ktorý chodil do školy len každý druhý deň a niekedy ste ho pozorovali, ako ide s celou rodinou do krčmy naproti škole, vyklonení z okien ste mu kývali a skandovali, Peťo! Peťo! dones jedno pivo aj mne! a učiteľka len smutne potriasala hlavou. Sedeli ste spolu pred katedrou, ale namiesto toho, aby sa Peter M. zlepšil, si sa ty zhoršila, zo školy si začala nosiť samé trojky a štvorky a cez hodiny angličtiny ste robili zle hysterickému učiteľovi, ktorému sa z príliš vysokého čela lial pot, keď spieval *jingle bells, jingle bells, jingle all the way*, zatiaľ čo vy dvaja ste vrieskali z plného hrdla, alebo ste vydávali pazvuky, za aké by sa nemusel hanbiť ani Graham Chapman, až po vás angličtinár, na konci s nervami, hádzal pravítka a z celej sily trieskal

vašou lavicou, smradí, ak s tým okamžite neprestanete, zavolám riaditeľa a ten s vami hneď urobí poriadky!

Poobede si sa s Peťom flákala po Horskom parku a Slavíne, kde ste spoločnými silami hanobili hroby ruských vojakov, pretekali sa, kto doľusne ďalej žuvačku Pedro a bozkávali pri červeno-bielom zábradlí, takže keď si tvoje spolužiačky cez prestávky nacvičovali *francúzsky* na kolene, len si sa im v duchu smiala a nadradene si hovorila, len cvičte, cvičte, dievčatá, to sa vám v živote zide, odkedy si chodila s Petrom M., nikto si už k tebe nedovoľoval.

V tom čase ťa rodičia prihlásili na výtvarnú, chceli pre teba asi nájsť nejakú primeranú zábavu, lebo si robili starosti, niekedy v noci, keď si vstala z postele a išla na záchod, si začula ich tlmené rozhovory cez stenu, susedka ju videla, ako sa prechádza ruka v ruke s tým grázlom... mal by si jej dohovoriť... takto to ďalej nejde! a v umeleckej škole ťa zaradili do pokročilej skupiny, lebo je pravda, že si kreslila celkom obstojne. Po hodine ťa na chodníku pred školou čakával dedo, ktorý mal za úlohu odprevadiť ťa až na Mierko k trolejbusu a prechádzkovou palicou odháňať Petra M., ktorý sa tam zo začiatku tiež obšmietal. Rodičia si ťa jedného dňa zavolali na koberček a snažili sa ti dohovoriť a ty si len poslušne prikyvovala, bolo to predsa len jednoduchšie a od toho dňa si sa s Peťom stretávala tajne, v pivnici vášho domu, keď si tvrdila, že sa ideš bicyklovať s kamarátkami.

Výtvarná ťa však veľmi nebavila, odmietala si kresliť zátišia, banány, jablká a hrušky, učiteľ sa ti najprv snažil dohovoriť, ale potom rezignoval, vieš čo, kresli si, čo chceš, mne je to jedno a keď raz vyšiel z triedy, všetky decká začali kričať a pobeňovať po miestnosti, až jedno dievča vypadlo z otvoreného okna, zo štvrtého poschodia hlavou na betón, niekto do nej musel omylom strčiť a ty si už len počula výkrik, pri ktorom ti prebehli zimomriavky po chrbte, výkrik, ktorý v strede utľalo a keď ste sa zbehli k oknám, videli ste už len nehybné telo vykrivené do prečudesnej polohy, mláčku krvi a na obrubníku niečo biele, čo mohol byť aj mozog, ale istá si si tým nebola.

V ten deň si si prvýkrát uvedomila, čo to znamená zomrieť, keď si v horúčke, zabalená do deky, blúznila na gauči, Klára s Blankou sa krčili vedľa teba a hladkali ťa po vlasoch, no ták, upokoj sa, už je dobre a ty si len opakovala, vždy som si myslela, že mozog je sivý, ako to, že bol biely, na tom chodníku... vždy som si myslela, že je sivý. Mama si ťa na druhý deň posadila na kolená a keď nechceš, nemusíš už na tú výtvarnú chodiť, ak sa na to necítiš, je to v poriadku, pochopím to, úzkostlivo sa na teba pozerala, ale ty si len pokrútila hlavou, neboj sa, mami, budem si dávať pozor, aby do mňa nikto nedrgol, nebudem sa vykláňať z okna, sľubujem a ona si ťa privinula k telu, ty moje dievčatko, si veľmi silná, vieš o tom?

Ale namiesto toho, aby si na incident zabudla ako ostatné deti, v otcovej knižnici si si tajne vyhľadala ľudskú anatómiu, hrubú bichľu, ktorá ti skoro vypadla z rúk, keď si ju vyťahovala z police, nalistovala si si obrázok mozgu a s knihou na stojane, paleta v rukách, si začala maľovať ďalšie plátno a od tej chvíle si maľovala už len mozgy, telá vykrivené do neuveriteľných polôh a hlavy rozrazené okrajom obrubníka, až si po pár týždňoch pozvali tvojich rodičov do umeleckej školy a trochu v rozpakoch im povedali, nesmiete nám to mať za zlé, ale tie kresby pôsobia veľmi zle na ostatné deti a od toho dňa si už nemohla chodiť na výtvarnú a pritom ti práca išla tak od ruky.

Prijali ťa na gymnázium Vazovova, kam si od septembra začala chodiť do prvej A, ale všetko to išlo akoby popri tebe, nepoznala si mená svojich spolužiakov, nesnažila si sa nájsť si nových priateľov, nezaujímal ťa predmety a učitelia už vôbec nie, v škole si len sedela a neprítomne pozerala von oknom, poobedia si si kreslila, zavretá v izbe, Klára, Blanka, prosím, nechodte mi sem teraz, snažím sa pracovať, až si jedného dňa dostala pocit, že by nebolo od veci natrieť si steny izby na čierne, kúpiť si *martensky* s kovovým špicom a napúdrovať si tvár, len s vlasmi si nemala žiadnu robotu, od narodenia si ich mala havranie.

Rozišla si sa s Peťom, lebo nevedel prijať zmeny, ktorými si prechádzala, nepáčilo sa mu, ako vyzeráš, ako chodíš oblečená, a už vôbec sa mu nepáčil ten obrátený kovový krížik na tvojej hrudi. Milovala si Lyncha a jeho Mazaciu hlavu, do zblbnutia si pozerala videoklipy *Cradle of Filth* a po večeroch si chodila na koncerty do Duny, kde si jedného dňa, alebo skôr jednej noci, stretla Rút, krásnu čiernovlasú Rút, ku ktorej si sa napriek protestom rodičov po čase nasťahovala, nehnevajte sa, ale mám už osemnásť rokov a so svojím životom si môžem robiť, čo uznám za vhodné, hovorila si v obývačke, zatiaľ čo Klára s Blankou sa zatvárali v izbe, aby sme to nemuseli počúvať, tie tvoje kydy, vieš.

S Rút si pestovala marihuanu v debničkách na balkóne a niekedy po milovaní ste spolu fajčili hašiš z vodného bongu, pohodlne rozvalené v perinách, oči upreté na plafón. Konečne si si začala vážiť svoje priam mytologické telo, keď si videla, čo to robí s Rút, keď sa prechádzaš po byte nahá, dráždila si ju a ona sa na teba vrhala spoza dverí. Hryzla ťa, škriabala, lízala, zatiaľ čo si jej nahlas čítala inzeráty v pornočasopisoch, telefonujte, len ak má vyše dvadsať centimetrov, mám to rada zozadu, neskúsený mladík hľadá učiteľku sexu, značka: veľké prsia, rehotali ste sa na tom z plného hrdla, aj keď ty si v kútiku duše vedela, že nie si ako ona, že pre teba je to len jednorazová záležitosť, že skôr či neskôr ju opustíš kvôli poriadnemu chlapovi.

Po niekoľkých týždňoch spoločného života ste sa vybrali na párty k Rútiným priateľom, kde ste hneď pri vchode dostali extázu, Rút sa čoskoro niekam vytratila, ale tebe to

vlastne ani veľmi neprekážalo, jeden Francúz ťa odchytil v predsieni a ponúkol sa, že ťa naučí nejaké užitočné frázy, *partouze, suce-moi, je veux être sodomisée*, a práve keď si so smiechom opakovala *grosse bite*, (nie, nie bi, bit! té sa vyslovuje), vo dverách sa zjavila Rút, ktorá ťa hneď nafackala a tak si zistila, že vie po francúzsky, a tak si zistila, že o nej nevieš vlastne vôbec nič, nikdy ti nenapadlo spýtať sa, odkiaľ berie peniaze, kde vyštudovala, čo vlastne v živote robí a kam každý deň odchádza do práce.

Keď ste sa nadránom vrátili do jej bytu, začala ti robiť žiarlivostné scény, zlostne krokovala izbu hore-dolu a občas po tebe hodila, čo jej prišlo pod ruku, ako sa môžeš vôbec rozprávať s takým slizkým odporným... samcom?! a ty si si povedala, že toto teda naozaj počúvať nemusím a hneď si sa aj pobalila a keď si kráčala po ľudoprázdnej ulici v to skoré ráno, snažila si sa nevnímať Rút, ktorá sa vykláňala z balkóna a chceš sa naučiť po francúzsky? tak teda dobre počúvaj a opakuj po mne, *va te faire enculer, connasse!* revala z plného hrdla, až sa okná v okolitých domoch otvárali a staré susedky nesúhlasne vrteli hlavou, čo sa to tu, preboha, deje, zbláznili ste sa?

V rodičovskom dome si sa však veľmi neohriala, atmosféra bola dusivá, vysokoškolačky Klára s Blankou sa s tebou ani nerozprávali a až doma si zistila, že o tebe kolovali rôzne klebety medzi známymi a príbuznými, ktoré museli rodičia neustále popierať, nie, tak to vôbec nie je, odišla študovať do Anglicka, to viete, dnešní mladí sa už jednoducho bez tej angličtiny nezaobídu. Čoraz viac na teba zo všetkých strán tlačili, aby si pokračovala v štúdiu, aspoň toho bakalára si urob, spínala mama v kuchyni ruky, zatiaľ čo otec sa radšej uzatváral do mlčania, až teraz si si uvedomila, ako veľmi sa zmenil, už to nebol ten žoviálny mladistvý muž, ktorým si sa kedysi hrdila pred spolužiačkami.

Veľké bolo tvoje prekvapenie, keď si jedného dňa stretla Martinu v Medickej záhrade, ako si s palicami nacvičuje ohňovú šou, rukávy vyhrnuté napriek mrazivému počasiu, pohľad upretý len na tri poskakujúce palice pred sebou. Dali ste sa do reči, slovo dalo slovo a čoskoro si si aj ty kúpila potrebnú výstroj. Začali ste sa stretávať pod rozkvitnutou magnóliou, pri bielej lavičke, každý deň po štvrtej, keď Martina dobehla z práce, ešte celkom zadýchaná. Takmer si dušu vypustila, ako si sa ju snažila dohoniť v zručnosti, najprv ste trénovali obe bez ohňa, ale postupne ste sa zlepšovali a čoskoro sa pri vás začali pristavovať zvedaví okoloidúci, unudené mamičky s kočíkmi, starci opierajúci sa o čiperné manželky, deti v oteplovačkách s loptou v ruke.

A keď si raz večer v obývačke oznámila, že namiesto podania prihlášky na vysokú školu sa chystáš s Martinou do Francúzska, do Marseille, do skvotu, mama už ani nevládala protestovať, Klára s Blankou len mykli plecami a otec utrúsil, no veď dobre, my ťa tu nasilu

držať nebudeme, neboj sa. Cesta vám trvala takmer týždeň, stopom, samozrejme, prespávali ste v spacákoch na poli a zdvíhali palec na kamionistov, ktorí väčšinou len zo žartu zatrúbili a prefrčali okolo. Vždy ste to považovali za malý zázrak, ak vám niekto predsa len zastavil, hovorili ste si, že väčšina šoférov sa asi zľakla tých osemdesiatlitrových ruksakov, ktoré ste niesli na chrbte. V Marseille ste s úľavou zistili, že skvot stojí naozaj tam, kde má, že adresu vám dali správnu a prekvapivo rýchlo ste sa začlenili medzi Poliakov, Rumunov, Slovincov a Chorvátov, ktorí tam už nejaký ten rok skvotovali.

Ten ošarpaný a pomaľovaný dom sa nachádzal na periférii Marseille, vo štvrti *les Caillols*, priamo oproti komplexu *Hôpital Psychiatrique Valvert*, rozľahlému parku s roztrúsenými pavilónmi, kde ste sa niekedy cez víkendy usadili na tráve a urobili si piknik, samozrejme, len v prípade, že vás vrátnik nenačapal, ako preliezate múr do areálu ústavu. Cez týždeň ste sa každé ráno odviezli električkou až na *La Canabière*, hlavnú ulicu v centre, kde ste sa s Martinou postavili na chodník a pred ľahostajnými zrakmi Francúzov vybalili svoje palice a pustili sa do ohňovej šou, po mesiacoch nácviaku dokonale zohraté. S ostatnými skvotermi ste mali viac-menej korektné vzťahy, až na občasnú hádku kvôli jedinej pojazdnej kúpeľni plnej rozbitých kachličiek a čiernych švábov. Prišli ste práve v čase, keď vám mesto ako neplatičom odpojilo elektrinu a večer boli izby osvetlené len sviečkami rozostavenými v pravidelných intervaloch po zemi a všetky listy, ktoré si písala domov – nedalo sa tomu zabrániť – boli pokvapkané voskom.

Martina sa dala dokopy s jedným Poliakom, s ktorým trávila čoraz viac času, niekedy odišli aj na celý týždeň a ty si v takých chvíľach nemala chuť postaviť sa celkom sama na *La Canabière* a tak si sa po nejakom čase pripojila k jednému Slovincovi, ktorý si namiesto žobrania chodil pravidelne po jedlo a šatstvo na charitu. Slovinec sa ti zdal byť milý a najmä nápomocný a aby si mu urobila radosť, vždy si sa zasmiala na jeho priblblých vtípoch. Cenila si si jeho ústretovosť, teraz, keď sa na teba Martina už celkom vykašľala, až kým si sa jednej noci nezobudila na to, ako sa k tebe snaží nasúkať do spacáku, dlaň priložená na tvojich ústach, tíško, tíško, nič sa nedeje, predsa by si nebudila ostatných. Tak silno si sa mu zahryzla do dlane, že jeho rev zobudil všetkých skvoterov vo vedľajšej miestnosti, ktorí hneď pribehli so sviečkou v ruke, čo je? Čo sa tu, preboha, deje, že tak vyrevujete? zas sa na nás budú sťažovať z okolitých domov. Na druhý deň si napísala odkaz Martine, o tom čase v Aix-en-Provence so svojím Poliakom a na tom lístku jednoducho stálo, *vraciam sa do Bratislavy*, kde si sa aj ocitla, v rekordne krátkom čase, teda po dvoch dňoch, na prahu rodičovského domu vo Fialkovom údolí a oni ťa privítali s otvorenou náručou, ach, ty márnotravná dcéra.

Na spiatocnej ceste si si to nechala prejsť hlavou a dostala si pocit, že od skončenia strednej školy si len tak prežívala, zo dňa na deň, zrazu si si s nástojčivosťou uvedomila, že takto to už ďalej nejde, troska, odpad, *white trash*, že musíš niečo urobiť so svojím životom a to hneď. Mame vstúpili slzy do očí, otec si v rozpakoch odkašľoval a doktorandky Klára s Blankou sa usmievali, keď si jedného večera krátko po návrate slávnostne oznámila celej rodine zoskupenej v obývačke, že si sa prihlásila na dvojročný kurz pre sekretárky do Akadémie vzdelávania, kam si naozaj začala chodiť, veľmi dôsledná a pedantne dochvilná, všetko si si zapisovala do kockovaných zošitov a popritom si ešte doma šprtala angličtinu a francúzštinu. V triede boli na počudovanie aj traja mladí muži a najmä jeden z nich, Michal, hneď upútal tvoju pozornosť a netrvalo dlho a cez prestávky ste spolu sedávali na parapete a hľadeli von oknom, dolu na Michalskú, na tie desiatky ľudí náhliacich sa pod vami a niekedy po skončení vyučovania ste zbehli do Prašnej bašty, kde ste pili kofolu alebo pivo, často až do večera, snáď by si už nechcela ísť, ostaň ešte, veď domov ťa odprevadím.

Po skončení kurzu si sa zamestnala v jednej nadnárodnej spoločnosti, kde si väčšinou len zdvíhala telefóny, rezervovala letenky pre šéfov a prekladala listy do francúzštiny či angličtiny, popritom, ako si četovala s kamarátmi na *chat.fr* a robila si polhodinové prestávky na kávu. V tom istom čase ste sa s Michalom konečne presťahovali do svojho, do novostavby na konci Dúbravky, rodičia vám prispeli a aj Michal mal nejaké peniaze po prababičke, takže ste si ani nemuseli brať pôžičku na ten trojizbový byt s výhľadom na les, ktorý sa vám tak páčil, v ktorom vám bolo tak dobre. Cez víkendy ste chodili na bicykloch do lesa, na plaváreň do Juventy alebo do čajovne Pohoda a ani k tvojim rodičom to od vás nebolo až tak ďaleko, električkou k PKO, hore Bôrikom a Jančovou a potom doprava, kde sa rozkladalo Fialkové údolie, kde tvoji starnúci rodičia ešte stále bývali v dome, z ktorého si sa už definitívne odsťahovala.

Brali ste sa začiatkom leta, v rozkvitnutom altánku, svokra na tom trvala a ty si ustúpila len pod podmienkou, že si nebudeš musieť obliecť tie desné staromódne šaty, ktoré ti niekoľko mesiacov vnucovala. Po obrade ste sa fotili v parku, dotýkajúce sa ruky pri strome, Michal kľáčiaci ti pri nohách, zatiaľ čo si cedila pomedzi zuby, prosím ťa, vstaň, už sme sa snáď strápnili dost. Ale Michal sa dostal do švungu a nechcel opomenúť ani jednu tradičnú pózu, ktorú videl v pravidelnej rubrike časopisu Život, nevesta na rukách, ženích podávajúci jej ružu, mladomanželia odchádzajúci v ústrety zapadajúcemu slnku a nakoniec si sa na tom aj ty dobre bavila, roztopašne si vystrkovala *spanilú nôžku* na fotografa, takúto, presne takúto ma odfoťte, cudnú, to som celá ja, rehotali ste sa s Michalom na plnú hubu a podvečer ste sa presunuli z parku do reštaurácie, na letnú terasu, ktorú ste si dopredu zarezervovali, kde už

nenažraté mäsiarky čakali na zvyšky z jedál a premnožené komáre na čerstvú mladomanželskú krv.

Host'ovskú izbu ste museli čoskoro premeniť na detskú izbu, postieľka v rohu miestnosti a umelohmotný dúhový nábytok z Ikea a od tej chvíle akoby sa tvoj život zastavil a začal sa ten Izabelin, celé tvoje bytie sa zameralo na výchovu dcéry a než si si to uvedomila, už bolo príliš neskoro, už si sa k sebe vrátiť nemohla. Izabela rástla a požierala čoraz viac tvojho času, ani si nepostrehla a cez d'asná jej prerazili prvé mliečne zúbky a vzápätí na to vypadli, bez výčitiek si ich zahodila do smetiaka, predsa by sme v dome nedržali také sprostosti, namietla si, keď ti to svokra vytkla, to ja mám Michalove zuby ešte stále odložené. A Izabela ďalej rástla, nezadržateľne, tá obryňa že vyšla z mojich útrobov? čudovala si sa počas nedeľných obedov, lebo Izabela bola už v ôsmej triede vyššia než Michal a niekedy si mala chuť zakričať na ňu, takpovediac zospodu, už stačí, zastav sa, kam sa, preboha, tak naťahuješ?

Na maturitnom večierku si prvýkrát uvidela opitú Izabelu, zatiaľ čo ste s Michalom tancovali na parkete, veľmi elegantný a dobre vyzerajúci manželský pár, aspoň si si to nahovárala, keď si sa nenápadne obzerala po ostatných tanečníkoch. Po skončení strednej sa Izabela rozhodla prerušiť štúdium a pravdu povediac si mala pocit, že ty si tá posledná, ktorá by jej v tom mohla brániť a tak teda s vaším požehnaním odišla, odišla do Kentu, robiť au-pairku, s Michalom ste stáli na nástupišti a kývali jej, posielali vzdušné pusy a hľadeli za miznúcim autobusom. Pred odchodom ťa ubezpečila, len na rok, aby som sa naučila po anglicky a potom sa vrátim a budem pokračovať v štúdiu, neboj sa, ale nakoniec sa nevrátila, nakoniec tam ostala a po dvoch rokoch k vám priviedla Johna, aby ste sa už konečne zoznámili, *John, these are my parents*, povedala a ty si si v tej chvíli s hrôzou uvedomila, že ti pomedzi prsty pretieklo snáď dvadsať rokov a ani nevieš ako.

Na druhý deň si zašla do lekárne a poprosila si magistru o radu, viete, krém proti vráskam, ktorý by ste mi odporúčali? ja sa v tom nevyznám a ona sa ti škodoradostne zadívala do tváre a potom uštipačne poznamenala, to idete trochu neskoro, nezdá sa vám? Staré dievky Klára a Blanka sa na tom schuti zasmiali, keď si im to rozprávala, od istého času si s nimi mala výborný sesterský vzťah a často si ich navštevovala, pri odchode ťa ešte potľapkali po pleci a povedali, nič si z toho nerob, aj keď je pravda, že my používame krém proti vráskam už od tridsiatky.

V rýchlom slede si pochovala oboch rodičov a potom... áno, potom aj Michala, ktorého krátko po odchode do dôchodku skolil infarkt a on zomrel, ešte než ste dorazili do nemocnice, v santike, v tvojom náručí. Hlavu mal položenú na tvojich kolenách, hladila si ho po plavých vlasoch a nevedela si, ako to povedať sanitárom, že už je po tom, lebo oni si nič

nevšímli a nerušene sa bavili o situácii na poliklinike, teda, ja naozaj neviem, ako to všetko zvládneme po tej chorej reforme zdravotníctva, povedal ten napravo, zatiaľ čo Michalovo srdce sa poslednýkrát slabo zachvelo. A čas ďalej uháňal, nevládala si s dychom, ako ťa za sebou neúprosne tiahol, čoraz viac sviečok na torte, ktoré si si už musela kupovať sama a na tvojom tele, ktoré tak dlho odolávalo, sa teraz, po menopauze, začali prejavovať prvé vážne nedostatky, otvárať prvé trhliny, zatiaľ čo si sa postupne opotrebovávala, zatiaľ čo si celá neodvratne *hrdzavela*.

S hrôzou si sledovala, ako pomaly upadáš a jedného rána pred zrkadlom si si spomenula, ako sa ťa raz v skvete Martina spýtala, čo je lepšie, byť rozkysnutou alebo vysušenou babkou? a tak ako vtedy, ani teraz si nepoznala odpoveď na túto nástojčivú otázku, nebola si si dokonca ani istá, do ktorej kategórie patíš ty, tvoje telo nebolo obalené tukom ale ani vychudnuté, len koža začínala oviesť a mäso sa postupne odliepalo od kostí. Keby však išlo len o telesné zmeny, nejako by si to už zvládla, ale zdalo sa ti, že už *odchádzaš* aj po duševnej stránke, rapídne sa ti zhoršila pamäť a pri zriedkavých Izabeliných návštevách si sa viackrát pristihla, ako jej niečo hovoríš dvadsaťkrát, mama, veď to si sa ma už pýtala, strácala s tebou trpezlivosť tvoja tridsaťpäťročná dcéra a vždy potom dodala, nie, nie som tehotná, trochu som pribrala, milé od teba, že mi to takýmto šetrným spôsobom pripomínaš.

A tak si sa ocitla na dôchodku, v zatuchnutom byte v Dúbravke, obklopila si sa mačkami, ktoré ti robia *nedobrovoľnú* spoločnosť a v týchto dňoch je tvojou najväčšou zábavou pozorovať ich pri jedle, keď sa vrhajú na tie vyberané konzervy, ktoré im kupuješ za ten biedny peniaz, za tých pár euro, čo ti chodí každý mesiac na účet. Sleduješ, ako pahlne jedia, ako zabárajú biele ostré zúbky do pomletého mäsa, ako sa oblizujú a musíš myslieť na to, ako si raz v správach začula, že nejaké mačky zjedli svoju majiteľku, ktorá zomrela. Úbožiatká hladné, hovoríš si, keď si na to spomenieš a rozmýšľaš, či takýto koniec čaká aj na teba, či ťa objavia, až keď sa začnú susedia sťažovať na morový zápach z horného bytu, na zúfale mňaukanie tých piatich mačiek a keď napokon policajti vyvalia dvere, nájdu ťa na zemi, obratú na kosť a biele mačacie zuby pokropené už nie veľmi čerstvou krvou. Niekedy len tak sedíš v kresle, pri okne s výhľadom do lesa a rozmýšľaš nad zožltnutými fotkami, nad tými niekoľkými spomienkami, ktoré ti ešte ostali a v takých chvíľach máš neodbytný pocit, že tvoj život by sa zmestil do jednej krátkej poviedky.

Eva Bačinská

17 rokov, Dolná Tižina

Posledným vlakom

I. Vlak sa pohol

Zakývala som mu cez okno červenou rukavicou a začala som cestovať.

Bolo mi chladno, ale to z tej tmy, čo tiekla naokolo. V oknách som videla iba seba a svoje myšlienky, ktoré chaoticky poletovali vozňom a odrážali sa od stien. Bola som príliš vyšľavená na to, aby som dokázala vnímať tú jemnú melanchóliu rozptýlenú vo vzduchu. Len taká zvláštna, unavená samota ma nechávala napospas odrazu mojich myšlienok na oknách, ktorý ma oddeľoval od všetkého a všetkých.

„Prídeš ešte?“ spýtal sa vtedy.

„Najskôr tak o rok,“ odpovedala som na celkom očakávaný prejav záujmu.

Otvorila som okno, aby som vpustila trochu priestoru do tejto škatuľovej stiesnenosti. Vystrčila som si kúsok hlavy, ale nebolo vidieť ani tie stopy, čo zanechával vlak vrtajúc do tmy. Vozeň osvetľoval priestor asi pol metra naokolo a čerstvá tma len vyplňala moju vzdialenosť od všetkého a všetkých.

Vlak pribrzdil a dvere podozrivo vrzli.

„To sa nebojíš cestovať takto večer sama? A ešte tak ďaleko?“ opýtal sa vtedy. „Ja by som sa bál...“

„Som zvyknutá cestovať,“ odpovedala som.

„Keď myslíš,“ povedal výraz jeho tváre. „Ja by som to neriskoval.“

Racionálna časť môjho ja sa konečne spamätala a začala sa báť a dohovárať mi, ako mi len mohlo napadnúť nastúpiť do prázdneho vozňa. Prevažujúca časť môjho ja, skôr otupená ako odvážna, sa len presvedčila, že je všetko v poriadku, žiadni teroristi, žiadni uchyláci, a strčila mi hlavu naspäť do neprítomnej pieskovej tmy.

Rozhodla som sa teda na najbližšej stanici presadnúť do vozňa so sprievodcom.

II. Studené ruky

Vstal sprievodca, nižší štyridsiatnik s fúzmi pod nosom, a prešiel sa pomedzi večernými cestujúcimi. Svojím mlčaním zvýšil koncentráciu nevyjadrených myšlienok vo vagóne.

„Dobry večer, cestovné lístky, prosím,“ nepovedal. Zošuchla som si rukavice, vytiahla som z tašky cestovný lístok a podala som mu ho.

„Tak mi to napíš sem,“ povedal vtedy, keď mi podával škatuľku od cigariet. Zošuchla som si rukavice. Bolo to asi prvýkrát, čo som držala niečo také nechutné a odporné a nezmohla som sa ani na najmenší prejav odmietavého postoja. „Dúfam, že sa to nezmaže,“ dodal.

„Nemáš radšej nejaký papier? Alebo... ruku?“ opýtala som sa. Odpovedal nechápavo-nesúhlasným pohľadom. Na prax predsa nenosí zbytočné papiere a ako budúci kuchár asi nemá vo zvyku čmárať si po rukách. Škoda.

Nech sa to aj zmaže, povedala som si. Teraz nepotrebujem archivovať príležitostné známosti a rovnako ani ja nepotrebujem byť archivovaná medzi jeho známymi, pretože nie som jeho známa. Som neznáma. Naozaj nechcem škatuľku od cigariet, chcem jeho – ruku. Chytiť ju a napísať hoci aj celý svoj životopis. Nepochopil.

„Díky,“ povedal, keď som mu podávala späť jeho škatuľku s mojím nickom na pokec, úplne vyrovnaná s tým, že skončí v najbližšom smetnom koši.

Natiahla som si rukavice na skrehnuté ruky.

Sprievodca si preštudoval môj lístok a vrátil mi ho rovnako bez slova. Schovala som si ho do tašky a natiahla som si rukavice na skrehnuté ruky.

„Prosím vás, aká je šanca, že stihnem rýchlik do Žiliny, keď meškáme?“

III. Anjeli sú nefajčiari

„Tento osobák zvykne meškať,“ povedal mi vtedy, keď som už nervózne hompálala nohami na vysokej lavičke a kontrolovala staničné hodiny čoraz častejšie. „Raz dokonca nešiel vôbec, čosi sa stalo na trati a my sme museli ísť domov peši...“

Zdeseným pohľadom som sa mu poďakovala za upokojenie. Meškanie práve prekročilo desať minút.

„Podľa mojich výpočtov,“ začal sprievodca dôležito, „meškáme desať minút, na najbližšej stanici sedem minút stojíme, to by sa dalo stiahnuť, na prestup je päť minút... te-o-re-tic-ky by ste ten rýchlik mohli chytiť, odporúčam trikrát Zdravas...“

„Ďakujem... musím ho stihnúť... je to môj posledný...“

Vystúpili sme z autobusu, on prvý, ja za ním.

„Tadeto,“ ukázal a ja som mala pocit, že je to môj anjel strážny v ľudskej podobe, lebo inak by som sa tak rýchlo neorientovala. Nebol veľmi vysoký, skôr zavalitý a ťarbavý, čierne vlasy, tmavé oči, okrúhla hlava. Môj anjel si ako naschvál vybral imidž, ktorý na mňa ani trochu nezaberá.

Vytiahol škatuľku s cigaretami a anjel sa rozplynul v dyme.

„Sorry, že ťa neponúknem, táto je posledná...“

„To nič, nefajčím.“

Sadli sme si na staničnú lavičku, on prvý, ja za ním. Vydýchla som si, že ten vlak ešte nešiel. On vydýchol cigaretový dym.

IV. Odišiel a príde, ja už nie

Vchádzali sme na hlavnú stanicu. Rýchlo som sa obliekla, aby som mohla rýchlo preskočiť na rýchlik.

„Je na druhom nástupišti, aha, už tam stojí,“ ukázal mi sprievodca. „Viete čo, nechodte zbytočne podchodom, to by ste nestihli, tamto je služobný prechod cez koľaje... ešte ho chytíte, len rýchlo... šťastnú cestu...“

Vlak brzdil na môj vkus príliš dlho, otvorila som dvere, stále brzdil, už skoro stál, tak som vyskočila, ale stále len brzdil a škrípala kolesami, trochu sa mi podlomili kolená, lebo ten výskok nebol v smere jazdy, lebo ten služobný prechod je opačným smerom, tak som sa rozbehla cez štrk, prebehla som medzerou v betónovom plote, po betónových paneloch medzi koľajami, symbolicky som sa obzrela napravo a naľavo a bežala som, služobným prechodom na druhé nástupište, vietor mi nafúkal slzy do očí, aby som okrem panelov medzi koľajami nevidela nič, vybehla som na nástupište, tabuľa so smerom, odchodom a meškaním rýchlika sa mi rozpíjala v očiach a jasne som videla iba vlak, ktorý práve odchádzal.

Utrela som si slzy a trochu som sa vydýchala. Vlak odišiel a ja som tam chvíľu len tak stála, akoby sa ma to ani netýkalo, akoby som mohla odložiť riešenie na neskôr, akoby som si ukladala do tašky zošit z matiky s tým, že si ten príklad odpíšem ráno v škole.

„Prosím vás, toto bol ten rýchlik do Žiliny?“ opýtala som sa pre istotu jednej čakajúcej.

„Nie, ten ešte len príde...“

Očakávala som príjemné uvoľnenie alebo aspoň kvapku endorfínu do krvi, ale nič také sa neudialo. Stála som tam s nezmenenými nepocitmi a čakala. Na nečitateľnej digitálnej tabuli svietilo pri rýchliku do Žiliny päťminútové meškanie.

„Prídeš ešte niekedy?“ spýtal sa vtedy.

„Nie, už neprídem.“

Veronika Samková
15 rokov, Košice-Šaca

A tak (ne)zomrela aristokratka

MILÝ čitateľ, moje meno je Beatrice a chcela by som ti... Nie, takto nie... Znovu...

MILÝ čitateľ, volám sa Beatrice a mám 16 rokov. Pochádzam z aristokratickej rodiny... *Ale no, zase hneď nemôžem vešať na nos nejakému chudákovi ktorý si to prečíta. Ešte raz...*

CHCELA by som sa Tebe, ktorý si to čítaš, predstaviť. Vnímaj písmená veľmi pozorne, takýchto listov viac nie je... *Áno, to je dobrý začiatok ...*

Takže:

CHCELA by som sa Tebe, ktorý si to čítaš, predstaviť. Vnímaj písmená veľmi pozorne, takýchto listov viac nie je. Narodila som sa 1.5. 1991 v bohatej rodinke žijúcej uprostred krásneho mestečka na juhu Anglicka.

SPOČIATKU som si myslela, že otec má nejakú dobre prosperujúcu firmu, no neskôr mi oznámili, že titul Lord a menší palác zdedil. Ako sa hovorí ľudovo, má modrú krv. Tá teraz koluje v mojich žilách tiež ...

TENTO fakt som prijala veľmi dobre, dokonale som sa vžila do úlohy lady Beatrice a rozkazovala som jedna radosť. Problém nastal až keď som dovŕšila vek nástupu na strednú školu.

ZRAZU mi otec naplánoval budúcnosť, ktorú som ja nechcela. Úprimne, nebolo to až tak dávno... *No jasné, som na ulici len pár hodín a už píšem vlastný závet. Ale keď som sa do toho tak odhodlane pustila... Ale musím na papier vložiť aj kúsok svojich citov...*

ZNENÁVIDELA som otca aj celý svoj život! Pripravil mi peklo v podobe strednej školy návrhárskej a pritom som tak zúfalo chcela medicínu! Baví ma pichať ľuďom ihly do rúk! A on to nikdy nepochopil a nepochopí! *Výborne, ide mi to. Vlastne ako všetko... Škoda, že viac ľudí takých dokonalých ako ja neexistuje.*

RAZ bude ľutovať, že svoju jedinú dcéru vyštval z domu! Raz pochopí, o čo prišiel... *Ehm, vlastne má oveľa lepšieho syna, ktorý sa neprieči jeho rozhodnutiam, na to spomínať netreba...*

A TERAZ Ti milý čitateľ pomaly, aby si pochopil, predostriem moju budúcnosť. Budem žiť v tomto polorozpadnutom dome kým mi nedôjdu zásoby jedla a kým nezahnijem v prachu. *Nádherne poetické.*

TY nájdeš tento list, odovzdáš ho môjmu otcovi, ten Ti dá nehoráznú sumu peňazí a mňa dôstojne pochovajú... *Fúj, v tom čase už budem pravdepodobne aj zapáchať... Blee...* Dúfam, že prídeš na pohreb v najhonosnejšej róbe či obleku, aby si si uctil pamiatku Tvojej záchrankyne, ktorá Ťa vytiahla z biedy Tvojho života svojou vlastnou smrťou... *Asi by musel mať ešte aj šťastie, že moje telo našiel, ale to všetci múdri a inteligentní pochopia, takže o tom pomlčím...*

PRI spúšťaní mojej truhly do temnej jamy bude rodinný kňaz rozprávať o mojom živote a ty si len povieš: „Žila si krásny život a mňa zaujíma len to, ako krásne si vedela zomrieť...“ *Hmm, od koho som počula ten výrok? „Žil si pekný život, a mňa zaujíma len to, či vieš aj krásne umierať.“ Nepotrebuje to náhodou autorské práva? Ehhmm... Nie, veď som ho zmenila!*

PRETO DOVOL, ABY SOM ŤA SKÔR, AKO TI DOPOMÔŽEM K SLÁVE, POŽIADALA O PÁR MALIČKOSTI. TU JE ZOZNAM:

1. CHCEM byť pochovaná v čiernej truhle s mojím menom vyrezanom na veku!
2. CHCEM byť pochovaná na rodinnom cintoríne úplne na vrchu kopca, nad všetkými ostatnými!
3. CHCEM byť pochovaná v týchto šatách, ak samozrejme nebudú príliš zničené a s mojím plyšovým medveďom!
4. CHCEM byť pochovaná pod dohľadom kamier, aby moju tragickú smrť mohli pustiť v každých večerných správach!

A NA ZÁVER:

CHCEM, aby na mojom pohrebe VŠETCI, to znamená že aj Ty, PLAKALI!!!

To by bolo asi všetko... Ja umieram a Vy budete žiť! To je celá teória môjho terajšieho sveta...

Ok, gratulujem si, toto dielo sa bude dediť z generácie na generáciu a ľudia pri ňom budú prelievať slzy ešte tisícročia po mojej smrti... Teraz môžem v pokoji zomrieť...

O pár hodín:

MILÝ čitateľ, kašlem na Tvoje peniaze! Je mi zima, nie je tu môj plyšový medveď ani mäkký vankúš! Odchádzam späť k otcovi, hodím sa mu k nohám a potom na stoličku k večeri! Pôjdem na návrhárstvo, veď aj to je pekná práca. Aj tam sa pichá do ľudí, ale špendlíkmi... Vlastne, medicína a návrhárstvo majú toho veľa spoločného... Maj sa krásne, moja teória sa mení: A ja budem žiť (ty si mi ukradnutý). Zbohom! Tvoja BEATRICE!

Výborne, teraz sa zbalíť a vypadnúť. Ešte šťastie, že som si svoju skrýšu vybrala tak blízko nášho domu. Už sa teším na večeru! Čo Elizabeth napiekla dnes? Palacinky? Mňam...

Veronika Samková
15 rokov, Košice-Šaca

Klaun

Do karavanu pomaľovaného pestrými farbami vstúpil muž. Riedke chumáčiky bielych vlasov, ryhy na čele a lícach, šuchtavá chôdza. Od svojich rovesníkov sa neodlišoval ničím. Na ulici preplnenej ľuďmi by ste si ho ťažko všimli.

Starostlivo zabuchol dvere, zamkol na dvakrát a zatiahol záclonu na malom okienku cez ktoré prenikali do priestoru lúčiky jesenného slnka.

Unavene sa zosunul na stoličku pred starým obitým zrkadlom. Zo žiaroviek, ktorým bolo orámované, už nesvietila ani jedna.

Starček sa pozorne zahľadel na obraz svojej sedemdesiat tri ročnej tváre. Mal by už túto prácu zanechať mladším. No čo by na to povedali jeho diváci? Zbožňuje deti, ich úsmevy a žiariace očká keď im rozdáva balóny. Nemôže ich opustiť! A okrem toho, kam by šiel?

Keby tak mal domov... Keby nezomrela... Už je to 15 rokov. Jeho sestra, dvojča. Boli spolu po celý život. No ona zomrela, a on ostal sám. Ako veľmi sa vtedy bál samoty, no už si zvykol.

Vonku sa ozval gong ohlasujúci začiatok predstavenia. Prvá príde na rad gymnastika, potom ťava a kone, až nakoniec on, aby sa vedúca mohla pripraviť na cvičenie levov.

Do ruky vzal malú krabičku s mazľavým žltým krémom a jej obsahom si potrel celú tvár a kúsok plešiny. Vrásky sa ešte viac prehĺbili.

Opatrne siahol po pudrenke. Rovnomernými pohybmi ju začal nanášať na čelo, líca, nos, bradu. Najväčšiu pozornosť venoval očiam, viečka prepudroval tri krát. Vrásky zmizli pod nánosom prášku telovej farby.

Teraz prišla na rad výzdoba. Tenkou čiernou ceruzkou prikreslil veľké oblúky okolo očí a úst, a potom ich hrubšou čiarou rozdelil na polovice. Vnútrajšok starostlivo vyfarbil bielym štetcom, a trochu bielej farby pridal aj na líca. Ešte nakresliť obočie a malú slzičku pod čierne orámovanie.

Jeho sestra si tam miesto slzy vždy kreslila hviezdu.

Zrazu si pripadal byť ešte starší ako v skutočnosti. Na koho sa to hrá?

S povzdychom si nasadil smiešnu parochňu oranžových vlasov a na celú tú parádu nastokol zelený klobúk s kvetinkou striekajúcou vodu.

Priveľké kockované nohavice na traky, topánky, košeľu s golierom, modré sako.

Pery ešte primaľoval červenou čím vytvoril ilúziu bezstarostného úsmevu a plný očakávania na seba pozrel do starého otlčeného zrkadla. Herci mu kedysi dali prívlastok divadelné zrkadlo. Bola to pravda, aj on musel hrať ako v divadle. Problém bol len v tom, že jeho hra nekončí.

Niečo ešte chýba, maličkosť tvoriaca srdce každého klauna! Z jednej žiarovky zvesil malý guľatý nos na gumičke.

Až teraz je dielo kompletné.

Odhrnul záclony a karavan sa zalial svetlom. Pomaly strčil kľúč do zámky, odomkol dvere a vstúpil na schodíky v ústrety novému predstaveniu. Starca nechal zavretého vnútri, zamknutého na dvakrát.

*Zo sveta strát odchádza
jeden fádny pán.*

*Každá vráska hovorí,
že smutný je a sám.*

*Chcel by ujsť, no nemá kam,
klaun smutný a starý,
deti mu od všetkých ciest
hŕstku kľúčov vzali.*

*Biela farba na lícach
strhanú tvár ozdobí,
ukrýva aj dávny strach...
Veď s bielou to tak chodí...*

*Jemnou linkou prikreslí si
slzu padať z očí,
pri tom viac než tisícka,
z pod viečok sa tlačí.*

*Posledný ťah vlásokov štetca
krásny úsmev vyčarí,
potlač vzdychy, zakry rany,
nech smútok klauna nikto nevidí!*

*Do manéže prichádza
veľký šťastný klaun.
No pod maskou z líčidiel,
smutný je a sám...*

Maroš Andrejčík
34.r. Košice-Barca

PENZION NERESTÍ

prízemie

Izba voňala láskou, vianočný stromček sledoval z kúta balkóna ľudí, ktorí sa premiestňovali z jedného obchodu k druhému. Mlčal vo svojej zvieracej kazajke. Ešte nedostal slovo a tak rád by sa bol uvoľnil. Aspoň na chvíľu, - na malú chvíľu. Popreťahoval by sa a vôbec by mu nevadilo, keď naň budú neskôr vešať gýče.

Ospalá panna v predstavách Júlie, zaťažená snom o večnej láske, klaňala sa tisíc metrov od neho svojej naivnosti. Utekala pred strachom do tmy, aby v sebe neskôr rozsvietila nádej.

Tieto Vianoce nepríde k mame, nerozkrojí poslušne jabĺčko. Tieto Vianoce sa chce venovať iba jemu. Cíti strach a rytmus srdca hrá v $\frac{3}{4}$ takte.

Strom na balkóne obracal nevychovaný, decembrový vietor. Cez žltú záclonu pozoroval chlapa, ktorý naháňal po skriniach svoje spodky.

Neumytý riad zívól, mucha nad ním mávla krídlom, pristála na pivovú fľašu a sledovala, ako sa chlap snaží ráno nepodobat' sa opici.

Už dávno mal byť pri nej.

Ponáhľal sa až tak, že si pristúpil ľavú časť nohavíc. Keď padal, stihol ešte narýchlo vysloviť meno ženy, ktoré prekrútil do nemeckej zákruty.

Ona sa len pred chvíľou vykvapkala z vane. Nechcelo sa jej zhasínať sviečky, tak len švihla zázračným uterákom. A bola tma....

Čím dlhšie ležala vo vani, voda jej kožu na rukách poslala napred, - na geriatriu.

- Chcem to mať čím skôr za sebou! – zľakla sa veku, keď si do dlane nakvapkala olej.

Predklonila sa, zaujala akúsi prípravnú fázu, madam Monserat sa v rádiu nadychovala pred áriou, - počúchala vlasy uterákom, ktoré každým novým kúpeľom strácali z nádychu farby storočného potrubia, - švihla hlavou dozadu a v tej chvíli jej vlasy vybičovali chrbát. Monserat vypudila Barcelonu a ona si vydýchla. Sústredila svoj pohľad na telo v zrkadle. Bronz z neho opadal, strácal sa ako instantné kakao v mlieku, čo jej pripravovala ešte pred časom mama.

Dnes sa ňou chcela stať konečne aj ona...

Chlap sa pred vystúpením v cirkuse, zašiel pozrieť na opice. Napojil jednu z nich. Aj ďalšie si pýtali, no anjel strážny vrazil diablovi po pysku!

- Si sama?

(iskrilo jej v očiach)

- Hej, ale už nechcem byť!

Len čo sa vyzul, hodila sa mu na krk. Zacítila dym, no sama si ho pred sebou ospravedlňovala.

- Ved' neskôr s tým prestane! – chcela si namýšľať.

Hned' prvá pusa jej chutila horko. Odtiahla sa od neho a pripadalo jej to, akoby si práve glgla z piva.

- Si niečo zaješ?

- Hhhh! – treštil na ňu oči.

- Nemáš niečo na uvoľnenie? Chcem sa vyrovať.

Bol ako barbar. Vtrhol na jej územie, chcel ju vypiť, vyjesť. Bral to ako samozrejmosť za to, že ju prednedávnom v tmavej uličke ochránil pred poškvernením.

Nemohol si nevšimnúť jej ladné pohyby, i to, ako jej koleno vykukuje z županu. Ako nedočkavý herec pred svojim debutom, snorí zvedavo spoza opony do hľadiska.

Bol tým jej kolenom.

Vo vedľajšej izbe zo seba zhodila župan. Vtedy ju *asi* nechtiac zazrel. Rád pozoroval ženy z ulice, aj so svojim bratom. Dnes ho nepotreboval.

Periférne videnie ju upozornilo, že ju sleduje. Zľakla sa, no nedala to na sebe poznať.

Náročky začala vlniť bokmi, dráždila ho, keď si župan obliekla naspäť na seba. Bradou mu naznačila, aby si sadol.

Župan na seba sťahovala hore-dolu ako pokazenú roletu. Zasekol sa priamo na bradavkách.

Tvár mu zväžnela, jej vyzývavý pohľad ho začal rozpaľovať. Nevedel to vydržať. Vstal.

Chcel k nej podísť, no skočil po nej až príliš prudko. Večný boj prírody: gepard a antilopa.

- Čo robíš! – vykričla, chcela kričať viac, no vrazil jej do úst svoj smradľavý, nadržaný jazyk.

Vyzliekať ju nemusel, župan z nej spadol sám.

- Nie, ešte nie, nechcem to takto!

Barbar ju nepočul. Na uši mu spadli zľaknuté prsia. Nevedela sa ani brániť. Keď sa jej snažil bozkať brucho, kopla mu kolenom do *ksichtu*.

To ho ešte viac rozvášnilo.

- Keď tečie krv mne, bude aj tebe!

...už len počula, ako buchli dvere. Snažila sa posledných desať minút vyventilovať plačom. Cítila, ako jej niečo teplé zbabelo tečie po vnútornej strane ľavého stehna. Bála sa pozrieť tým smerom. Nechcela práve takto prísť o to najdrahšie.

Sviečky ešte stále strážili vaňu. Sprchovala sa dlho a bolo jej jedno, že niekde v Sudáne *kapú* ľudia od smädu. Kto je na tom teraz lepšie?

Čakala v kresle na večer, na prvú hviezdu, ktorá by jej z oblohy zoslala Vianoce. Premýšľala, či nepôjde k mame. Matkine starostlivé oči by si určite všimli prežitú marazmu.

Párkrát ťažko zaklipkala očami.

Chcela mať Vianoce o všetkom, no pomaly si priznávala, že boli o ničom...

1. izba

Po práci sa Ján ponáhľal do šatne, umyť si ruky. Chcel rýchlo spláchnuť nočnú smenu. Tá sklzla sifónom až niekam do mora.

- Raz si ťa možno prídem pozrieť!

Uterák skrútil do klobka, ako malé mača. Hodil ho do skrine a splynul s ostatnými v dave. Celú noc sa babral v stroji. Údržbár! Len, lásku si nevedel akosi opraviť...

Na vrátnici odpichol kartu a bol celkom niekým iným.

Jola si varila rannú kávu. Nebol to však dnes jej prvý úkon. Tesne predtým docvičila. Baletka potrebuje byť ako strunka. Ján sa ju snažil naladiť na svoju vlnovú dĺžku. Ona bola umelkyňa a jemu to veľmi nešlo do hlavy.

- Ahoj, čo máme na raňajky?- kričal od dverí ich paláca.

Áno, niekedy to palác bol. V začiatkoch ich najväčšej lásky sa v ňom žilo dlho do noci. Jolu navštevovali kolegovia a kolegyně z divadla a, Ján to trpkopregľal. Jolu predsa miluje, tak musí vedieť kvôli nej aj niečo vydržať.

Ráno chodil do práce dolámaný a len ticho závidel svojej baletke, že tá, má pracovnú dobu inú. Možno si aj ponadával, prečo sa nenarodil do umeleckej rodiny. Bol rád, že je normálny. Nevedel pochopiť umenie.

Ak ale Jola doma rozťahovala svoje telo, nato sa díval rád!

Neskôr v ich srdciach ostávalo už len niečo vlašné, - prázdne. Láska sa pomaly zbalila a vzala so sebou aj Nádej. Tá dnes umrela prvá!

- Nepôjdeme zajtra do Člupka? Silvester tam, sa oplatí opäť zažiť!

- Ak chceš, choď. Ja by som chcela byť doma. Nemám nič proti tvojím krčmovým kamarátom, no keď si vypijú viac, otravujú ma s tým, aby som im urobila mostík a šnúru!

- Ved' si to robila rada. Keď si za to ráno zhrabla liter, myslel som, že si spokojná.

- Si si myslel?! Musíš sa naučiť myslieť aj mojim rozumom, ak ťa mám mať ešte rada.

- A ty ma máš rada? Už sme spolu nebicyklovali ani nepamätám!

Jola hodila Jánovi na stôl dve volské oká. Smutne naňho hľadeli. Možno sa mu aj vysmievali. Ten zatriasol tanierom a oká sa prudkým pohybom zmenili na kozy! Bol zlostný! Jednu z tých kôz podrezal a tá dožltla vytekla...

- Do frasa! Prečo nechceš ísť so mnou!

- Choď sám, ja proti tomu naozaj nič nemám! – Jola nevedela, ako ma Jánovi vysvetliť, že je už z ľudí unavená. Depresie ju zožierali. Najhoršie to bolo teraz, počas Vianoc. Končil rok a na nový sa už vôbec netešila. Mala strach. Jej biologické hodiny tikali až príliš rýchlo. Telo sa opotrebovalo, cítila to, no Jána s tým zaťažovať nechcela. Bála sa predčasného dôchodku. O chvíľu úplne zostarne. Čo ak jej jedného dňa v divadle povedia, že ju už nepotrebujú? Nebude mať prácu a Ján ju tiež nebude živiť donekonečna...

Ján si len málokedy všimol, že sa Jola trápi. Otočila sa k oknu a pozerala do neznáma. Stále hľadala útechu v tom okne. To ju nakoniec asi vedelo pochopiť.

- Zajtra to okno umyjem!

Jemne naň dýchla a na zarosenú plochu načmárala srdce. K nemu ešte jedno. To prvé však stihlo zmiznúť.

Ján strčil tanier do drezu.

- Radšej by si mohla umyť ten trojdňový riad!

Rád ju ponižoval. Ona zase Jána trestala tým, že sa s ním nechcela milovať. Vedela o ňom, že je hanblivý a za inou ženou nepôjde. A ak áno, tak jej to je už v podstate jedno.

Hľadala svet, v ktorom by ju niekto chápal, miloval a nevysmieval sa jej.

- Prečo som len baletka! Prečo nie som nejaká učiteľka alebo lekárka!? Prečo?

Aj keď bola silná, chcelo sa jej plakať. V každom videla nepriateľa. Možno by s tým mala zájsť k nejakej psychologičke. Depresie by sa nemali zanedbávať. To, čo o depresiách čítala

ju zavše rozosmialo. Veriť bude predsa len sebe. Ale? Čo ak je na tom naozaj zle? Čo ak tie *depky* vyústia do tragédie?

- Nie, nie! – utešovala sa.

Umyla pokorne riad. Ján sa natiahol v obývačke. Nočná smena ho prinúti spať aspoň do jednej. Jola bude mať opäť niekoľko hodín sama pre seba.

Vrátila sa k svojmu oknu. Sledovala šťastných ľudí, blikajúce stromčeky a deti, ktoré sa snažia zo snehu modelovať snehuliaka.

Chlad, húkanie sirény prebudilo Jána z najhlbšieho snenia. Vošiel do kuchyne a hneď si všimol otvorené okno.

- Jola! Jola kde si?

So strachom šiel k oknu. S tými najhoršími predstavami, čo asi uvidí, keď sa pozrie smerom dolu. Hlavou mu prebehol ich posledný rozhovor.

Nahol sa cez okno. Dole videl hasičské postavy, ako šermujú s lopatami pri zasypanom aute. Ľudia pozerajú smerom k otvorenému oknu.

- Ešte dobre, že ten kus ľadu nikoho nezabil! – počul zdola.

- Čo je, čo sa deje? – vyšla Jola z kúpelne, keď si spomenula, že zabudla zavrieť umyté okno.

- Nič. Len niekomu práve na auto spadol balvan z môjho srdca.

Ján si so slzou v oku, tak, aby to nezbadala, pritisol Jolu silno k sebe.

2. izba

Reštauračné toalety sú ako čakárne psychologických ambulancií. Každý tu necháva svoju ťažobu duše aj tela. Všetci sa chceme na všetko zvysoka vy... kašľať a začať odznova! Biba sa na to rovno povracala. Spala na mise, nad svojou kôpkou, keď ju ráno, po Silvestrovskej zábave našla upratovačka, ako si v studenej zlátanine šalátu a kapustnice močí nohy. Nestihla jej ani vynadať. Biba sa zo záchodu vystrelila ako riadená strela. Dlhú chvíľu však hľadala ten správny smer. Mala šťastie. Spred reštaurácie práve odchádzal posledný taxík. Možno na ňu aj čakal...

Vo dverách do kúpelne sa stihla zraziť so svojim mužom. Čo mu bude niečo trápne vysvetľovať, keď fakticky žijú spolu už len kvôli decku. On si svoju opicu kýmil doma.

- To, Rio ťa tak doriadil? – jej muž vedel o tom, že má milenca.

Biba práve dopila kokteil vody, octu a sódy bikarbónovej, keď sa obrátila smerom k mužovi a riadne si rihla.

- Mala si byť chlapom! – zúrivo po nej zasipel.

- Ani o decko sa nevieš postarať, keď ťa zasvrbí pod bruchom!

Keď počula meno Rio, chcelo sa jej plakať a grcať zároveň.

- Je koniec!

- Čo je koniec?

- S Riom je koniec! Má inú!

Muž si pripáli cigaretu a zápalku utopil v nespláchnutom záchode. Kam sa vytratila romantika. Po dvanástich rokoch žitia ju asi zápalky stiahli so sebou.

Na posteli sa Biba snažila oživiť si pamäť. Akoby hrala pexeso so svojou zablokovanou myslou. Otvárala v mozgu okná, pretože rozum používala už iba na jedno. Ako sa čo najrýchlejšie dostať pod Ria.

Ten prišiel na oslavu o čosi skôr ako Biba. Uchytila si ho taká mladá devätnásťročná žaba, ktorej partner, - spoločensky unavený, už na večierok nedošiel. Rio sa nikdy neštítol mladého mäška. Nakoniec: Biba ho začala nudiť! Bola stará, vytáhaná.

Predvádzala sa, robila v ten večer všetko možné, len aby ho dostala naspäť. Aj devätnásťka to hravo zvládla a vynaložila na to oveľa menej síl. Stačilo jej Ria pozvať na pánsku toaletu. Nebola vôbec nevinná a Riovu sa zapáčilo, ako dokáže rúžom na perách, krúžkovať vtákov...

Biba sa rozplakala, keď ju malá Anička začala otravovať svojim hladom. Matku zas trápil smäd, tak sa obe pustili na výpravnú cestu do kuchyne.

Narýchlo niečo ohriala v mikrovlnnej rúre pre malú, a fľaša vodky na jej perách urobila stojku. O chvíľu ňou zatriaslo. Žeby hnusom?

- Mama, ľúbim ťa!

- Aj ja, moje zlato!

- Kde si bola včera? Oco plakal.

Anička nemala ešte ani desať, no niektoré veci chápala lepšie, ako jej spolužiačky. Vedela už dopredu, že sa vydávať nebude.

Biba sa rozplakala opäť! Začala si namýšľať, že sa zmení, že bude už len dobrou matkou. Zatne zuby a nájde si cestu aj k mužovi. Dnes je Nový rok a aj ona začne po novom.

Šla sa okúpať. Po desiatich minútach kričala z vane na muža, či jej neumyje chrbát. Prišiel. Biba vedela čo každý chlap zbožňuje a manžel bol rád, že po mesiaci prefiltruje opäť nahromadenú energiu.

Z kúpelne vyšli obaja ako znovuzrodení. Keď si Biba zalievala kávu, telefón jej dvakrát zapípal. Nesmelo otvorila nakreslenú obálku.

Chcel by som sa ti za včerajšok ospravedlniť. prídeš? tvoj Rio

Pocítila opäť známe chvenie pod žalúdkom. Dym z cigarety dotancoval v popolníku svoju labutiu pieseň, keď ho ešte prievan v rýchllosti ohol k vchodovým dverám...

3. izba

- A čo škola?

- Funguje!

Ľubica nemala rada otázky od matky tohto typu, ktoré sa ryli pod jej hnedú, udržiavanú pokožku.

- Mama, už budem musieť ísť...

Sadla do nevykúreného vlaku, plného tiež študentov, smerujúcich do krajských miest. Za oknom utekali šedé obrazy krajiny. Polámané Tatry, komíny v Ružomberku, horeznačky plávajúce ryby v Mare a rozpadávajúci sa hrad. Z času na čas sa v nich mihla aj tvár starostlivej matky, ktorej nedokázala povedať pravdu. Už rok neštuduje.

Lojzo bol večný smoliar. Roztržitý, nemotorný! Bol na tom až tak, že mohol kľudne ťahať kotel smoly namiesto traktora. Hľadal si frajerku, ktorá by ho zbavila tejto kliatby.

- Ako to chceš?

- Normálne!

- Normálne je čo? Komplet?

Lojzo zakýval hlavou.

- Tak si sadni, uvoľni sa a hlavne sa prestaň klepať.

Ľubica sa tvárila ako profesionálka.

- Tak ako? Žiješ?

Lojzo opäť zakýval hlavou.

- Môžem ťa niekedy pozvať na kávu?

Ľubica sa už dávno z chuti tak nezasmiala.

- Kávu ti môžem urobiť aj teraz.

- Nečakáš nikoho? Nie je vedľa v izbe tvoj pasák?

- Nie! Som solitaire.

- Aha. To sme na tom obaja.

- Mne sa zdá, že ty si skôr outsider.

Keď dopil kávu, chcel umyť hrnček. Ľubica ho zastavila.

- Hej! hej! si zlatý, ale už by si mal ísť.

- Môžem prísť aj zajtra?

- Ak máš peniaze, môžeš prísť kedykoľvek.

O dvadsaťštyri hodín klopal Alfonz na dvere, z ktorých včera natešený vyšiel.

- Klasicky, tak ako včera?

- Nie!

- A ako?

- Ja ti za tú hodinku zaplatím, no chcem sa iba rozprávať.

Keď za ním zatvárala dvere, bolo jej ho ľúto. Chcela mu vrátiť peniaze, no uvedomila si, že nie je charita. Keď príde zajtra, radšej ho vyhodí.

Nasledujúci večer, keď vetrala izbu po poslednom klientovi, uvedomila si, že Alfonz k nej neprišiel. Chcela mu zavolať, no v poslednej chvíli sa zabrzdila, že to dáma nerobí.

- Hm, dáma! Aká som ja dáma?

Prvýkrát si uvedomila kam klesá...

Lojzo Ľubicu nenavštívil už týždeň. Bol jej stály klient. Ľuba vlastne nemal stálych klientov. Nemala pasáka, mohla si vyberať. Rozmýšľala, čo jej na Lojzovi zaimponovalo. V podstate bol od prírody fešák, len sa nevedel správne obliecť. A, keď sa vyzliekal, vždy bol nemotorný. Zdalo sa jej, akoby niektoré veci robil náročky. Možno keby mu poradila ako na to...

- Heš! – rozfúkala bubliny nad sebou.

Nikdy nechce predsa mysliť sentimentálne.

O deň neskôr našla pod dverami tri oriešky. Najprv si myslela, že sa k jej prahu zagúľali náhodou. Že ich jej niekto dal pod dvere naschvál, ju vôbec nenapadlo. Jeden bol zafarbený do žltá, druhý do modra a tretí do červena.

- Čo je to za hlúpu rozprávku? – povedala si sama pre seba, keď zo žltého orecha vypadol lístok, na ktorom bolo napísané veľkými písmenami PÝCHA. V modrom orechu bol na papieri nápis ODPUSTENIE a na tom poslednom, LÁSKA.

Tri dni sa nedialo nič. Potom ju navštívil sám Alfonz. Bola z neho hotová. Elegán, upravený, oblečený, akoby práve navštívil v Paríži butik MIMMA MAROSSI.

- Klasicky, tak ako vždy?

- Áno!

Luba sa začala vyzliekať.

- Klasicky znamená, že sa chcem len porozprávať.

Váhala, nevedela, čo má robiť.

- Chcem, aby si pre mňa pracovala. Budem ti dohadzovať klientov a zároveň ťa chrániť.

- Ja s tým chcem už skončiť! – hlas sa jej lomil pri každom nadýchnutí. Tu, v hlavnom meste nemala nikoho, kto by sa jej práve teraz zastal.

- Ako chceš!

Nervózny domovník klopal a zvonil dosť dlho na zamknuté dvere. Chcel len peniaze za nájom. Vôbec si nevšimol, že rozpučil čierny orech...

4. izba

- Ahoj, máš tu voľné?

- Sadni si. Dáš si niečo?

- To, čo ty!

- Pijem červené. Dnes som bol darovať krv. Dopĺňam zásoby.

- Si záchranca? Spasiteľ?

- Nie. Robí mi to dobre, keď si občas pustím žilou.

- Bety!

- Marek!

- Apoštol?

- (smiech) Bety je vlastne Alžbeta, nie?

- Áno, len s tým rozdielom, že asi nie som svätá.

Rozprávali sa o ženách a mužoch. Rozprávali sa dlho. O tom, kto komu viac ubližuje. A nalievali sa červeným vínom. Bety, dievčatko z periferie, vyplakávala Marekovi svoj terajší vzťah s partnerom a on, posilnený lacným vínom, chcel ho ísť vyhľadať. Bety sa mu chcela za každú cenu pomstiť. Marek nechápal, ako môže jeden muž, tak ponížiť ženu...

- Si iný, ako tí ostatní! Ty ma nechceš pre seba?

Marek myslel aj na to, no doteraz sa mu ešte nestalo, aby s cudzou ženou skončil v posteli ešte v ten večer, ako sa s ňou zoznámil.

Ráno sa zobudili v nejakom zapadnutom lacnom hoteli. Pozreli po sebe a opäť sa do seba skrútili ako šnúrky k topánke.

- Chcem sa mu nejako pomstiť! Ubližuje mi!

- Tak sa naňho vykašli!

- Nemôžem, nemám kam ísť.

- Aha, tak potom ti neviem pomôcť.

- Ale že som ti dala podvozok, na to som dobrá, čo?

- Ved' si sa mi sama núkala!

Potom sa už iba hádali. Ona niečo vykrikovala o ženskej rovnoprávnosti, ktorá existuje len vo feministických knihách a tajne o nej snívajú ponížované ženy. On sa začal smiať.

- Chlapi chcú byť stredom sveta! Len sa smej! Uvidíme, kto sa bude neskôr!

- Vyhrázaš sa mi!?

- Nie, nie, ty predsa za nič nemôžeš. Si taký dobručký baránok...

Bety sa šla osprchovať. Marek ležal na posteli a sledoval svoj stĺp sveta. Keď si spomenul na noc, čo práve prežil, trocha tou scvrknutou vecou prebehla krv. Ale len prebehla...

Potom sa dlho nedialo nič. Marek chodil statočne do práce a Bety rozdávala darčeky ďalším chlapom v baroch.

Až keď chcel opäť darovať krv, po vstupnom vyšetrení ho poslali na infekčné. ...a Bety sa ďalej mstila chlapom a ďalej im rozdávala povianočné darčeky.

5. izba

Hela sa so svojim egom fanaticky vrhala do všetkého nového. Pracovala ako asistentka riaditeľa. Pôsobila stále dokonalo. Kvôli kariére bola ochotná ostávať v práci dlhšie. So šéfom, samozrejme. Mohol byť jej otcom, no...

Neskôr si ju našiel nový priateľ, a opäť dokonalo podelila svoj čas medzi oboch.

- Dnes to robí každá! A ak nie, ja, to robiť budem!

Každé ráno behávala *v predstavách*, v parku, stihla vyvenčiť psa, poupratovať a poliať kaktusy. Nalíčila sa, našponovala úsmev a nové tanga...

...keď dosnívala, bola rada, že stihla električku a pri natáhovalí si siloniek nezatiahla očko, ako to bolo už jej pravidelným, zlým zvykom.

Cez špinavé, olepené okno reklám si vždy všimla tajomné biele auto, ktoré napodobňuje trasu hromadnej dopravy. Myslela si, že je to isto len nejaký zúfalec, ktorý ťažko pracuje na tri smeny.

- Nevidel dnes niekto Helku?

Šéf nervoval každou odbitou hodinou viac a viac. Potom si ešte elektrárne dovolili mať poruchu v dodávke prúdu a telefóny vyzváňali pochod do hrobu...

- Môžem vás slečna niekam odvieť?

Hela mala v očiach plno otáznikov, no nasadla do tajomného auta.

- Na koniec sveta, prosím!

- Ako si slečna želá!

Auto sa nepohlo dopredu, ale cúvalo. Obrovskou rýchlosťou. Hele sa zdalo, akoby sa vracala do minulosti. Cez okno auta sledovala samú seba, ako cestuje v električke, videla svoje čierne myšlienky, ako ju šéf opäť slušne poprosí, či neostane dlhšie, prepísať nejaké faktúry. Videla aj šéfovú, zúfalú manželku, ako zo skrine, zo starého kabáta, - osvedčenej skrýše, vyťahuje fľašu vodky. Videla svoj už piaty život, ako ho naháňajú lekári kyretou.

Výpadok prúdu netrval dlho. Hela sa ocitla v práci. Bolo jej to čudné. Všetko jej bolo čudné! Cítila sa, akoby lietala. Cítila, že niečo z nej odpadlo, no nevedela, čo! Od niečoho sa oslobodila, odpútala. Chcela sa vrátiť do toho auta. Postupne si uvedomovala, že je v práci. Do očí sa jej tísli slzy a strach.

- Á, tu ste Helka? Viem, viem, nemusíte sa ospravedlňovať, celé mesto nemalo prúd! Poprosil by som vás, či by ste tu dnes neostala dlhšie, potrebujem prepísať nejaké faktúry...

6. izba

- Spíš?

Pozeral na ňu, vedel, že to raz príde.

- Dones mi prosím ťa pohár studenej vody a zavolaj záchranku!

Stále na ňu pozeral.

- Je mi zle, čo ak umriem?

Podvihol plecيا hore a dolu spadli samé. Lahostajne pozeral a ona mu cez oči videla do hlavy.

- Martin, odpusť mi všetko, s čím som ťa pourážala! Je mi naozaj zle. Necháš ma umrieť?

Plecيا zopakovali ten istý pohyb ako pred chvíľou.

Žena sa ešte z posledných síl snažila nadýchnuť.

- Pamätáš, ako si ma nechcela pustiť dnu, keď som párkrát prišiel neskôr? Myslela si si, že ak vystrájam, musím byť opitý?

Žena vykašľavala krv. Chrčala, treštala na neho oči.

- Vždy si mi len nakazovala, potrebovala si niekomu veliť! Ponižovať a provokovať!

Žena sa lapala za hrdlo. Už začínala modrieť. Oči jej chceli od prekvapenia vyskočiť z hlavy.

- Som tvoj prisahaný manžel, mal by som ti pomôcť, no neviem, či si sa ku mne vždy správala ako moja žena. Myslela si si, že ma trestáš, keď si mi nedávala *pindy*, no ja som si rýchlo našiel náhradu. O chvíľu bude mať dvadsaťpäť a ty nám môžeš z neba obom potom zamávať.

Naťahoval sa za mobilným telefónom.

Aj žena vedela, že to príde...

...ráno našli policajti jeho mozog vyliaty na zrkadle. Fialová manželka držala v ruke jeho telefón a asi ešte stihla prečítať *sms* správu:

Už?

03:15

odosielateľ: Romana

7. izba

Dve firemné autá ponáhľajúce sa po výpadovke v piatok večer z mesta, nadržaní vodiči, ešte o niečo viac vzrušené ich polovičky sediace vedľa nich, to všetko sledoval čudák

Kolumbáriu z okna električky, ktorú obehovali a spoločne sa zastavili až pred semaforom, v mieste, kde sa cesty tých troch začínali lomiť.

Čudák Kolumbáriu sedel pokojne, nad úrovňou áut, pretože cesta a trať nesplývali v jedno. Všimol si logá firiem, pre ktoré títo ľudia pracovali. Banka a poisťovňa.

Čudák Kolumbáriu spojil prsty, ukazovák a prostredník, a priložil si ich k spánku.

Pomyselným koltom sa strelil do hlavy. Potom jemne sfúkol dym, ktorý vyšiel z hlavne.

V autách si obe posádky poľukali po hlavách, zasmiali sa, a keď do semaforu spadla zelená, autá vyštartovali a električka o niekoľko sekúnd tiež. Cesty sa rozdelili a šanca, aby sa táto situácia opakovala a tí všetci by sa ešte raz stretli mohla byť, a nemusela, 1:100 000 000!

Čudák Kolumbáriu si spomenul na jednu matematickú rovnicu.

Ak z bodu A vyštartuje auto s logom banky, a ak z bodu B odštartuje auto s logom poisťovne tou istou rýchlosťou, avšak jedno auto pôjde vľavo a iné vpravo, kedy dorazia do bodu C? - Už čoskoro! – povedal si čudák Kolumbáriu, vyšiel z električky a pripálil to, čomu pred nastúpením do vagóna vykrútiť krk.

Autá smerovali za hranice všedných dní. Jedno po diaľnici, iné po dedinských cestách. Rútili sa dopredu ako svet do záhuby. Čudák Kolumbáriu stále fajčil a čakal. Rozmýšľal, čo majú tie logá spoločné...

Mesiac svietil až príliš intímne, hviezdy svojim chladom česali vlasy, ktoré boli sfarbené lepkavou červenou tekutinou, čo každou sekundou chladla. Štyrom ľuďom došiel účet za podnájom...

Čudák Kolumbáriu nepočítal s tým, že sa všetci tak skoro stretnú v bode C. Mal zahádzať hlinou ešte štvrtú jamu. Najprv však pripálil to, čomu pred prácou vykrútil krk...

8. izba

- Dobrý večer, vlastne už možno aj dobré ráno. Počujeme sa? Dovolal som sa správne do tej súťaže, vlastne, pardon, do vysielania, kde veštíte?

- Áno, počujeme sa, môžete hovoriť. Povedzte, čo vás zaujíma, respektíve, aký máte problém?

- Vy viete povedať človeku kedy umrie?

- (smiech) V podstate ..., vieme vám povedať, v ktorý konkrétny deň si na čo máte dávať pozor.

- Tak, ja by som sa vás chcel opýtať, kedy si mám dávať pozor. Kedy umriem?
 - Poviete nám váš dátum narodenia?
 - 16.6.1966
 - Aha, tak to máte taký zvláštny dátum. A hodinu?
 - Presne o šiestej ráno.
 - Aha, píšem si! Chcete si to vyveštiť z karát alebo v kockách?
 - Mne je to jedno, ja aj tak umriem.
 - ???
 - Nie, dnes určite neumriete. Dnes máte šťastný deň!
 - Ja viem, to, je môj šťastný deň!
 - Pozrite, ja nie som psychologička a vy máte zjavne depresiu, tak by ste si mal odpočinúť.
 - Ja nepotrebujem odpočívať! Ste predsa jasnovidka, tak by ste mala vidieť, čo držím v ruke. Alebo si len namýšľate, že ste jasnovidka, klamete chudákov a cez deň pracujete ako upratovačka!?
 - No dovoľte? Urážať sa nenechám!
 - Tak ja vám dokážem, že klamete!
 - Prosím vás, povedala som vám, že dnes máte šťastný deň, tak si ráno podajte športku!
 - Ja vám vravím, že klamete!
 - Dajte tam prosím reklamu...
- Vtom sa ozval z druhej strany výstrel. Chlap chcel ešte niečo dodať, no už len chrčal!
- V ranných správach sa len okrajovo zmienili o akejsi nočnej samovražde! Počítali s tým, že normálni ľudia v noci spia...

výt'ah

Starý pán sa so spôsobom elegána pozdravil zdvorilo prázdnemu výt'ahu. Štyridsať rokov v ňom vozil ľudí hore a dolu. Kam zmizli tie staré výt'ahy a spôsoby...

- Dobrý deň, slečna Bety. Na štvrte ako obvykle?

Starý pán stlačil nežne štvorku a Bety sa tvárila blažene. Nevšímala si liftboya.

- Čo sa na mňa tak pozeráš, ty nadržaný bambus!?
- To vravíte mne, slečna Bety?
- Ja som vám teraz nič nepovedala!
- Prepáčte, niečo sa mi asi marilo.
- Chcel by si sa mi pozrieť pod šaty?

- Slečna, bude lepšie, ak nabudúce pôjdete pešo!

- Pešo? Ale veď ste tu od toho, aby ste ma odviezli! Nemáte dvojča? Ste to vy?

- Som v poriadku. Nikdy mi nebolo lepšie!

Na štvrtom poschodí vyšla Bety z výťahu. Namiesto mince podala starkému recept.

- Recept? Načo recept?

Na siedme poschodie si výťah privolať muž z pohrebnej služby.

- Dobrý deň!

- Dobrý! Je to dnes také vážne?

- Nič nie je vážne. Všetko je krehké ako popol, rozfúkaný nad Seinou.

- Je to pravda, že na osmičke sa niekto strelil do hlavy?

- Pravda je len jedna. Tá druhá pravda je lož!

- Tomu nerozumiem?

- Tak sa pozrite do zrkadla!

Liftboy sa videl v zrkadle mladší. Mal prestrelenú lebku a nechápal, ako ešte môže žiť...

Potom sa spoznal. Bol chlapom z izby číslo 8.

Muž z pohrebnej služby nasypal starkému do dlane zopár bielych cukríkov a premenil sa na opar.

- Tablety? Nie motýle!

Na piatom poschodí vyhodil motýle do diaľky, nech sa naučia slobodne lietať. Nechtiac trafil sekretárku Helu. Tá sa ani neobťažovala nastúpiť do výťahu. Po chodbe naháňala svoju minulosť a nenarodené detičky...

- Tak ako? Aký si mal dnes deň?

- Prečo si ma naťahoval s tou Betynou sukňou?

- Len tak, braček.

- A toho z krematória sa ti ako podarilo zmeniť na dym?

- Tiež len tak!

- Aj mňa sa chceš zbaviť? Chceš ma zabiť?

- Nie, teba potrebujem!

- A kvôli čomu! Načo?

- To ti poviem až zajtra. Dobre sa vyspi a nezabudni na to, aby si si nevzal omylom lieky, ktoré z teba urobili debila...

9. izba

- Sadnite si, urobte si pohodlie!

Žena kričala zo sprchy na nedočkavého Johana, keď vošiel do hotelovej izby.

Ten sa vo svojej štyridsiatke rozhodol, že konečne vyskúša, ako to chutí s prostitútkou. Sila padajúcej vody ženinu vetu rozmazávala. Rozumel jej každé druhé slovo.

- Na posteli je šatka, zaviažte si ňou oči. Zahráme si takú hru!

Johan chcel vidieť, akú postavu má jeho domina, aké má vlasy, oči, no proste všetko. Chcel si ju porovnať so svojou ženou...

Sliny mu tiekli a nohavice sa šmykli samé po krivých, fialových nohách. Zhasol a poslušne čakal.

- Je to profesionálka, nechám to na ňu!

Keď uvidela v pološere nadržaného tristokilového chlapa, prikrytého až po krk perinou, naplo ju. Fučal. Vyzeral ako hladný sloník. To, čo chcela urobiť, robila prvýkrát v živote. Hnusili sa jej jeho dlhé špinavé nechty vykukujúce spod krátkej prikrývky. Zrohovatená koža na päťkách...

- Chlap ako každý iný! Nech cvaká! Doma má podobné zviera...

Spotený Johan sa chystal platiť. Z mokrého čela mu spadla navlhnutá šatka. Žena rozsvietila.

- Ty?

- ???

- Nevrav mi, že sa takto živíš?

- Ty mi zase vysvetli, ako dlho mínaš takýmto spôsobom naše peniaze!

- Ja som to spravil prvý raz, naozaj!

- Aj ja som sa prvýkrát rozhodla vyskúšať si to. Doma mi nič nedávaš!

Hotelová služba servírovala tie najdrahšie jedlá a vína. Obaja sa snažili veriť si. Obaja sa snažili rýchlo zabudnúť...

Žena bola rada, že muž draho platí a Johana šlo poraziť, čo za šľapku si dnes večer narazil...

Lucia Kajánková

20 rokov, Praha

Lola v zákulisí

Lukas ten plagát strhol z lampy a priniesol jej ho domov ukázať. Lola zohnala cez svoje kontakty dva lístky do údajne beznádejne vypredanej haly a prisľúbila ísť s ním, hoci ju „až tak extrémne nebavia, ale pôjdem ťa povzbudzovať, keď sa tam budeš strápňovať a vyzliekať, aby sa niekto z kapely aspoň pozrel tvojim smerom. Vieš, že kvôli tým svetlám do publika ani poriadne nevidia? Každopádne tu máš vstupenky, ale ak si ich dáš pod vankúš a celú noc si zase budeš zo sna pospevovať, tak sa vzdávam manželskej postele a spím na gauči.“ Zdvihol ju a zatočil sa s ňou po miestnosti. „Idem si zavolať a pochváliť sa, že moja Lola je tá najúžasnejšia manželka a berie ma na najlepší koncert, kde budú hrať pesničku, čo sá volá ako ona. Moji ex-spoluhráči sa zbláznia...“

Lola sedela za kuchynským stolom, pozerala na plagát a otriasla sa pod návalom potláčaných spomienok.

Koncert sa vydaril. Na manželovo naliehanie Lola uznala, že im to hralo naozaj výborne, a pohľad na Lukasa, ktorý ziapal texty spamäti s rukami na ušiach a vytreštenými očami ako šestnásťročná groupie na Beatles, jej zážitok ešte vylepšil.

Keď sa kapela po dvoch prídavkoch definitívne odpotácala do zákulisia, predierali sa spotený Lukas stále v postkoncertnej extáze a Lola s neobvykle meravou tvárou k východu. Manžel sa o ňu napoly opieral, napoly ju objímal a stále drmolil: „Videla si to, akí boli? Bože, to bol taký koncert... Tá gitaristka, ako sa volá-“

„Rita. Trochu sa skludni, lebo mi tu skolabuješ.“

„Tie sóla a exhibície, čo dávala... A Ryan. Skurvene najlepší frontman súčasnosti. Až vyrastiem, tak chcem byť ako on... Prečo som vlastne kedysi rozpustil svoju kapelu? Mali by sme naplánovať comeback. Čo povieš, som v tridsiatich ešte dosť mladý na nový začiatok s amatérskym bandom?“ Hovoril hlavne sám k sebe, takže nepostrehol, ako sa Lola trasie a snaží sa udržať masku láskavého pohrdania jeho nadšením na troskách tváre, tesne pred hranicou náhleho nervového zrútenia.

„Vidíš toho bodyguarda pri vchode do zákulisia? Je to spolužiak zo strednej. Skúsím ti ísť vyžobrať autogram.“

„Si zlatá, ale nemusíš, už vážne nemám šestnásť, aby-“

„Stretneme sa doma. Chod' už.“

Bodyguard, ktorého samozrejme v živote nevidela, sa na Lolu v jej peknom nohavicovom kostýme, hoci ozdobenom odznakmi, pozrel udivene, lebo sa vymykala priemeru deciek, pokúšajúcich sa predrat' do zákulisia.

“Mladá pani, nemáte potrebnú akreditáciu, je mi ľúto. Odíd'te,“ povedal a odstrkoval zmaľované dievčatá, ktoré vykrikovali Ryanovo meno, a vystrkovali odhalené prsia.

“Pozrite, poznám sa s kapelou. Môžete povedať Ryanovi alebo niekomu z nich, že je tu Lola?”

“Mala by ste skúsiť niečo nové. Už vás tu dnes pár takých bolo. Ved' tá pesnička je ich najväčší hit. Každá, ktorá sa snaží napchať do zákulisia vraví, že je “tá Lola.”“

„Vďaka za ochotu.“

Lola sa zberala k odchodu, keď zasiahla *dea ex machina*, Rita, hlavná gitaristka, zakladajúca členka kapely, Ryanova sestra. Šla po chodbe za nepreniknuteľnou membránou medzi fanúšikmi a ich bohmi, decká začali vrieskať na neznesiteľnej frekvencii, bodyguardi ich odťahovali a Rita sa pozrela na Lolu, neveriacky sa rozosmiala a cez tú bariéru ju napriek protestom ochranky vtiahla dnu. Objímala ju, strapatila jej vlasy a medzi smiechom hovorila: „Ženská, kde si bola posledné tri roky?“ a ťahala ju hlbšie do ich sveta, do Lolinho bývalého sveta.

Lola sedela v luxusnej šatni kapely, sako hodené na zemi, v jednej ruke cigaretu, v druhej šampanské, šňupla si zo stola trochu kokainu a bavila sa s Ritou, akoby sa nič nebolo stalo, o Lukasovi a svojej práci, o kapelových klebetách, o spoločných známych, nechala pre Lukasa podpísať posledný album...

„Musela som vás vidieť. Nehneváte sa? Bol to podraz, odísť tak, ako som odišla.“

“Ja aj chalani sme v pohode, a Ry? Neviem. Braček je niekedy dosť, no, komplikovaný. Snáď ti už odpustil.”

„Podľa toho textu by som usudzovala, že to nemá v pláne až do mojej smrti. Potom mi príde napl'ut' na hrob, lebo som ho zradila. Asi by som mala ísť naspäť k svojmu nie tak očarujúcemu životu.“

„Si šťastná?“

„Hej. Ryan by mi to asi neveril, ale áno-“ zasekla sa, lebo z chodby počula smiech, smiech prechádzajúci vo vlnách a skrútilo jej žalúdok. Tak sa smial len Ryan Wire. Dopila šampanské na ex.

Rita na ňu žmurkla a pootvorila dvere: “Ryan? Pod’ sem na moment, niekoho by si asi chcel vidieť.”

Spoza dverí sa ozvalo: “Neotravuj, mám už nejaký program, nevidíš?” Zase smiech, sprevádzaný dvojitou ozvenou.

Rita potiahla Ryana za opasok, aby mal dobrý výhľad. Každou rukou objímal jedno mladučké dievča, ktoré na neho zbožne hľadelo. Vytreštil oči na Lolu, otrepal zo seba fanyanky a zavrčal na ne:

“Zmiznite...”

Lola a Ryan na seba paralyzovaní hľadeli. Rita speváka postrčila dnu a zavrela za sebou dvere.

„Ahoj, Ryan,“ povedala Lola, lebo ju nič lepšie nenapadlo.

„Ahoj, Ryan?“, parodoval ju a jeho skvelý hlas v sekunde vyletel k hranici ultrazvuku. „Ahoj, Ryan? To je všetko? Čo tu robíš, Lola? Prišla si na koncert, povedať mi ‘ahoj, Ryan‘ a zas zmiznúť? Ahoj, Ryan? Zbláznila si sa? Čo mám robiť s ‘ahoj, Ryan‘? Vieš ako mi bolo? Ahoj, Ryan, choď sa bodnúť! Mimochodom pekná obrúčka, mohla si mi poslať oznámenie, kúpil by som ti mixér... Ty máš ale nervy! Ahoj, Ryan! A teraz akože čo? Maj sa, Ryan, a pôjdeš domov?”

Pobehoval po miestnosti, gestikuloval a kričal viac na steny než konkrétne na Lolu, celú hádku zvládal sám, prehrávajúc obe strany dialógu. Lola na neho zbožne hľadela, pretože to bol Ryan v celej svojej kráse, očarujúco mimo skutočný svet, detinsky vzteklý, na zbláznenie príťažlivý, ani o deň dospelejší než v dobe, keď počas turné zostala v tomto meste, pretože ju ich vzťah a celkový, s Ryanom spojený životný štýl, vyčerpával. Ale dnes... Nečakal odpovede na svoju tirádu, to vedela, takže vstala, chytila ho za zápästia, pobožkala a stiahla na gauč. Zašepkala mu len:

„Stále sa ti o mne občas sníva, Ryan? Stále sa v noci občas rozprávaš sám so sebou, lebo nevieš zabudnúť? Tak mlč a buď so mnou, lebo dnes som tu.“

„Lola...”

Nahý Ryan vstal, otvoril dvere a zavolať, zdanlivo normálnym hlasom v ktorom hlboko pod povrchom bublala zlomyseľnosť:

„Ochránka! Odstráňte láskavo tú ženu z mojej šatne.“ Opretý o zárubňu sledoval, ako sa Lola chaoticky oblieka, so strapatými vlasmi, rozmazaným mejkapom a vraždou vpísanou v zelených očiach. Z rádia potichu tlmene hral nový singel kapely, v ktorom Ryan dojímavovo spieval o svojej stratenej láske.

„Dúfala som, že ťa napadne niečo inteligentnejšie,“ zasyčala, keď okolo neho prešla, doprevádzaná ochrankou v oblekoch, vrátane chlapa, ktorý ju nechcel pustiť dnu.

„Príď sa zas niekedy ukázať, drahá. Trochu hudby a trocha sexu, to je fajn, nie? Ale už by si mala ísť domov za svojim maželom. Maj sa.“

Domov sa odviezla taxíkom, dala si dlhú sprchu a vliezla do svojej manželskej postele. Cédečko s osobným venovaním strčila pod Lukasov vankúš a zaspávala s hlavou na jeho ramene, keď ju so spokojným zamrmlaním privinul k sebe:

„Hmm, som rád, že ťa tu mám a neutiekla si mi s rockovými hviezdami. Asi si kúpim novú gitaru a zas začneme hrať... Bude sa ti to páčiť?“

„Niečo sa ti sníva. Ale áno, bude. Spi, zlato.“

Gitaru mu kúpila sama, ako prekvapenie. Po niekoľkých rokoch priateľstva s fenomenálnou elektrostrunnou virtuózkou Ritou vedela vybrať tú pravú. Lukas bol v extáze. Dal dohromady svoju starú kapelu, začali skúšať, nacvičovať coververzie obľúbených vecí a písať nové pesničky. Lola sedávala s nimi, zase bola externý člen a poradný hlas kapely, zase z pozície lásky a múzy frontmana. Opäť počúvala nekonečné debaty o smerovaní, žánrovej vyhranenosti, aranžmánoch, štýle oblečenia a vizuálnej stránke koncertov, ako kedysi počúvala hádky Rity a Ryana. Vychutnávala si pohľad na žiariaceho Lukasa. Celá situácia bola ako krásna hudba, ako sladkoboľný návrat domov.

Lola sedela pri stole v tričku s nápisom „*Nedotýkajte sa speváka, domov ide so mnou!*“ a dolievala si šampanské. Lukas chodil po kuchyni, rozhadzoval rukami a rozlieval svoje bublinky.

„Som nervóznejší než pred prvým sexom. Ako tomu hovoria? Horúčka zo svetiel? Prvý koncert. V klube, kam sa zmestia akurát naši známi, ale... Máš dobré tričko.“

„Vyhrabala som ho z dna skrine. Neboj sa, budete skvelí. Keby aj nie, budem tliekať a písať za všetky fanynky sveta.“

Koncert sa vydaril. Lola predvádzala svoju verziu groupie na vystúpení Beatles, vžila sa do toho natoľko, až jej bláznivé nadšenie bolo skutočné. Spievala v prvej rade, vykrikovala, tleskala. Aj vo chvíli, keď na záver pridali coververziu, ktorej autorom bol, ako zakričal Lukas do mikrofónu, hudobný génius Ryan Wire, a ktorá bola napísaná pre ženu menom Lola, jeho femme fatale.

„Pre moju úžasnú manželku,“ povedal Lukas, „pre moju vlastnú Lolu.“

Hral, spieval pesničku o láske, ktorú pre ňu, len pre ňu napísal kedysi Ryan. Lola mu visela na perách.

Linda Absolonová

Nitra

Chameleón

- Už ide! - Zvolalo veľa hlasov naraz.

- Rýchlo! Všetci na svoje stanoviská! - Poháňal ostatných vodca celej svorky.

- A čo ty, Shauga?!

- Skryte sa všetci! Aj ty, Gagara! Musím dohliadnuť na ostatných a až potom na seba!

Počkal, kým všetci znehybnia a stanú sa takmer neviditeľnými a potom on sám pomaly zastal, zmenil pigment, pogúľal očami a absolútne znehybnel.

Ale čo to! Pred tým, ako zatvoril oči, zazrel na smaragdovom podklade akúsi čudesnú, nesplývajúcu farbu.

- Preboha! Čo to dofrasa je?!

Ružovo-modro-fialová škvrna, ktorá sa hýbe a svojím žltým neónovým chvostom ako odrazka na bicykli máva pred červeným nosom.

- Auris! Skry sa!

Malý chameleón si pokojne kráčal a popiskoval.

- Skry sa! Zmeň farbu! Už je tu! Blíži sa!

Auris sa pomaly otočil. - Čo je, otec? Prečo tak kričíš? Horí, alebo čo?

- Skoro! - Rozzúrený chameleón skočil dolu, schmatol Aurisa a prikrčil sa k najbližšej zelenej. Zmenil farbu a zakryl ho svojím telom.

- Pozri sa, Auris, tamto! Vidíš?

Bol tam. Najobávanejší dravec všetkých chameleónov. Zavetрил stopu a ňuchal strom, ktorý bol hneď vedľa ich úkrytu.

- Teraz buď aspoň ticho, keď nevieš nič iné! Počkáme tu, kým zasa odíde a potom uvidíš...!

- O.K.

- Buď už ticho!

- Dobre, dobre. Už mlčím.

- Pssst!

Dravec sa pohyboval z nohy na nohu. Každým krokom bol bližšie a bližšie. Nozdry sa mu dvíhali čoraz rýchlejšie, začal funieť a hrabať okolo kríku.

Auris sa prestal mykať v otcovom pevnom náručí, ale farbu nezmenil. Dravec sa otočil ku kríku a jeho vraždiace oči sa zahľadeli presne na miesto, kde stáli.

- Auris! Zmeň sa, lebo nás oboch zabiješ!

Dravec sa stále uprene díval na to miesto. Niečo sa mu nezdalo. Niečo tušil. Bolo to na ňom vidieť. Shauga si všimol, že Aurisovi trčí ten jeho ohyzdný neónový chvost. Pomalým, nenápadným pohybom presunul svoj chvost presne nad Aurisov a dokonale ho prekryl. Zviera prižmúrilo oči a odišlo.

- Ty jeden klaun! Skoro si nás zabil!

Zrazu sa ozval smiech. Všetci začali ožívať, smiali sa! Všetci sa smiali!

- Videli ste toho klauna? A že náčelníkov syn! Ja sa ušúľam!

- Otec, pusti ma už konečne, nie som malý!

- Auris, ako sa to so mnou rozprávaš?! Som tvoj otec! Nestačí ti, že si ma pred všetkými zosmiešnil?! Hanbi sa! Hanbi! Si náčelníkov syn, tak sa tak aj správaj a nerob tu zo seba verejného šaša!

V kútiku duše ho mrzelo, čo povedal, ale vedel, že vrátiť čas - sa nedá.

- Šaša?! Akého šaša! Čo to ešte stále nechápete? Nechcem byť stále rovnaký ako ostatní! Ved' my nemáme ani vlastnú farbu! Stále iba napodobňujeme a prispôsobujeme sa. Už ma to unavuje! Ja chcem byť Ja! Chcem byť sám sebou. Pochopil si, otec?

Jeho druhovia naňho pozerali s vypleštenými očami ako na zjavenie. Necháпали, nerozumeli, nevedeli, čo tým myslí, či ich chce uraziť, alebo je to len ďalší výmysel. Vybuchli od smiechu. Len otec sa nasmial...

- Si náčelníkov syn a tak sa aj budeš správať! Teraz choď a nevracaj sa, kým nezmeníš názor. Keď sa vrátiš, všetkým do jedného sa ospravedlníš! Je ti to jasné? Dohovoril som!

Shaughu niečo pichlo pri srdci. Akoby tušil, že stráca syna a že ho už nikdy viac neuvidí...

- Nie, otec, nejdem a neospravedlím sa nikomu, lebo si myslím, že mám pravdu a ani trochu ma to nemrzí. To skôr vy by ste sa mali ospravedlniť mne! A keď sa má správať náčelníkov syn tak, ako hovoríš, to už radšej nechcem byť tvojím synom!

Otec sa na neho prekvapene pozrel. Rozmýšľal, či ma naňho zase kričať, alebo mu dať poza uši, ako keď bol malý. Videl, že celá svorka sa na neho pozerá, upiera na neho pohľady a čaká, čo urobí. Uvedomoval si zodpovednosť.

Vtom pokojným hlasom povedal:

- Nech sa stane. Odneste ho za hranice nášho územia a už ho tu nikdy v živote nechcem vidieť!

Zdrapli ho za chvost a vliekli preč. Auris nevedel, či má byť šťastný alebo má plakať. Na jednej strane bol na seba hrdý, že si tak tvrdo stál za svojím a na druhej bol zúfalý, že sa už nikdy nevráti domov a už nikdy viac neuvidí svojich najbližších.

Po čase sa s tým zmieril a bol taký šťastný ako nikdy predtým. Konečne mohol byť sám sebou...

Raz sa rozhodol, že sa pôjde vyhrievať na slnko na svoj obľúbený strom uprostred lúky. Ten strom bol celý zelený. Ešte aj kmeň a plody mal zelené. Úžasne sa na ňom vynímali farby... Ani jedna jediná nesplývala...

Bežal krížom cez lúku. Zrazu sa nad ním mihol tieň. Ale bol taký zaslepený šťastím, že ho úplne ignoroval. Zastal. Pocítil niečo ostré na svojom chrbte. Pomaly sa otočil a uvidel obrovský zobák, ako sa otvára. Auris pocítil bolesť a akúsi prázdnotu, ktorá vyvierala z jeho vnútra. Pomaly ho pohlcovala. Tak príjemne to chladilo. Ale nič nevidel. Napadlo ho...

- Hej! Kto zhasol svetlo?!

Viktória Laurent Škrabalová

26 rokov, Paris, France

Život podľa pravidiel **úryvok**

Zvoní budík. Musí byť 07 :00. Spať som išla hodinu pred polnocou, takže to robí osem hodín spánku. Presne ako písali v ELe. Pre zdravo vyzerajúcu pleť je potrebné ísť spať s určitou pred polnocou. Pre zdravý organizmus stačí spať osem hodín. Ideálne načasovanie... Poriadne sa ponaučujem. Vraj to uvoľňuje svaly. Pred raňajkami ešte zbehnem do novinového stánku pod bytovkou. Kúpiť nové vydanie ELy a Zdravého Života. Cestou späť sa zastavím v potravinách. Kúpim si krabicu musli z ovsených vločiek, jogurt s 0.01% tuku a 100%ný pomarančový džús. Raňajky majú byť výdatné a zdravé. Vlákny čistia organizmus a navyše zabráňujú vzniku rakoviny hrubého čreva. V poslednom čísle Zdravého Života tomu venovali celých päť strán. Doplnených výpoveďami renomovaných špecialistov a fotkami zdravo sa usmievajúcich žien. Pamätám si to veľmi živo. Nakoľko na ďalšej strane boli nové módné trendy. Hneď v ten týždeň som si kúpila novú kabelku. Štýlovú, ladenú v zlatistom tóne. Večne namrzený predavač v stánku mi neochotne podá nové číslo ELy. Zdravý Život im ešte nedošiel. Mám sa zastaviť poobede. Nedočkavo mu vytrhnem časopis z rúk. Má špinavé nechty. Fuj ! Každý by sa mal starať o svoje ruky. Veď je to časť tela, ktorú používame často a navyše je dosť viditeľná... Ja zájdem raz do týždňa na manikúru. Už vo výťahu sa začítam do horoskopu. Čo ma čaká tento týždeň ? Hviezdy mi predpovedajú úspech. Vraj by som mala stretnúť muža, ktorý výrazne ovplyvní môj život. Len nepíšu, či v tom zlom alebo dobrom zmysle... Pri raňajkách listujem v časopise. Dnes sa vyberiem na nákupy. Posledné módné kreácie zahajujú svoju premiéru v butikoch. Dlhé farebné tričko v kombinácii s úzkymi nohavicami slávi úspech. Ale pozor na materiál. Najlepšie je, ak pripomína silonove trička našich mám z rokov sedemdesiatich... Pod sprchou nanesiem starostlivo na špongiu peelingový sprchovací gel. Pomáha odstrániť zbytky odumretej pokožky a zároveň jemne masíruje telo. Neostávam pod sprchou príliš dlho. Ako písali v ELe, príliš to vysušuje pokožku. Preventívne si preto hneď po sprche natieram celé telo telovým mliekom. Samozrejme predtým si overím, či mi chlčky na nohách príliš nenarastli. Ak áno, tak sa pustím do depilácie. Vo včerajšej predpovedi počasia na dnes hlásili veterno, tak si do vlasov rozotriem gel. Nech to drží formu! Poriadne si vykefujem zuby. Krúživými pohybmi kefky zhora na dol. Vyberiem zo skrinky dentálnu niť. Prejdem ňou všetky medzery medzi zubami. Práve tam sa zdržiavajú baktérie, rozkladajú sa a spôsobujú zubný kaz. V ELe to bolo veľmi názorne vysvetlené. Pred nanosením make-upu si vyčistím pleť pleťovým mliekom. Snažím sa dodržiavať postup popísaný v dnešnom čísle ELy. Doteraz som si čistila pleť len pred spaním, ale vraj tak treba robiť aj ráno. Počas noci sa na pleť usádza prach. Upcháva póry a bráni pokožke dýchať. Ešteže som si to včas prečítala. Ktovie ako by moja pleť vyzerala o niekoľko rokov. Bez tejto starostlivosti. Nasleduje jemné vklepkanie očného krému pod oči, denný krém, make-up, krycia tyčinka, púder. Aj na očné viečka. Očný tieň sa potom jednoduchšie nanáša. Pod obočie si nanesiem štipku bieleho tieňa. Rozjasňuje to oči. Maskara, prečesanie obočia, lesk na pery. Očný tien je tmavší ako obyčajne, takže to na perách netreba preháňať. Užitočné rady vizažistky Ely. Navlečiem sa do vlnených šiat s kapucňou. K tomu hnedozlaté čižmy a zlatá kabelka. Môžem vyraziť na lov. Pred dverami zakopnem o rohožku. Strata rovnováhy a pár sekúnd voľného pádu. Ešte pár dní a naučím sa v tých čižmách chodiť. Len keby nemali 10 centimetrový opätok. Ale čo už... Keď to predlžuje nohy. Cítim sa ako kráľovná. Chlapi sa za mnou otáčajú. Niektorí v rýchlosti čosi

zašepkajú. Tí, ktorí ostávajú s chladnou hlavou sú pravdepodobne homosexuáli. Partnerky a manželky ma v duchu preklínajú. Tak im treba! Majú sa o seba viac starať. Prejdem pár butikov a začína ma zmáhať únava. Chodenie v topánkach na opätkoch by mali zaradiť medzi športy! Urobím si pauzu v malej kaviarničke. Čašník sa ku mne hrnie, ešte som len otvorila dvere.

“Budete jesť alebo si dáte len kávičku?”

S našpúleným úsmevom mu odpoviem:

“Potrebujem sa len osviežiť.”

Ukáže mi stôl, kde môžem zložiť svoj dobre formovaný zadoček. Ako vo výklade. Vynikajúco. Zbožňujem prezeráť si okoloidúcich. Hlavne ich štýl obliekania. Ľudia strácajú vkus. Iba málo z nich je oblečených v súlade s poslednou módou. Od barového pultu sa na mňa usmieva čašník. Nemá žiadnu šancu. Chlapi ako on ma nezaujímajú. Nemajú štýl, vzdelanie, peniaze ani postavenie. Čo by som takým vzťahom získala? Pár vrások navyše. Nie, ďakujem!

Z menu si vyberiem letný šalát a minerálku Perrier. Ľahké, výživné. A nepriberiem z toho ani gram. Sledujem nerozhodného pohľadného muža. Prezerá si jedálny lístok vyložený pred kaviarňou. V draho vyzerajúcom obleku a sčesanými vlasmi dozadu, vyzerá na zjedenie. Pohľad mu padne na mňa. Snažím sa mu zahľadieť hlbšie do očí. Odvráti hlavu. Diskrétno odhrnie manžetu rukáva. Overí si presný čas. Zlomok sekundy. Vstúpi. Zaostrím pozornosť. Kam sa asi posadí? Nie ďaleko! Keď sa trošku natočím, obzor sa mi zúži len na neho. V striebřistých vlasoch sa sem-tam osamelo vyníma čierny vlas. V jeho správaní ma niečo fascinuje. Možno dôstojnosť. Možno diskrétnosť. Prekrížim si elegantne nohy. Lakeť opriem o stôl. Všimne si ma. Zaklipkám očami. Zmením smer pohľadu. Podľa Ely to patrí medzi základné spôsoby flirtovania. Hlavne, že to funguje. Keď sa opäť na neho pozriem, padnem do jeho modrých očí. Zabral!!! Ostáva pár ďalších krokov. Dúfam, že som si ich dobre zapamätala. A hlavne v správnom poradí. Hanblivo sa usmejem. Sklopím oči. Na chvíľu obrátim pozornosť na ulicu. Akoby sa nič nedialo.

“Čakáte niekoho?”

Vážny, hlboký hlas. Hmmmm, presne ako mám rada! Tvárim sa prekvapene. Musím napísať do redakcie, že to funguje. Rýchlo a zaručene...

Odhodím si správne načasovaným pohybom prameň vlasov z čela.

« Nie. Prečo ? »

« Veľmi pozorne sledujete ľudí na ulici. »

Lascívne sa zasmejem. Snažím sa vydať zvuk rozsypaných koráliek.

« Rada si prezerám ľudí. Ich tvár vám hocičo prezradí. »

Chápavo pokýve hlavou. Má pekne formované pery.

« Nielen tvár. Stačí sledovať pohyby. »

Kde som to len čítala. Tuším v poslednom vydaní Harlequin Romance. Aký bol len názov.

Aha ! Čarovné prázdniny ! No, ale to nie je dôležité. Páčila sa mi tam jedna veta.

« Slová niekedy nič nehovoria. Treba sledovať reč tela. »

Alebo žeby som to počula v nejakej pesničke. Pf !

« Môžem si prisadnúť ? »

Veď keby ten vedel, že len na to som čakala...

« Samozrejme. »

Posuniem sa trošku vpravo. Aby si nemyslel, že sa mienim na neho nalepiť. Nech si nebude hneď taký istý. Podľa Ely netreba byť hneď príliš otvorený. Debata pokračuje vo filozofickom duchu. Mimika, gestikulácia, psychológia. Postupne prejdeme na neobjasnené záhady.

Mária Balgová
16 rokov, Uhrovec

ON úryvok

Helena si nemohla pomôcť. Ten chlapík na opačnej strane pultu sa síce pýtal na biele košeľe v akciovej cene 699 korún, ale ona dobre vedela, že o elegantnú košeľu športového strihu mu vôbec nešlo. Už v momente, keď muž vstúpil do obchodu, bolo Helene jasné, že skôr ako výklad plný zliav ho upútali jej modré šaty; a nerobila si žiadne ilúzie, že by mu šlo o ich nádherný nebeský odtieň, kvôli ktorým si ich kúpila. Niežeby sa ten muž do obchodu, v ktorom pracovala, nehodil, naopak, jeho oblečenie bolo takmer dokonalé. („Určite má priateľku,“ napadlo Helene a toto poznanie ju spolu s jeho zámermi ešte viac znechucovalo...) Problém bol v Helene. Nevedno, či to bol jej ženský inštinkt, vrozený talent alebo niečo nadprirodzené, ale faktom zostávalo, že vždy, keď sa na niekoho pozrela, prekukla ho. Už po prvých slovách jej bolo jasné, či človek myslí svoje slová úprimne, poznala všetky tajné priania ľudí okolo seba, cítila, či sused svoju ženu podvádza alebo slová chvály na jej nedeľný obed sú pravdivé... Bolo to tak odjakživa, a aj keď tým Helena nebola nadšená, brala to ako čosi, čo sa nedá ovplyvniť – a v podstate mala pravdu. Aj preto žila takmer samotársky život. Jej priatelia, či lepšie povedané známi, sa dali spočítat' na prstoch jednej ruky, s rodičmi nemohla byť v jednej miestnosti dlhšie ako pár hodín a ťažkosti jej robila aj obyčajná konverzácia s kaderníčkou, keď čakala na strihanie. Vo svojom jednoizbovom byte žila celkom sama, dokonca bez zvieracieho miláčika, pretože vždy, keď sa zahľadela do nevinných psích očí, videla v nich len túžbu po kuracej konzerve.

No aj napriek všetkému jej pesimizmu – ona sa označovala za zdravú realistku a skutočnosť, že väčšina predtúch sa neobyčajne rýchlo naplňala, ju v tom len utvrdzovala – kdesi hlboko vo svojom vnútri nosila nádej, že raz aj ona nájde človeka, s ktorým bude môcť stráviť zvyšok života. Samozrejme, uvedomovala si, že v jej prípade bude nájsť niekoho vhodného veľmi zložitú – musel by to totiž byť muž neuveriteľne úprimný, nesmierne priamočiary a navyše aj ako-tak slušný, aby keď sa pozrie do jeho očí, nevidela čosi celkom iné, než čo jej hovorí, a aby ju to, čo naozaj zamýšľa, celkom nevystrašilo. Helena vedela, že pravdepodobnosť onej kombinácie vlastností je zúfalo mizivá, ale na druhej strane cítila, že s nikým iným by žiť nedokázala. A tak bol jej ženský radar nastavený dvadsaťštyri hodín denne na najvyšší stupeň ostrážitosti. Ved' čo ak niekto taký predsa len existuje a ona by ho prepásla?

Bol utorok večer a Helena sa ponáhľala z práce – dnes mala v obchode poobednú službu a tak musela nielen obslúžiť desiatky pokryteckých zákazníkov, ale aj skontrolovať rovnako neúprimnú upratovačku a zamknúť obchod. V takéto večery bývala mimoriadne unavená a dnes musela ísť navyše ešte aj do potravín... Keby jej žalúdok nereval od hladu, na všetko by sa vykašľala a rovno by zamierila domov. Takto ale poslušne vybrala z peňaženky desaťkorunáčku, vsunula ju do obrovitánskeho nákupného košíka a vošla do vysvieteného supermarketu. Síce vyčerpaná, ale odhodlaná si razila cestu nekonečnými uličkami tovaru, miestami sa na okamih zastavila a pridala do košíka ďalšiu z nevyhnutných vecí, bez ktorých by bol život každého človeka len prázdny blúdením bez chuti a pocitov. (Aspoň tak to tvrdila reklama.)

Konečne zamierila k jednej z mála obývaných pokladní. Automaticky vykladala na bežiaci pás všetko, čo si dnes večer chcela kúpiť a zamyslene sa snažila posúdiť, koľko peňazí si má vytiahnuť z peňaženky. Pokladník veci prehnal cez čítačku čiarových kódov; tá jediná

vydávala zvuk a prenikavým pípaním dávala najavo, že *ona* si tovar všíma. Na druhom konci pultu si Helena nákup bezmyšlienkovite balila do igelitových tašiek. Pokladník počkal, kým neskončí, potom skoro rovnako bezmyšlienkovite ako Helena povedal výslednú sumu. Helena tipovala len o dvadsať korún menej; vytiahla peňaženku a nesústreďene z nej vyberala peniaze. Pokladník znovu počkal, kým neskončí, potom ich pomaly prepočítal a uložil do pokladne. „Dovidenia,“ povedal a podal jej blok.

Vtedy Helena po prvý raz vedome zodvihla hlavu, pripravená odzdraviť. Načiahla sa po blok, jej pohľad sa stretol s pokladníkovým, keď vtom ju čosi zarazilo. Najprv nemala tušenie čo, no keď naňho pár sekúnd zmätene zízala, došlo jej to. Nič necítila! Zvyčajne, keď sa pozrela ľuďom do očí, videla, čo si myslia naozaj, no pri pohľade do neurčito farebných očí predavača nevidela nič. On jej naozaj vravel dovidenia – a aj to tak myslel, bol to jeho jediný zámer a nič iné mu hlavou neprúdilo. Netešil sa, že ju oklamal pri vydávaní, nemyslel pri pohľade na ňu na svoju tučnú priateľku rozvaľujúcu sa kdesi v jeho garsónke, bolo mu jedno, či jej tričko siaha až ku krku, alebo sa končí oveľa nižšie. Helene to odrazu bolo jasné. Práve našla toho pravého.

Ten pravý sa však rozhodol, že vzájomného zízania bolo dosť. Znova ju odzdravil a začal sa venovať ďalšiemu zákazníčkovi. Zmätenej Helene nezostávalo nič iné len vziať svoje dve tašky, prehodiť si na plece kabelku a zamieriť k východu. Kráčala ale nezvyčajne pomaly a počas tej krátkej cesty sa obzrela snáď miliónkrát. Napokon predsa len vyšla z obchodu a v chladnej nočnej tme si začala nadávať, prečo sa preboha nepozrela na predavačovu menovku. Teraz o svojom potencionálnom životnom partnerovi nevedela vôbec nič – len to, že existuje, a že pracuje v Tescu.

V nasledujúcom týždni nebolo dňa, kedy sa tam Helena nezastavila a nekúpila si aspoň minerálku. Vždy zamierila len k jeho pokladni a pred každým platením horúčkovito uvažovala, či mu má nechať nejaké prepitné a či by to nevyzeralo tak, že si ho chce kúpiť. Nakoniec v nej vždy zvíťazila hrdosť a iba neskutočne milo pozdravila a odzdravila. Ako dni ubiehali a sladkosť jej hlasu stúpala priam do neveriteľných výšin, čoraz viac sa sama seba pýtala, kedy jej konečne Fero – lebo tak sa ten podľa nej dokonalý predavač volal – povie aj niečo viac ako dobrý deň a dovidenia, a v jej roztúženej hlave sa množili jeho imaginárne pozvania na bagetu, palacinky, kávu či minerálku – vždy podľa toho, čo mala práve v košíku.

No ako týždne ubiehali, zdalo sa, že Fero sa nezmôže viac ako na oné dva pozdravy. Je síce pravda, že Helenu privádzal do vytrženia každý deň už len tým, že nikdy z neho nedokázala prečítať nič navyše, ale zároveň ju jeho pasivita a ľahostajnosť poburovala. „Ako to, že nič nerobí?!“ znela jej v hlave otázka zakaždým, keď vyšla z hypermarketu a Fero sa zachoval presne ako tisíckrát predtým. Trpezlivosť jej dochádzala, počiatočné nadšenie pomaly, ale isto mizlo. Jediné, čo zostávalo, bolo jej odhodlanie. „Musím ho dostať,“ zaumienila si vždy, keď odomykala dvere do opusteného bytu.

Napokon prameň jej trpezlivosti vyschol. Už nemohla ďalej čakať, až ju pozve na rande, mala totiž pocit, že Fero sa k niečomu takému nikdy nedopracuje. A tak sa (symbolicky) v utorok pred odchodom z práce upravila v zrkadle, znovu si prečesala dlhé vlasy, pozbierala zo zeme všetku odvahu a vyrazila do Tesca. Dnes ale neplánovala nič kúpiť...

Makmeister

19 rokov, Košice

Predslov:

Tento príbeh je úplne vymyslený. Nikdy sa nestal a akákoľvek podobnosť je náhodná. V civilizovanej krajine nepracujú ľudia za almužnu, bez nádeje na slušné zaobchádzanie a s vedomím, že nepredvídaná životná udalosť môže spôsobiť pád na úplné sociálne dno. Nepredvídanou udalosťou sa nemyslí len choroba, ale napríklad narodenie dieťaťa, staroba, alebo nevyplatenie mzdy za jeden - dva mesiace... Príbeh chce zapáliť iskričku poznania, že mnoho biedy nepochádza iba „z vonku“, ale často si ju privodíme „s dobrým úmyslom“ sami...

Nad fabrikou svitá

poviedka

úryvok

Na konci malého mesta stála fabrika. Vysoký komín trčal do výšky, ako vystrčený prst pripomienky, že na chlieb treba robiť. Cesta k závodu bola rozbitá kolesami tatroviek a rokmi užívania. Kľukatila sa pomedzi zarastené jarky a končila zlomenou rampou.

Fabrika išla už roky len na „pol pajšle“. Mesto ju prenajímalo rôznym podnikateľom. Každý z nich tam nechal dlhy, stále viac rozbité staré stroje a preriedený kolektív zamestnancov. Tí sa naučili skromnosti a existencii pod neustálou hrozbou straty roboty. Vyvinula sa u nich úžasná vynaliezavosť a svojský prístup k riešeniu problémov. Boli nabití pozitívnou energiou, humorom a silou „ťahat“ až do poslednej štipky nádeje a možností.

V inkriminovaný deň bola na vrátnici tlačienica. Vrátnik Vinco v modrej uniforme z lepších čias, riadil hlúčik ľudí čakajúcich na výplatu. Mal príkaz ich pustiť až potom, keď ekonómka Olinka, nasáčkuje peniaze.

Výplata nebola v tejto fabrike jednoduchá vec. Nebývala pravidelne každý mesiac. Vyplácala sa v hotovosti a nikto si nebol istý, koľko z pôvodne dohodnutej mzdy dostane. Mohlo sa stať, že jej časť tvorili aj „naturálie“. Exekútor totiž obstavil účty. Olinka z tohto dôvodu, využívala hotovostnú pokladňu. Prúdili do nej tržby za kešom predané výrobky. Zatiaľ sa na to neprišlo. Občas nejaký zákazník v podobnej situácii zaplatil tovarom. Ak sa dal speňažiť, bol to bonus navyše.

Nie tak dávno sa im touto svojskou obchodnou cestou dostali do skladu stovky kotúčov toaletného papiera. Zásobovač Jano ich predával na blšom trhu tri dni a zvyšok vymenil u Číňanov za špagety. Dokonca zostalo aj pre majiteľa. Vyžiadal si sponzorské do tomboly na ples. Šuškal sa, že víťaz sa urazil, lebo vo veľkej škatuli previazanej mašľou tušil televízor, nie rolky záchodového papiera.

Keď čakanie na peniaze dosahovalo bod varu, prišiel na vrátnicu riaditeľ fabriky. Ľudia stíchli. Najodvážnejší Ďodi sa chytil iniciatívy:

- Pán riaditeľ a koľko bude na výplatu?

Riaditeľ, postarší unavený chlapík v sivom obleku so spotenou plešinou, vystresovane štekol:

- A koľko by ste chceli Ďodi? Veď už zas týždeň stojíme. Elekárne nás vyplí, lebo sme nezaplatili faktúru za odber. Už nezaberajú ani kontakty zo školy. Na výplatu dostanete po tri tisícky, päť škatúl čínskych špagiet a dva toaletáky.

Ďodi zagúľal očami:

- Však ste nám minule sľúbil, že nám doplatíte. Moja stará ma s tými špagetami kamsi pošle. Decká ich už nechcú a sliepky, čo ich žrali, nám vzal exekútor aj s televízorom na splátky!

Riaditeľ hodil plecom:

- Ak sa vám nepáči, vonku stojí na vaše miesto ďalších desať ľudí. Môžete ísť skúsiť šťastie do Írska! Ja viac spraviť neviem. Aj tieto peniaze na výplaty som pred majiteľom firmy schovával v pokladni pod skriňou. Prišiel, hľadal, nenašiel...tak mi vzal aspoň koženkové kancelárske kreslo. Vraj mám sedieť na tvrdom, že je to zdravšie.

Ľudia zahučali ako úľ. Predstava čínskych špagiet, zvlnených ako ženské vlasy po nepodarenej trvalej, ich vôbec nenadchla. Ozval sa Piťu Maľučky:

- Pan riaditeľ, takto to už veckaj nepujdze, ja mám nápad. My musíme prilákať toho- zahraničného investora! Veď to šade tak hutoria, že len oni maju peniaze a su taki- no, prajnejši, jak ti naši rychlokvašeni zbohatlici!

Spoločenstvo z vrátnice súhlasne kývalo hlavami. Myšlienka nebola zlá, iba bolo treba vymyslieť stratégiu. Zamestnanec je len zamestnanec. Ten rozdáva karty, kto je vlastníkom. Riaditeľ vytvoril spikleneckú partiu- on, vrátnik Vinco, ekonómka Olinka a Piťu, autor geniálnej myšlienky.

Pripravili plán. Najprv bolo treba presvedčiť v meste poslancov, aby podnik predali zahraničnému investorovi. Kardinálnym problémom sa však stala otázka, kde ho hľadať. Začali bod po bode. Vo fabrike sa rozvinula široká vlna pracovnej aktivity, ktorá mala za úlohu získať kapitál na kampaň. Predali aj vratné fľaše, roky sa povaľujúce v jedálni. Skontrolovali všetky káble. Tie, čo nikto nevedel k čomu vedú, boli odnesené do zberne druhotných surovín. Najväčším úspechom sa stalo zistenie, že v majetku je evidovaný iba jeden kotol. Rozhodli sa v zime nekúriť v administratívnej budove a presunúť jej personál do závodnej jedálne. Nadbytočné železo z kotolne nahradili fikusom zo zasadačky.

Pri „presviedčaní“ padlo ešte veľa káblov, železa a fliaš... Ale- dielo sa podarilo. Nechtiac k tomu prispel aj majiteľ firmy, ktorá fabriku prevádzkovala. Za dlhy čo narobil, ho začali naháňať „hrubokrki“, holohlaví nositelia ťažkých zlatých retiazok a on sa vyparil, nevedno kam ...

Po pár týždňoch sa prihlásili prví investori. Všetci mali podmienku, aby sa vo fabrike najprv urobil audit a inventúra. Domácich táto požiadavka nenadchla, lebo do kampane boli už „investované“ všetky druhotné suroviny zo závodu. Nakoniec sa našlo riešenie. Niektoré zužitkované kusy boli nahradené exponátmi z technického múzea, niečo sa našlo na požičanie na šrotovisku. Zvyšok bol doplnený úžasnými atrapami z dielne bývalého politruka, teraz majiteľa reklamnej agentúry a dobrého kamaráta vplyvného poslanca. Niektoré stroje boli dokonca funkčné, lebo natiiahnutá predĺžovacia šnúra zo susednej vývarovne pre bezdomovcov fungovala bezchybne.

Počas auditu pripomínal beh prevádzky tvrdý socík. Kolieska sa krútili, motory vrčali, žeriavy rachotili a vyškolený personál sa v nažehlených montérkach vyškieral na záujemcov, ako v tetanovom kŕči. Rýchlosť s akou sa prenášali debničky, rúry a iný materiál sa dala prirovnať k japonským dobrovoľníkom na samovraždu prácou.

Dôležitou súčasťou zastávky audítorov bola miestnosť s občerstvením, kde väčšina svoju pracovnú púť aj skončila. Hulákanie, spev a družné pokriky sa dlho do noci miešali s hlukom na prázdno idúcich mašín.

Je treba povedať, že niektoré pracovné skupiny takúto ponuku odmietli a dokonca prišli na to, že sústruh v dielni krúti motor z Ďodiho mopeda a nie „pripojovací kábel“ , ktorým bolo na čierno nafarbené ťahacie lano z Liazky. Vyriešilo sa to v tichosti, vzájomnou dohodou o odstúpení zo súťaže.

Po dvoch mesiacoch teatrálnych vystúpení fabrického kolektívu koordinovaných so zastupiteľským zborom mestečka, vyhlásili víťaza súťaže. Stal sa ním istý Carlo Capone zo Sicílie. Chcel si založiť pobočku v zahraničí. Rozhodol sa investovať v končínach s flexibilnou a lacnou pracovnou silou. Carlova ponuka bola najlepšia. Vôbec ho nezaujímal stav fabriky, iba to, aké má veľké sklady a či je ďaleko od zelenej hranice. Úplne ho nadchla miešačka na betón a blízke hlboké jazerá.

Brooklyn Goldfinger

M

úryvok

*Bola pre mňa jediná. Miloval som ju viac ako vlastný život.
Viac ako život, o ktorý som kvôli nej skoro prišiel...*

Pod zemou som strávil takmer tri mesiace - v chlade, vlhku, smrade a tme. Keď som sa konečne dostal von, bol som úplne vyziabnutý, slabý a vyčerpaný. Živil som sa len korenkami, dážďovkami a radšej ani nechcem vedieť, aké iné svinstvo som jedol.

S Joeom sme sa poznali už od malička. Vyrástli sme spolu v rodnom Hampshire. Nikdy nezabudnem, ako sme sa ako malí špunti hrali na schovávačku a lozili po stromoch. Boli sme nerozlučná dvojica: v škole v jednej lavici, v každej bitke spolu, „na koberčeku“ u riaditeľky taktiež ako jeden muž. Vždy a všade. Len on a ja. Ešte si pamätám, ako sme prvýkrát skúšali fajčiť. Mali sme sotva šesť rokov. Boli sme akurát dosť starí a vzdelaní na to, aby sme si dokázali prečítať, že kusový predaj cigariet je zakázaný a mladiství nemajú nárok. Vtedy sa to všetko začalo. Náš prvý spoločný trik. Veľkolepá kúzelnícka dvojica nechala zmiznúť štyri cigarety zo škatuľky môjho otca v slabej chvíli, keď sa nechával unášať svojou obľúbenou symfóniou od Mozarta. Celý úlovok sme samozrejme vyfajčili a tak strašne sa povracali, že nám bolo tri dni zle, a ešte nás aj rodičia zrúbali, ako keby sme ani ich vlastní neboli...

Mágia sa nám páčila čím ďalej, tým viac. Skúšali sme kúzla s kartami, nechávali zmiznúť kúsok dámskeho oblečenia (hlavne, keď sme mali tak šesťnásť, sedemnásť rokov) za teplých letných večerov, za svitu hviezd a luny... Bola to nádherná doba. Mal som pocit, že mám všetko, čo mi treba ku šťastiu: dobrého priateľa, dievča, ktoré som miloval a sľubne sa rozbiehajúcu kariéru.

Mali sme aj bežné čísla ako „je toto vaša karta?“ alebo zmiznutie papagája. Akurát, že tá sviňa operená zakaždým vykecala ako to funguje. Našou špecialitou však boli úteky. Zdrhali a unikali sme vždy a odvšadiaľ (občas aj z krčmy bez platenia). Darilo sa nám veľmi slušne. Ľudia nechápali, davy (aj dámy) šaleli a my sme si užívali svojich päť minút slávy.

Rozhodli sme sa vyskúšať nový trik, aký ešte nikto predtým nepredviedol. Jeho príprava bola veľmi náročná. Okrem iného sme potrebovali vyskúšať, či je reálne, aby sa dospelý človek pochovaný zaživa, sám a bez pomoci, vyhrabal na denné svetlo. Bol to môj nápad, a tak aj testovať som to musel ja. Truhla, v ktorej ma mali zakopať, mala na vekú malé otváracie dvierka, aby som sa mohol dostať von. Vyzbrojili ma len fľašou vody, niečím pod zub, podradnou baterkou a pišťalkou - pre istotu. Môj jediný kontakt s okolitým svetom zabezpečovala úzka vetracia šachta.

Mali ma zahrabať dva metre pod zem a čakať, čo sa bude diať. Trvalo len pár hodín, kým som narazil na čosi tvrdé. Chvíľu mi trvalo, kým som pochopil, čo sa deje. Nado mnou bola asi jeden a pol metrová vrstva odporného, chladného, šedého betónu...

„Podme preč.“

„Si si istý, že sa odtiaľ nedostane?“

„Neboj sa, miláčik, máme ho nadobro z krku. Sú nad ním aspoň dva kubíky betónu.“

„Mám z toho zlý pocit. Radšej sme mu to mali povedať. Pochopil by to.“

„Nie. Sama tomu neveríš.“

„Máš pravdu, podme rýchlo preč.“

Asi sedem rokov po smrti dvadsaťšesťročného mága sa v meste objavil záhadný muž. Bol dosť tichý, neustále zabraný v myšlienkach. Hovoril málo, no keď niečo povedal, prebehol vám mráz po chrbte. Nebol veľmi starý, vyzeral na zrelého štyridsiatnika. Bol však úplne chudý a z očí mu bolo možné čítať utrpenie - ten zvláštny smútok zmiešaný so zlobou, nenávisťou a túžbou po pomste. Chodil upravený, uhladený, v tmavom fraku a s klobúkom na hlave.

Každý deň sedával v bare na námestí pri svojom obľúbenom čaji o piatej. Zakaždým napísal na kus papiera pár slov a keď odchádzal, nechal to na stole spolu s peniazmi. Čašník si odkaz prečítal a kývajúc hlavou ho pokrčil a hodil do koša.

Taktiež som patril medzi pravidelných zákazníkov. Často som tu premýšľal a písal články do novín, v ktorých som pracoval. Tento zvláštny „rituál“ mi teda v žiadnom prípade nemohol uniknúť. Jedného dňa som to už nevydržal a spýtal sa čašníka, čo to ten tajomný džentlmen necháva za odkazy.

„Už pol roka to isté: Oboch som vás miloval. M.“

„Viete, čo by to mohlo znamenať?“

„Nemám najmenšie tušenie, ale je z toho cítiť bolesť a ide z toho strach. Myslím, že čoskoro sa začnú diať podivné veci.“

Trošku ma to potešilo. Dúfal som, že budem mať námet na článok, konečne prerazím s niečím veľkým a odletím z rodičovského hniezda za lepším životom. Rozhodol som sa preto nadviazať kontakt s oným zvláštnym mužom. Nebolo nijak náročné sa k nemu dostať. Dennodne sme sa predsa vídali v bare. Prisadol som si k nemu a zaprial dobrý deň. Iba pokýval hlavou. Ani na mňa nepozrel. Spýtal som sa, či mu môžem objednať ešte jeden čaj, prípadne kávu, no nedostal som žiadnu odpoveď. Keď dopil, mal už napísaný ďalší diel nemeiacej sa mozaiky, doložil peniaze, vzal si z vešiaka klobúk a odkračal. Chvíľu som tam ostal sedieť v nemom úžase a nevedel, čo robiť. Cítil som taký zvláštny pocit úzkosti a prázdnoty. Akoby ma bodol priamo do srdca. Šiel z neho chlad a hrôza.

Veľmi rýchlo som pochopil, že takto na nič neprídem, a tak som sa ho na druhý deň vydal sledovať. Dovedol ma k starej továrni na topánky, ktorá už bola dávno mimo prevádzku. Dnu som sa však neodvážil. Len som nazrel cez rozbité okno a zistil, že tam je, okrem postele a skromne zariadenej kuchynky, čosi ako dielňa plná záhadných vecí a tajomných nástrojov. Srdce sa mi rozbúchalo ako divé, keď som zbadal, že len čo si sňal z hlavy klobúk, začal si písať akúsi uchu lahodiacu melódiu, vzal do ruky kladivo a trikrát s ním silno udel do kovového stola, ktorý zrejme používal ako pracovnú dosku. Voľačo potom rysoval, kreslil a konštruoval. Pracoval nepretržite bez prestávky - bez toho, aby sa čo i len napil vody alebo si odskočil na toaletu. A pri tom si neustále písal tú jednu chytľavú melódiu. Stále dookola. Ako hracia skrinka, keď ju zabudnete zavrieť. Trvalo to presne dve hodiny. Potom si vzal klobúk a opustil svoj príbytok.

Cieľom jeho cesty bola blízka cukráreň, kde si kúpil tri viedenské rožky a kávu. Sedel tam asi pol hodiny, potom zaplatil a odišiel do parku, ktorý sa nachádzal hneď vedľa. Šiel som dnu a spýtal sa panej pri pulte, ako často sa tam dotýčný vyskytuje a čo o ňom vie.

„Prichádza každý deň presne o ôsmej. Vždy si objedná tri viedenské rožky a tmavú kávu. Nič viac. Sedí tu asi pol hodiny, potom sa zodvihne a ide do parku. Tam sa prechádza tak pätnásť minút; desať minút hľadá do rieky, zrazu sa zatrasie, otočí a odíde. Deje sa to odkedy som ho tu po prvýkrát videla. Bolo to asi pred pol rokom.“

Oknom podniku som teda sledoval, čo sa bude diať. Presne ako povedala predavačka - prechádzka, voda, náhle otrásenie a odchod. Ako hodinky. Pritom som si nevšimol, že by sa na ne pozrel, alebo vôbec nejaké mal. Po odchode z parku dlho blúdil mestom. Prezeral si každý dom, skúmal každú popolnicu. Chvíľami sa mi zdalo, akoby tušil, že ho niekto pozoruje. A možno sme len boli obaja paranoidní. Jeho potulky skončili presne o desiatej, keď sa uložil do postele v továrni a okamžite zaspal.

Mathej Thomka

30 rokov, Praha

Třňovou cestou úryvok

„Vždy som chcel mať vlastnú třňovú korunu. Krvácať z dlaní a nôh...“ Pretrel si tvár a ostala mu na nej špinavá šmuha.

„Pane,“ zastonal, prichytil sa zábradlia a vstal z blata, „pane, odpusť, musím piť i za iných!“

Stál som na rohu a pochechtával sa. Slová som k jeho opileckým pohybom pridával ja. Je to rarita, mať kňaza ožrana...

Síce autorom vyrieknutých slov som bol ja, ale on predsa len čosi hovoril. Bolo to nezrozumiteľné a mne to nesmelo ujst'.

Málokedy vôbec vládal stáť, nieto ešte hovoriť. Ale tejto noci musel vysloviť ospravedlnia, vykriknúť prekliatia. Ťažko ale predpokladať, čo sa má stať.

Trnovský farár už mesiace trpel alkoholickým uhrnutím. Možno to nebolo zjavné zo dňa na deň, ale prejavilo sa to rýchlo.

Snehu vtedy bolo po okná a on sa objavil v dverách krčmy. V sutane a bosý. Jeho škodovka by závejmi nikdy neprešla. Musel od kostola prísť pešo a to i v lete trvalo desať minút.

Krčma spozornela, stíchla a prežehnala sa.

Práve som mal rozkreslené tváre dedinčanov, ale skice som odhodil. Zmrznutý farár v krčme bol viac ako zjavenie. Ten obraz som zachytil za pár sekúnd.

Všetky tváre otočené k dverám, stál tam v tom najlepšom svetle, prelievajúce sa pivo, padajúca cigareta, odhodené karty a prsty v prežehnaní. Ale i neprirodzene vstávajúce pohyby chlapov, slina v kútiku úst, nevyfúkaný sopel', skrytá tvár v kúdoloch dymu a des v mŕtvych očiach farára. Vlasy mu zamrzli a urobili mu na hlave ostnatú korunu. Tetka Pasterková sa prežehnala natrikrát a odpľula si cez rameno.

Prvá mi narušila obraz krčmárka. Tresla jednu Janovi, ktorý sedel pri pulte a začal sa už-už pochechtávať. Siahla po prvom kožuchu a prehodila ho farárovi cez plecía.

Takmer padol. Chlapi ho zachytili, zaklonili mu hlavu a naliali doňho tri poháriky domácej. Po treťom už ležal na lavici pri peci. Krčmárka na to hľadela s prekríženými rukami. Ako pohanská bohyňa. Nad svojou svätynou vládla pevnou rukou. A chcela mať vo všetkom jasno. Ale farárov zimný príchod zostal nejasný. Takmer pre všetkých.

Neopíjal sa denne, tak dvakrát – trikrát do týždňa. Objavilo sa niekoľko zaručených právd, ktoré viedli k tejto zmene. Tetka Pasterková bola ich najčastejším nositeľom.

„Po Novom roku z detského domova odišla sestra Terezka. Viete ako pán farár, rád chodieval k deťom. To kvôli nej. A teraz sa utápa v žiali...“

„V chľaste, tetka!“ Rozpútala sa diskusia.

„Skôr za mojou starou by behal!“

„Čerta, aj tá je ako chlap!“

„Kňaz môže mať ktorúkoľvek, načo by sa trápil?“

„Farári nesúložia. Môžu milovať len Boha.“

„Nerúhajte sa, vy prasce.“

„Hlavne že pije ako človek.“

Reči ukončila krčmárka. Pred každého postavila pollitrák. Na jeho účet.

„Otče, prečo pijete? Povedzte! Mne to môžete povedať, (bude to ako spoveď). Vaše slová ostanú len u mňa.“ Hľadel na mňa krvavými očami. Cítil som výčitku, ale musel som sa spýtať.

„Trápi vás odchod sestry Terezy? Viacerých jej odchod zaboľel, ale vás musel o to viac, určite ste...“ Hľadel som správne slová, ktoré aby ho neurazili, ale zaťali čo najhlbšie. Nech rozpráva. Asi som skúšal nesprávne. Ostával bez výrazu, bez záujmu, bez chuti na pohárik.

„A čo vaše deti? Máte vlastné deti? V dedine sa všeličo hovorí, obaja vieme svoje...“ Nemusel nič vraviť.

„Alebo vás viac ranila smrť? Niektó vám umrel? Veď hovorte? Čo je ten dôvod, že sa vždy tak zmaľujete? Chcem to počuť, doboha!“

„Nerúhaj sa! Práve ty nesmieš takto vysloviť meno Pána. Som prekliaty,“ zjavne sa ochladilo, „zatrateny, a ty to vieš“ ochladilo sa i vo mne, „a chcem trpieť!“

Potok i oblaky takmer naraz zastali. „To pre ten tvoj obraz!“

Pokúsil sa vstať. Nohy sa plietli a on sa prevalil. Tvrdo udrel hlavou o zem a zastonal. I v tme viditeľne skalil kaluž, do ktorej padol.

Vždy na druhý deň, ako sa farár opil, býval hlavnou témou hovoru.

„No, ono vtom preda len bude žena!“ „Za chl'astom hľadaj vždy ženu.“

Krčmárka po Janovi hodila handru. „Slop a neruš!“

„Vraj niekde na dolniakoch, keď bol ešte mladý farár sa mu pošťastilo. Ona za ním chodila, mali sa radi, ale keď, no veď viete, sa to malo prevaliť, zmizla. No a on sa o tom nedozvedel, až teraz. Videla som, ako mu niesla poštárka po sviatkoch list. A teraz som si dala všetko dokopy. Vraj má syna, možno dvoch.“ Tetky Pasterkovej bolo pre túto dedinu škoda.

„Tetka, tárate. Farári NE- JE-...“ dával si Jano záležať na každej slabike, kým mu poslednú neuťala krčmárka druhou handrou.

Tetka urazene zazrela a vypila pohár do dna. S tou by farár nestíhal.

„Niečo na tom bude. Ja som ho včera videl, ako sa zvalil na kopci,“ netradične zreteľne niekto bľabotal od zadného stola. „Ako tam ležal a ja som sa opieral o strom, pribehli za ním také detiská, no predstavte si po polnoci samé vonka, boli celé biele a začali okolo neho tancovať. Dva rumy dám na to, že spievali - otec náš, ocko náš. A potom mu vytiahli tŕne z päty, ja som už tiež sedel v trnkách, a spolu odišli. A mňa tam nechali do rána.“

„Aj s bielymi myškami, chruňo.“

Kreslil som si pozorne tváre svojich filozofujúcich susedov, vždy mali výraz najväčšieho pochopenia. Keď som začal kresliť učiteľovu, prehovoril:

„Ľudia často utápajú žiaľ v alkohole,“ keď čosi povie pán učiteľ, vždy z toho vyjde nejaká kapitálna pravda. „A najväčšie žiale máme, keď nás opustí niekto blízky. Ešte horšie to je, keď sa s ním nestihneme rozlúčiť. A myslím si, že to je aj prípad nášho pána farára. Podľa mňa mu umrel ktosi veľmi blízky. Môžete namietat, že kresťanská viera má svoje nebo, svoje vykúpenie, ale myslím si, že v prípade nášho Antonína, pána farára, tu ide o hlbší problém.“

Určite sa s niekým nestihol rozlúčiť, požehnať mu na poslednú cestu. Možno otec...

Viete, ľudia sa často stávajú alkoholikmi preto, aby zabudli na svoje žiale, na to, čo už nikdy nebudú môcť napraviť.“

Chlapi mali hlavy sklonené, prikyvovali a pevne držali svoje poháre. Ani v prázdnej krčme nebýva také ticho. Tušil som svoje...

Len z tmavého rohu sa ozvalo:

„Nevedel som, že aj farári majú otcov!“

Dominika Sýkorová

17 rokov, Košice

Cudzinec **úryvok**

Vonku panovala tuhá krutá zima. Zlovestné ticho a zatiahnutá obloha naznačovala predzvesť blížiacej sa metelice. Zasneženou krajinou sa brodil muž. Kráčalo sa mu ťažko. Nohy sa mu hlboko zabárali do snehu. Tenký kabát mu neposkytoval dostatočnú ochranu pred chladom a mrazom, ktorý zalieзал až pod kožu. Z ťažkých sivých mračien sa husto spustili veľké vločky. Ako nepriehľadný závoj zakryli krajinu. Prudký vietor začal bičovať mužovu načervenalú tvár. Unavený a vyčerpaný padal do snehu. No silná viera a túžba žiť ho nútila nevzdávať sa. Opäť vstal a kráčal ďalej. Jeho oči sa rozhliadali po okolí hľadajúc niečo, čo by mu pomohlo určiť smer. No márne. Snehová búrka urobila svoje. So zhoršujúcim sa počasím mizla aj nádej na záchranu.

Vtom uvidel neďaleko akési mihotajúce sa svetlo. Ako sa tak k nemu pomaly blížil, telo si už skoro vôbec necítil.

Bol úplne skrehnutý. Zmrznuté snehové vločky ho neprijemne pichali do tváre. Z bielej clony sa začali vynárať matné obrysy domu, jeho šanca na možné prežitie.

„Konečne dvere!“ Vyčerpaný sa o ne oprel. Z posledných síl sa pokúsil buchnúť do nich päťou. „Je tam niekto? Otvorte mi, prosím,“ jeho slabý hlas zanikal vo vetre.

Po chvíli sa dvere predsa len váhavo otvorili a mladá žena len – len že zachytila muža klesajúceho na zem. „Bože!“ S námahou ho vtiahla dovnútra a položila na pohovku. Malou miestnosťou sa niesol jeho ťažký dych. Muž sa triasol od zimy. Žena mu bez slova zobliekla kabát, opatrne ho zobula, pozrela zamyslene na omrzliny. Prikryla ho dekou a na chvíľu ho opustila. Späť prišla s horúcim čajom. „Pite!“

Muž sa sotva napil.

„Kto ste a čo tu robíte v tomto psom počasí?“ Položila žena otázku.

Neznámy mlčal. Viečka sa mu zatvárali.

„Nespite, pane! Počujete ma? Nesmiete zaspáť!“

Cudzinec na okamih opäť precitol.

„Viem, že ste unavený a je vám nanič, ale prosím vás, premôžte sa a ostaňte pri vedomí. Rozumiete?!“ zdôraznila.

Odpoveďou jej bolo slabé prikývnutie.

„O chvíľu sa vrátim. Donesiem lekárničku.“ Vstala a odišla do kuchyne. Zrazu začula ako muž zastenal od bolesti. Keď k nemu pribehla, už stratil vedomie. „Hej, počujete ma?!“

Zľahka mykala neznámym. Nereagoval.

Rýchlo podišla k telefónu, zodvihla slúchadlo a vytočila číslo.

„Haló...! Haló...! Dočerta! Čo je s tým?!“ Silno potriasla slúchadlom a opäť sa pokúsila privolať pomoc. „Doparoma! Je hluchý! Čo teraz?!“ Bezradne si prebehla vlasy. „Mráz musel poškodiť vedenie. Neostáva nič iné, len čakať.“

Povzdychla si. „Tak a teraz je to všetko iba na mne. Do čerta!“ Žena postavila na pec hrniec s vodou. Keď voda zovrela, nechala ju schladieť na teplotu tela. Do nej ponorila omrznuté cudzincove končatiny. Po chvíli ich zľahka osušila a previazala sterilným obvazom. Potom naň s námahou navliekla čistú pánsku košeľu a nohavice, ktoré vybrala zo skrine.

Do krbu dodala ďalšie polená, aby čo najviac ohriala miestnosť. Sadla si do kresla a nervózne pozorovala cudzinca, až kým ju po niekoľkých hodinách nepremohli driemoty.

Zobudil ju až tichý sotva počuteľný hlas.

„Kde som?“

Žena vstala z kresla a podišla bližšie k pohovke. „V mojom dome. Zabudli ste? Dotackali ste sa ku mne celý premrznutý.“

Muž sa na chvíľu zamyslel. „Takže ...som vám vd'ačný...za život?“

„To musíte zhodnotiť vy sám. Ja som rada, že žijete, že ste mi tu nedodýchali.“

„A prezliekol ma kto?“ opýtal sa zamyslene.

„No predsa ja.“ Pozrela naň. „Á, vidím na vás, že mi neveríte! Však po tom, čo môj nebohý manžel ostal nevládný, nejakú prax snáď mám,“

„Čo sa mu stalo? Ak to smiem vedieť.“ Muž zvedavo vypytoval ďalej.

„Zohrejem vám ešte ten čaj.“ Šikovne sa vyhla odpovede. „No vy mi povedzte, pane, kto ste a čo tu vlastne robíte sám uprostred tejto pustatiny?“ Opýtala sa ho podávajúc mu šálku, pričom pozorne sledovala tvár cudzinca.

Muž pomaly začal usrkávať z čaju.

„Stále čakám, že mi odpoviete na otázku.“ Prísne mu pozrela do očí.

„Volám sa ...“ Muž sa na chvíľku odmlčal. „...Kristian. Áno, Kristian.“ Zopakoval meno ešte raz, akoby chcel zdôrazniť pravdivosť svojich slov. „Tadiaľto len prechádzam a žiaľ, zabúdil som. A vy sa voláte?“

„Kaťa,“ odpovedala úsečne.

Drevo v krbe zapraskalo a muž nahlas zývol. „Prepáčte, som veľmi vyčerpaný.“

„V poriadku! Dokončíme rozhovor ráno, keď budete mať viac síl. Teraz sa vyspíte! Ja budem vedľa. Ak by ste niečo potrebovali, zavolajte ma.“

Muž si zhlboka vydýchol a pod ťarchou únavy ihneď zaspal. Noc bola nepokojná. Snehová búrka zúrila a vietor hvízdal cez škáry okenných rámov.

„Deň odplaty sa blíži! To vám sľubujem...!“

Kaťa sa strhla na Kristianov hlas. Potichu vstúpila do izby.

„Nie! Mňa nedostanete! To sa vám nepodarí! A vy aj tak všetci skapete!“

Podišla bližšie. Uvedomila si, že Kristian spí, a tak si šla opäť ľahnúť.

Skoro ráno ju zo sna zobudil akýsi buchot. Pozrela na hodiny. Pol šiestej. Vstala a vošla do vedľajšej miestnosti. Pohovka bola prázdna.

Obzrela sa po izbe. „Kristian...!“ zvolala. Rýchlo k nemu pribehla a pomáhala mu vstať zo zeme. „Čo ste chceli robiť? Zbláznili ste sa?! Ved' celý horíte!“ Opatrne ho uložila na pohovku. „Ostaňte ležať, o chvíľu som späť.“ Na čelo mu položila utierku namočenú do studenej vody. „Musíme zbiť teplotu.“

Vstala a chvíľu sa nervózne prechádzala po izbe. Vtom náhle zodvihla telefónne slúchadlo. „Konečne je spojenie obnovené. Aké šťastie.“ Znovu vytočila známe číslo.

„Haló...! Haló...! Však to už zdvihnite! Konečne... Mám tu naliehavý prípad. Pokúšam sa k vám dovolať už od včera večera. Mám tu muža s omrzlinami. Dnes v noci mu stúpila horúčka a ... Akože nemôžete prísť?... Viem, že sú cesty neprejazdné. A čo helikoptéra?... Najskôr zajtra? To už môže byť neskoro!... Bohužiaľ? Aké bohužiaľ?! Haló! Haló! Sakra!“

Kaťa vymenila Kristianovi obklad a sadla si bezradne do kresla. „Bože, je to už len v Tvojich rukách,“ pomyslela si a ustatá z posledných rušných hodín rýchlo zaspala.

Keď sa zobudila na ďalší deň, bolo už skoro poludnie. „Kristian...?“ Pohovka bola prázdna. „Kristian!“ Prudko vstala. Odpoveďou jej bolo nekonečné ticho.

Po chvíli na stole zbadala list. Nedočkavo ho otvorila a čítala:

„Kaťa, prepáčte, že som musel odísť tak skoro a bez rozlúčky. Ináč som nemohol konať. Zbohom!“

Zmätené sa naň dívala, keď ju vyrušilo rázne búchanie na dvere. „Otvorte! Tu je polícia!“

List si rýchlo strčila do kapsy a dnu vpustila dvoch mužov v uniforme.

Diana Necpalová
15 rokov, Žilina

Nočný anjel

Môj život, moja radosť, moje potešenie, jediný priateľ, to všetko bola len ona. Nikdy nehovorila o svojich problémoch, čo neznamenal, že nikdy nijaké nemala. Mala, a boli to v skutku vážne problémy, ale jej dobrosrdečnosť zabránila tomu, aby som o nich vedel. Možno keby som viac otvoril oči? No v obdobiach ako bolo toto, plných lásky a splnených snov, človeka nenapadne skúmať temné zákutia na povrch dokonale šťastnej bytosti. Keď som bol s ňou vždy sa smiala, veselo sa zhovárala s každým okoloidúcim a oni ju s úsmevom všade vítali, bola ako sen, krásny sen, ktorý si vybral práve mňa. V podstate som nikdy nepochopil, prečo to urobila. Mohla mať koho chcela: krajších, múdrejších, bohatších, ale ona prišla za mnou. Na tú noc nikdy nezabudnem. Jesenný večer, sedel som v parku na hojdacej lavičke a dopisoval posledné verše mojej skromnej básne, bol som tam len ja, pár štebotavých detí, ktorých mamičky nemohli uzavrieť celodennú debatu a pár školákov vracajúcich sa z doučovania. Hľadel som do diaľky a rozmýšľal o živote, ešte stále som nechápal jeho zmysel, hoci som sa už nejaký ten čas o to pokúšal, akoby brány do knihy poznania boli nedotknuté, neznáme, nenájditeľné. A potom prišla. Tak tajomne, tak tíško, že som to skoro ani nepostrehol. Pozeral som na ňu a čakal čo povie. Bol som prekvapený, bolo známe, že o takomto čase je už vždy dávno doma. Jej starší brat, významný a bohatý podnikateľ, ju strážil veľmi starostlivo, no napriek tomu tu bola. Bol som jej spolužiak, nevýznamný, neviditeľný pre niekoho ako ona, dokonca som s ňou ani nikdy nehovoril, takže si viete predstaviť, aké to pre mňa bolo. Pozdravila ma a ospravedlnila sa, že si prisadla bez dovolenia. Spýtal som sa, či bude v poriadku, keď tu ostane v takúto hodinu. Prikývla a vysvetlila prečo prišla, vraj nech to nerobím. Ostal som prekvapený, ako to mohla vedieť? Nikdy som to nikomu nepovedal a vlastne komu? Ja nemám priateľov, kamarátov to áno, tých ktorí ráno sadnú do lavíc a s falošným úsmevom mávajú na každého v triede. Ale ozajstného priateľa... Asi som si nezaslúžil. Jasne mi dala najavo, že smrťou nič nevyriešim a prosila ma, nech si to ešte rozmyslím. Zo začiatku som si myslel, že je to čarodejnica alebo telepatka. Až teraz viem.....bola anjel. Ostala tam so mnou ešte dlho, dlho do neskorej noci, no a vtedy mi povedala, že chce byť mojim zmyslom života.

Dva nádherné roky uplynuli, každé ročné obdobie bolo viac než úžasné, každý deň dostatočne dlhý. V daždi sme tancovali valčík, za horúcich dní stavali s deťmi plážové zámky. Z nočnej mory sa stala krajina fantázie, môj anjel bol vždy pri mne a ja vždy pri mojom anjelovi.

Samozrejme, nič tak dokonalé nemohlo trvať večne, aj Atlantída tak dokonalá krajina nakoniec zmizla pod hladinou a teraz už po nej nie je ani pamiatky. Ako každý deň som sa vybral pre moje potešenie, aby sme štebotajúc ruka v ruke mohli prekročiť brány školy. Vystrašený pohľad jej brata vo dverách mi naháňal hrôzu, akú som si nevedel jakživ predstaviť.

Doktori vraveli, že nič vážne, odpadla z letných horúčav, čoskoro bude zas v poriadku. Ale moja Šípková Ruženka sa neprebúdzala, stále mala zavreté oči. Ostával som pri nej celé dni a ostal by som aj dlhšie, keby ma v nočných hodinách sestrička neposlala domov. Vraveli, že to sa ešte nestalo, aby z úpalu niekto padol do kómy, že vraj je to ojedinelý prípad, no mňa tie ich veci nezaujímali. Vedel som to, nevedeli čo jej je, ani ako ju liečiť. A tak ju jeden mrazivý deň jej brat vzal na ruky, odpojil z prístrojov a odniesol do auta. Bola preč, jej dom bol prázdny, jej miesto v lavici opustené, Nevedel som, či je v poriadku, či vôbec ešte žije, cítil som

hroznú prázdnotu, ten pocit, ktorý vám šepká o zmysle toho všetkého a ten istý pocit, ktorý hovorí ten najhorší možný predpoklad. Odišla, potichu tak ako sa v ten deň v parku objavila. Bez rozlúčenia, bez vysvetlenia... Jednoducho bola preč. A tým sa môj príbeh skončil. Život. Niečo tak krásne a tak nepoznané a nechápané. Pre mňa bol život láska.

Kráčam po opustenom námestí, prvý sneh vytvára tenučký biely koberec. Žiadne stopy mačiek ani odtlačky nôh, nik tu nie je. Je skoro polnoc, za päť minút kostol začne odbíjať hodinu duchov. Jedna zo siedmich ulíc tohto námestia je osvetlená slabšie ako zvyčajne. Zastanem. Pozerám do tejto ulice, ktorá akoby naznačovala môj život, chvíľkami svetlo a zas rázna tma, pohľad mi zastane a nechce sa pohnúť ani o trošku ďalej, rozpoznávam v diaľke dievčenské obrysy. Dlhovlasé dievča so striebornou pokožkou pozerá na oblohu, na tvár jej dopadajú jemné už na pohľad chladivé snehové vločky. Plače. Jej slzy sa po dotyku mrazu menia na ľad, akoby jej z očí padali drahokamy. Čierne vlasy sú už skoro biele no ona nevníma ani to, že začalo snežiť. Pozerám na ňu s úžasom a v duchu sa presviedčam o pravdivosti tohto sna. Zrak jej padne na zem, otočí sa a pozrie na mňa. Oči sa jej rozžiarili, líca sčervenali. Rozbehla sa ulicou, ako bežala aj svetlá ktoré boli zhasnuté náhle opäť získali šancu osvetliť aj tmavé kúty. Na jemnom koberci boli prvé stopy, tie jediné vedú správnu cestou života, pretože vedú k láske. A tak ako znenazdania ulica bola plná svetla tak aj život každého z nás môže v okamihu získať svoj vlastný a jedinečný význam. A ja? Môj anjel sa mi vrátil...

Jana Cyprichová

17 rokov, Svrčinovec

Ten, ktorý všetko vie

Bože, ako ten čas letí! Koľko to už je? Osemdesiat? Deväťdesiat? Sto? Pre niekoho úplne bezvýznamné čísla, no keď poviem, že znamenajú môj vek, určite sa stanú oveľa zaujímavejšími. Lenže čo je to sto rokov pre mňa? Sto letokruhov v mojom vnútri? Mladosť, vlastne, v prepočte na ľudské jednotky Kristove roky... Veď stromy ako ja sa dožívajú oveľa vyššieho veku, pokiaľ ich ľudia nevytnú skôr, než skonajú samy.

Aj keď je to už poriadne dávno, čo ma malý chlapček vložil na toto miesto, pamätám si každý detail, akoby to bolo včera. Chlapec mal oblečené modré námornícke tričko a krátke nohavice. Spod slameného klobúčika mu vykúkali ryšavé vlásky, rovnakej farby ako pehy na drobnom nose. Rukami vydlabal do zeme dieru, opatrne a s láskou ma vložil dnu a zahrnul hlinou. Z malých kamienkov postavil akúsi barikádu, aby ma chránila pred nebezpečenstvom nevšimavých okoloidúcich. Nebolo jedného dňa, keby bol chlapček neprišiel. Vždy z neďalekého potoka nabral čerstvú vodu, ktorá aspoň trocha zmiernila páľavu, sálajúceho zo slnka, cez zimu zasa striasal zo mňa snehovú pokrývku, aby nepolámala ešte slabé a mladé konáre. Takto to šlo, veru, dlhé roky.

Až raz prišiel chlapček, vlastne, už urastený mladý muž, vysmiaty od ucha k uchu v sprievode krásnej slečny. Usadili sa v tieni mojej, celkom bohatej, koruny a viedli dlhočizný rozhovor o svojich zážitkoch. Dievčina, oblečená v červených šatách s bielymi bodkami, hľadela na mladíka modrými očami, v ktorých sa odzrkadľoval obdiv a láska. Rozprávali sa nekonečne dlhé hodiny, krmili jeden druhého červenými jahodami, ktoré dievča vytiahlo z malého prúteného košíčka.

Keď spoza hôr posledné teplé lúče slnka pohládzali moje listy a vtáky poskrývané v korunách stromov, začali svoje hlasy prispôbovať nočnej panoráme, chlapec nastokol dievčine zlatý prsteň s modrým očkom. Ona, so slzami radosti v očiach hodila sa mu okolo krku. Na znak svojej veľkej a šťastnej lásky bolestne vryli do mojej kôry srdce s iniciálmi.

To bolo naposledy, čo som svojho dobrodinca a priateľa videl a hoci už odvtedy prešlo veľa času, nikdy nezabudnem.

Dnes je všetko iné. Neviem povedať, či zmeny, ktoré nastali, boli a sú pozitívne, alebo naopak negatívne. Jedno je však isté - som nesmierne rád, že v tomto meste plnom obchodných domov, nákupných centier, majestátnych budov sa našlo miesto pre maličký kúsok prírody, v ktorom stojím aj ja. No okrem mňa a dvanástich zelených lavičiek, olemovaných točítym železom, tu svoj život prežívajú aj štyri mocné duby, sedem ladne štíhlych čierno-bielych briez, jedna veľmi stará lipa a tri trasľavé osiky. Našimi zelenými korunami chránime príchodiacich, ktorí si sem prídu oddýchnuť pred mestským hlukom či zhomom, v lete pred ostrým slnkom, no a na jeseň pred studeným vetrom. Keď už sme pri tom, ja mám najradšej jar. Vtedy akoby všetci nabrali druhý dych, ďalšiu silu, oveľa väčšiu, niečo dokázať. V povetrí sa vznáša vôňa nového začiatku, zmiešaná s vôňou kvetín na ktorých pyšne rozostierajú farebné krídla motýle. Počuť bzukot včiel usilovne zbierajúcich peľ, či veselý džavot detí poskakujúcich po zelenej tráve. Z blízkeho potoka ozýva sa lahodná melódia žblnkotu, do ktorého svoje hrubé hlasy zapájajú žaby a vtáci vysokým čvirikaním snažia sa koncert oživiť.

Napadá ma, že takto na jar pred rokom, sedával na lavičke podo mnou malý, asi štvorročný chlapec. Žlté vlásky ligotali sa na slnku ako zlato. Svojimi nebesky modrými očami pozeral sústredene na oblohu. Keď tak sedel, podišla k nemu žena s rovnakými zlatými vlasmi a sadla si.

Matka, napadlo ma. Chvíľu mlčky sedeli a potom sa spýtala čo robí. Chlapček, bez toho, aby sa pozrel na mamu, ticho riekol:

"Čakám ocka." Žena chlapca silno objala a po lícach sa jej kotúľali slzné drahokamy ľudského žiaľu. V tú chvíľu som mal obrovskú chuť objas túto kôpku nešťastia. Cítil som silnú potrebu chrániť ich pred všetkým zlým, trebárs ukryť ich do môjho vnútra, pod hrubú vrstvu dubovej kôry. Čisto ľudský príbeh, ktorého koniec nepoznám.

A práve toto na svojom bytí milujem - síce len ticho stojím na jednom mieste, poznám toľko príbehov, že z toho čísla by sa vám istotne zakrútila hlava. Sú to príbehy, odvíjajúce sa na zelených lavičkách za prítomnosti stromov, ktoré len tichúčko načúvajú a chápu. Sú to radostné oznámenia o narodení dieťaťa, žiadosti o ruku, veselé rozhovory priateľov, ale aj smutné správy o smrti, rozchode či hádkach... No predovšetkým sú to príbehy, písané ozdobným písmom tvrdou a ťažkou rukou osudu, ktorý sa vždy neomylnne podpíše aj pod náš záver života...

Denisa Komadová
15 rokov, Klokočov

Túžba

Bol taký krásny, jedinečný a úžasný. Kamila tak veľmi po ňom túžila, chcela ho mať. Každý deň sa naň chodila pozerat' do mesta. Na sveter jej snov. Bol čiernej farby, dlhší a ligotali sa na ňom tisíce maličkých hviezdčiek, vyzeral akoby ani nebol skutočný ale z rozprávky. Kamila si ho však nemohla kúpiť, nemala peniaze a sveter bol drahý, stál niečo cez tisíc korún. Jej rodina bola veľká a peňazí navyš nemali, väčšinou všetci nosili staré a obnosené veci. V škole sa jej posmievali, že je žobračka a myslela si, že ju pretoto nebude chcieť žiaden chalan, no ale aj tak mala svoju rodinu radšej ako všetky šaty sveta. Ale ten sveter bol jej veľkým nesplneným snom. Keď šla raz po škole ako zvyčajne do mesta k butiku Amor a pozerala sa cez sklo na ten sveter, pocítila na svojom pleci ruku. Otočila sa a uvidela predavačku z butiku. "Páči sa ti?" spýtala sa predavačka a mrkla na sveter. "Veľmi, je krásny," odpovedala s úsmevom Kamila. "Ale napriek tomu ťa tu každý deň vídam ako sa naň túžobne pozeráš a predsa si ho nikdy nejdeš kúpiť. Prečo?" opýtala sa predavačka zvedavo. Kamila však len mlčala a sklopila oči. "Nemáš peniaze? Je to tak?" znova a s pochopením sa opýtala predavačka. Kamila sa cítila zahanbene, pretože nikdy nemá peniaze a nemôže si dovoliť kúpiť to, po čom túži, sveter. A preto ešte stále len bez slova postávala pred výkladom a pozerala striedavo na sveter, na predavačku a do zeme. "Mohla by si u nás mesiac vypomáhať a zarobila by si si naň. Čo ty na to?" milá predavačka navrhla perfektné riešenie. Kamile sa rozžiarili oči nádejou a pousmiala sa. "A to by sa dalo? Naozaj?" pýtala sa Kamila a nemohla uveriť vlastným ušiam. "No, môj šéf je fajn a myslím si, že nebude namietat'. Tak príď zajtra po škole," povedala predavačka Kamile a potom sa vrátila do butiku s úsmevom. "Čo sa tak usmievate Laura?" spýtal sa Andrej Amor, majiteľ a módný návrhár, predavačky. "Andrej, chcela by som vás o niečo poprosiť, pretože je tu taká mladá slečna a veľmi sa jej páči váš sveter..." Andrej skočil Laure do reči: "Nočná obloha?" "Áno ten," odpovedala predavačka a pokračovala: "Ale nemá peniaze, ale viete ona sa na ten sveter chodievala pozerat' každý deň a pozerá sa naň ako na zázrak, myslím si, že by si zaslúžila možnosť aby si tu naň mohla zarobiť. Čo vy na to? Lebo záleží na vás." očakávajúco sa spýtala Laura svojho šéfa. "Ja si myslím, že každý kto si vie vážiť moje šatstvo si u mňa zaslúži dostať najmenej šancu. Tak sa teším až nás zoznámite," povedal Andrej a odišiel do svojej kancelárie. "Samozrejme, ďakujem vám," povedala Laura. Kamila si kráčala domov a nemohla ani zaspať od toľkého vzrušenia. Na druhý deň sa stále len usmievala a nevšimla si ani svojich krutých spolužiakov. Po obede bola raz-dva v meste a celá naradostená vstúpila do butiku, no najskôr ešte nakukla do výkladu aby uvidela ten čarovný sveter. "Vitaj!" vykřikla predavačka Laura keď uvidela Kamilu. "Prepáč, ale zabudla som sa ťa spýtať ako sa voláš. Ja som Laura," odpovedala. "Som Kamila a veľmi vám ďakujem, že ste mi dali takúto šancu," ďakovala Kamila. "Ó, ale neďakuj mne ale Andrejovi, šéfovi. To on ti povolil tu pracovať. Teraz sa zoznámite, poď," povedala Laura a ukázala rukou smer. Kamila čakala nejakého postaršieho pána ale... "Ahoj, ja som Andrej. Teší ma, budeme pracovať spoločne," povedal. Aké to bolo prekvapenie pre Kamilu keď uvidela mladého, približne 24-ročného muža, ktorý bol tak milý a k tomu aj skvelo vyzeral. "Aj mňa teší a ďakujem vám," povedala milo Kamila. "Tykaj mi, prosím ťa," povedal Andrej, ktorý bol tiež z Kamily celkom vedľa. Stále sa len usmieval a cítil sa veľmi dobre pri Kamile. Kamila chodila každý deň po škole do butiku a vždy sa veľmi tešila, pretože si s Andrejom veľmi dobre rozumeli nielen pri navrhovaní modelov ale aj pri zhováraní. Mesiac prebehol rýchlejšie akoby sa zdalo. A raz keď prichádzala znovu do butiku, už nevidela vo výklade svoj sveter. "Čo sa stalo, kde je?"

spýtala sa Kamila hneď ako vošla do butikú. Andrej a Laura sa tvárili tajomne a po chvíli ticha Andrej podišiel ku Kamile a podal jej balíček strednej veľkosti vo farebnom obale. Kamila sa zadívala na Andreja a potom na balíček. Výklad bol prázdny a Kamila si uvedomila, že v butikú už je mesiac a tak pochopila, že v balíčku je sveter. Ale nie obyčajný ten sveter, sveter s veľkým S, jej rozprávkový, čarovný, vytúžený sveter. "Oblečiem si ho až doma," povedala Kamila a k tomu ešte úprimne dodala: "Ďakujem vám," potom sa ešte usmiala a odišla. Kráčala a ešte stále tomu neverila, sveter už nebol vo výklade ale v jej rukách. Kamila prišla domov celá rozžiarená a vysmiata. Ale keď otvorila dvere a uvidela svojho brata ležať v posteli, úsmev jej zmizol z tváre. "Čo sa stalo?" spýtala sa ustarostene a pozrela na rodičov. "Tvoj brat je chorý, má vysoké horúčky a my nemáme peniaze na lieky," povedala smutne Kamilina mama. Kamila sa pozrela na svojho malého brata, videla ako trpí a nemohla nič nespraviť. Pozrela na balíček a rozbehla sa von z domu, bežala do butikú. Vbehla do vnútra a volala: "Andrej! Laura! Kde ste?!" "Čo sa deje?" nechápavo sa ozval Andrej. "Ja....ja nechcem ten sveter, ja....potrebujem....chcem peniaze. Prosím," rýchlo a zmätene hulákala Kamila. "Ale čo sa stalo, Kami?" pýtal sa Andrej. "Prosím, daj mi peniaze namiesto svetra. Môj brat...ja....my.....No tak," prosíkala Kamila. Andrej odišiel dozadu prišiel s tisíckou a dvestovkou. "Musím ísť do lekárne," povedala vystrašene Kamila. "Počkaj, pokoj! Kamila upokoj sa. Prečo musíš ísť do lekárne? Je ti niečo?" Andrej si robil starosti, pretože Kamila bola pre neho už niečo viac ako výpomoc. "Môj brat je chorý," odpovedala. "Idem s tebou," povedal Andrej a spoločne odišli autom do lekárne a vrátili sa do domu Kamilinej rodiny. Rodičia sa ani nepýtali kto je Andrej a ani odkiaľ má Kamila lieky, boli radi, že pomôžu synovi. Kamila a Andrej spoločne zaspali na gauči. Keď sa ráno zobudili malému pacientovi bolo už lepšie. A tak sa vytratil z domu prv ako by sa začala prebúdzat' celá rodina. "Ja neviem ako ti poďakovať, Andrej. Veľmi si mi pomohol," povedala Kamila. "Môžeš ísť so mnou Kami, to mi stačí. Vážne," navrhol Andrej. "S tebou? Veľmi rada, hocikde," súhlasila Kamila. Prišli do butikú a Andrej vytiahol zo skrinky ten nerozbalený balíček. "Je tvoj!" povedal a usmial sa. "Ale nie, zaplatil si mi namiesto svetra. Nepatrí mi," protirečila mu Kamila. "Nie, je tvoj, ja som ho videl len ako super model, ale ty si v ňom objavila čaro, pre teba je kúzelný a preto je len a len tvoj, už od začiatku," povedal Andrej. Kamila si ho teda zobrala, rozbalila balíček a dotkla sa svojho svetra, bol taký mäkkučký, pomaly si ho obliekla a v tom sa cítila ako princezná v rozprávke. "Škoda, že mi chýba princ," povedala smutne Kamila. "Hmm, o jednom by som vedel," povedal Andrej a prišiel bližšie ku Kamile. Pozreli sa na seba a Andrej povedal: "Vieš mne je jedno či budeš mať na sebe šaty z hodvábu alebo staré rifle, stále budeš moja princezná a to sa nikdy nezmení." Kamila bola šťastná a zistila, že nehľadala po celú tú dobu sveter jej snov ale Andreja jej snov. Potom sa objali a sladko sa pobožkali. A ako si ďalej žili? Šťastne až do konca, hoci by na sebe mali aj vrece, pretože im nezáležalo na tom čo mali na sebe oblečené, ale išlo im o to, čo k sebe navzájom cítili.

Katarína Gecelovská

19 rokov, Košice

Zoschnuté lístie **úryvok**

Malú podkrovnú izbu zaliali teplé lúče slnka. Nežne sa dotýkali dreveného obloženia a kúsok po kúsok ho osvetľovali, vnášajúc do miestnosti krehké čaro nového dňa – prísľub niečoho krásneho, nepoznaného. Pre Helenu to však bol deň ako každý iný. Ako ten včerajší, či predvčerajší. Ako hociktorý deň za posledné roky, ktoré jej v spomienkach splývali do beztvarej šedej masy. Ako keby ani neexistovali rána a noci. Len akýsi tunel, v ktorom všetko vždy vyzeralo rovnako.

Zachmúrene vstala z postele a automaticky pozrela na veľké nástenné hodiny. Bolo pol ôsmej. Tak ako každé ráno, keď úplne zbytočne kontrolovala čas. Mala v sebe zabudovaný vnútorný budík a nikdy nevstávala skôr alebo neskôr. Vždy o pol ôsmej. Cez týždeň aj cez víkend. Veď aký bol rozdiel medzi nedeľňajším a utorkovým ránom?

Mechanicky sa obliekla, ustlala posteľ a bez toho, aby vrhla čo len krátky pohľad na okno, vyšla z izby. Zamierila rovno do kuchyne a dala postaviť vodu na čaj. Každý deň sa opakovalo to isté. Pohľad na hodinky, obliekanie, ustlatie postele, zelený čaj a vajíčkové raňajky. Omeleta, vajcia na slaninke alebo praženica. To bolo jediné, čím sa líšili jej rána. V spôsobe prípravy vajíčok. Keď dojedla, umyla za sebou tanier a odložila ho do skrinky. Potom vybrala z poštovej schránky noviny a usadila sa do hojdacieho kresla pod kuchynským oknom. Nasadila si okuliare a čítala stránku za stránkou. Nikdy neodložila noviny, kým neprečítala každý jeden článok: od správ zo sveta politiky, cez klebety o slávnych, až po športové novinky. Všetko pekne za radom. Ani v ten deň by tomu nebolo inak, keby ju nevyrušilo zvonenie pri dverách. Otrávene sa odtrhla od reportáže z basketbalového zápasu a pobrala sa otvoriť. Nemala rada neohlásené návštevy. Znamenalo to, že musela na chvíľu prerušiť, čo práve robila a venovať sa hosťovi. Vždy ju to znervóznilo. Rovnako ako keď niekedy po raňajkách umyla riad a potom v schránke nenašla noviny. Narušilo to jej denný režim a odrazu sa cítila vykoľajená, nevediac, čo robiť. Na prípravu obeda bolo ešte vtedy priskoro, a keby sa pustila do upratovania, potom by sa jej vytvoril prázdny priestor v poobednajšom „rozvrhu“. A tak to začala riešiť tak, že si v takých prípadoch vzala nejaké staršie vydanie novín a prečítala ho odznova. Toto však bola opačná situácia. Helena si povedala, že dočíta noviny hneď, ako vybaví návštevu a potom rýchlo navarí obed.

„Teta!“ zvolala naradostene červenovlasá dievčina, keď Helena s nevôľou otvorila dvere. „Tetuška, mám úžasnú správu! Nemohla som čakať na olovrant, pretože by som to dozaista nebola vydržala. A tak som si povedala, že k tebe skočím hneď a poviem ti to všetko hneď začerstva. Dúfam, že to nevadí?“ spýtala sa opatrne a odrazu sa zdala trochu neistá. Poznala Helenu dosť dobre na to, aby vedela, že takéto prepadové návštevy neznáša. Raz do týždňa ju vždy pozývala na olovrant a pri šálke kávy a čerstvom koláči sa trochu porozprávali, ale okrem týchto popoludňajších dohovorených stretnutí nikdy nevyzerala potešená, keď k nej neter zavítala.

„Poď ďalej, Eva,“ vyzvala ju a vrátila sa späť do kuchyne. Významne pozrela na otvorené noviny na stole a potom si odkašľala.

Eva sa tvárila, že nepostrehla ten jasný náznak a nadšene pokračovala: „Jaro ma včera požiadal o ruku! Budem sa vydávať, teta!“ Oči jej žiarili šťastím. Celá izba bola odrazu jasnejšia, hoci bola otočená smerom na západ a slnko do nej svietilo až poobede. No napriek tomu akoby ju práve ožiarilo. Keď sa Eva ráno zobudila, určite sa usmiala, a kým sa obliekla,

chvíľu postála pri otvorenom okne a vdychovala sviežosť tej chvíle. Bola zasnúbená. A o nejaký čas sa tak zobudí do ďalšieho nového dňa a vedľa nej bude ležať jej manžel. V nejaký iný deň sa možno dozvie, že čaká dieťa. Alebo stretne kamarátku zo základnej školy a pôjdu si niekam sadnúť na kávu. Možno jej zakvitne ružový ker v záhrade.

Helena sa pokúsila o niečo ako úsmev: „Blahoželám ti.“ Potom jej zrak padol na čajník na sporáku a spýtala sa, či jej nemá zohriať trochu čaju. Zdalo sa jej neslušné nič jej neponúknuť, ale zasa keby ju ponúkla sušienkami alebo syrovými krekrami, mohlo by to v nej vyvolať dojem, že sa môže zdržať dlhšie a potom by už neostal čas na dočítanie novín. Navrhnuť len čaj bolo rafinované. Bolo to ako keby povedala: „Sadni si, ale nevyhrej stoličku príliš.“

„Prechádzali sme sa pri rieke a on z ničoho nič zastal, kľakol si a spýtal sa ma, či sa stanem jeho ženou. Vieš, nečakala som to, pretože je to ešte iba sedem mesiacov, čo spolu chodíme a...“

„Si tehotná?“ prerušila ju Helena a zamrmlala: „Tak ja ti ten čaj zohrejem.“

„Tehotná?“ Evu takáto otázka zjavne pobavila. „Nie, pravdaže nie.“

„Má už čosi vyše tridsiatky, však? Asi si uvedomil, že je najvyšší čas založiť si rodinu.“

„O takých veciach sme ešte nehovorili, teta,“ zahabkala Eva zmätene. „Len ma požiadal o ruku, to je všetko. Na deti je ešte času dost.“

„Muži sa nikdy neženia len tak.“

Evinu tvár znova rozžiariť úsmev. Bol taký úprimný a spontánny, akoby vyvierať niekde z hĺbky jej srdca. Nebolo to povrchné vykrivenie pier či vytočenie kútikov úst. Usmievala sa celou svojou bytosťou. „Nie, len tak nie. Lúbi ma. Keby si videla, ako na mňa hľadel, keď čakal na moju odpoveď. Božemôj. Až sa mi podlamovali kolená.“

„Keby si mu povedala „nie“, prežil by to.“

Eva akoby nepočula a veselo pokračovala ďalej: „Musím ťa s ním konečne zoznámiť. Čo by si povedala, keby dnes prišiel so mnou na olovrant?“

Helena vybrala zo skrinky šálku a naliala Eve zohriaty čaj. „Ako chceš. Koláča bude dost aj pre troch.“ Potom čaj podala neteri, zachmúrene pozrela na hodinky a dodala: „Len pi, nie je vriaci.“

„Isto sa ti bude páčiť? Hovorila som mu o tebe a už teraz ťa má rád, hoci ťa osobne nepozná. Vychovala si ma ako vlastnú, a to oceňuje aj on... Ach teta, zbožňujem ťa!“ Eva položila šálku na stôl, vyskočila zo stoličky a objala ju. „Si moja jediná rodina, a tak dúfam, že ma odvedieš k oltáru!“

Helena bezmocne stála. Nebola zvyknutá na takéto prejavy lásky, a preto nevedela, ako reagovať. Nakoniec to vyriešila tak, že neter odtisla a zamrmlala: „Vychladne ti čaj.“

Eva sa prestala usmievať. Akoby sa odrazu spamätala a uvedomila si, kde a s kým vlastne je. Znechutene pozrela na otvorené noviny a zamierila ku dverám. „Nebudem ťa už rušiť. Tak teda prídem o štvrtrej, ako vždy. Už sa „neviem dočkať“ tvojho čerešňového koláča.“

Jana Borsuková
22 rokov, Bratislava

Úsečky a polopriamky **úryvok**

„Tento týždeň mám smolu na samé konce. Kamkoľvek prídem na záchod, skončí tam toaletný papier...“, povedala Tanja pobavene, len čo za sebou zabuchla červené dvere s čiernobielym piktogramom dámskej lodičky. Otriasala si z rúk zvyšky vody. Pomohol som jej vyložiť vak späť na chrbát. Otočila sa ku mne tvárou a zľahka ma pobozkala na pery.

Objal som ju a nos zaboril do vlasov. Snažil som sa z nich odčítať, čo celý deň robila. Cigaretový dym mi pripomenul zvonivý smiech jej tučnej kamarátky, miešal sa však so zatuchnutou arómou starých skriň. Spomínala mi, že teraz prespáva u svojej starej mamy. Vôňa opekačkového dymu, spáleného lístia... To dnes nemohla stihnúť, možno včera...A kdesi ďaleko to bola ona. Jej vôňa. Ale sotva rozlíšiteľná v tom zhluku vôní, čo sa jej cestou ku mne usadili vo vlasoch. Mohol som sa spýtať, vyzvať ju, aby mi porozprávala, ako sa mala, čo robila... Ale možno som to ani nepotreboval vedieť.

„Aha!“ Zo skrútenej karimatky vytiahla kus kartónu s veľkým vyfarbeným nápisom Liptovský Mikuláš. Pri písme š jej už dochádzalo pero. „Ty myslíš na všetko, si perfektná.“, pochválil som ju a potľapkal po zadku. Vykročili sme.

Kráčala predom mnou, sukňa sa jej vlnila okolo členkov. Myslel som na jej drobné materské znamienko na ľavej polovici zadku. Cítil som sa poctený, že o ňom smiem vedieť. Vedel som aj o jazvičke na bruchu, šošovičke nad pravou lopatkou, o každej jej pehe... No o nej som nevedel takmer nič. Veľa o sebe nerozprávala a ja som sa nikdy nepýtal.

Strašne som sa jej chcel dotknúť. Ale ona stále kráčala a kráčala. Možno mi unikala zámerne. Náš cieľ bola lanovka v Jasnej. Volala ju vajíčko. V ňom sme sa chceli pomilovať. Je to také naše hobby.

Vymýšľať a dobýjať nezvyčajné miesta na lásku. O divákov nestojíme, iba sa snažíme naše milovania odlíšiť od ostatných a premeniť ich na spomienky.

Zrazu zastala. Rukou si prekryla potvorené ústa. Potom, akoby sa zahanbila, že prejavila svoju zasaziteľnosť, ju odtiahla a s kamennou tvárou skonštatovala: „Ktovie, kam bežala...“ Pod jej nohami ležala zrazená mačka. Niekoľko ju už odhodil z cesty na krajnicu. Ale nemohla tam byť dlho, nelietali okolo nej muchy.

Možno by som bol radšej, keby mi zaryla svoju malú blond'avú hlavu medzi moje prsia. Keby u mňa hľadala skrýšu pred škaredými obrázkami tejto cesty, ktoré sa do nášho pekného dňa nehodili.

Mlčky prešla ešte niekoľko metrov, otočila sa oproti mne a vztýčila palec k nebu. Jednu nohu mala vysunutú, o druhú sa opierala. Pozeral som na jej nedeformovaný tieň a obdivoval jej postavu. Pristihol som sa, že žiarlim. Na každého vodiča, ktorý otočí krkom doprava a na pár sekúnd sa vytešuje jej obrázkom vo svojej mysli, zbavenom šiat.

Asi po desiatich minútach zastavil muž, čo vyzeral ako kuchár z etikety na Podravke. Stále sa tak nejako hlúpo usmieval. Cestoval do Žiliny, to sa nám hodilo. Nastúpili sme na zadné sedadlá. Mrkol na nás cez spätné zrkadlo. „Vy ste pár?“ Pozreli sme na seba a hľadali odpoveď v očiach toho druhého. Oba páry modrých očí mlčali. Chcel som odpovedať kladne, ale pán Podravka ma predbehol ponúkajúc druhú možnosť. „Alebo súrodenci?“ „Súrodenci

nie sme.“, povedala stroho Tanja a neprirodzene sa zasmiala. Tanja nebolo jej skutočné meno. Na jej pravé meno som sa spýtal až po našom prvom milovaní. Tanja bola prezývka ešte zo základnej školy, lebo sa podobala na dievčinu z učebnice nemčiny. Odvtedy jej vraj nikto inak ani nepovedal.

Potom sa na mňa pozrela a prestala sa smiať. Položila mi ruku na koleno, akoby sa chcela ospravedlniť. Pán Podravka prepol stanicu na rádiu a nechal nás mlčať. „Nebude vám vadieť, ak na chvíľu otvorím okno?“, spýtal som sa ho. „Kľudne.“, povedal a napchal svoje bacuľaté prsty do balíčku s orieškami na sedadle spolujazdca. Bolo to auto staršieho typu, okienka sa sťahovali ručne kľukou. Celým telom som sa trochu pootočil k oknu. Tanja mi pustila koleno, čo ma trochu znepokojilo. Potom si ale oprela hlavu o moje rameno.

Zľahka som jej prešiel nosom po cestičke vo vlasoch. Teraz som cítil len ju. Premkol ma blažený pocit. Chcel som ju objasť, bozkávať, milovať hneď teraz a vykašľať sa na vajíčko, ostrovček, člnek či skleníček...

Mala na sebe to tričko, čo prvý raz. Netušil som, či si ho obliekla zámerne. Dve malé bodky sa stretli na dlhej rovnej čiare. V jedno osamelé dopoludnie sme sa obaja vybrali do Gabčíkova. Pozeral som na umelo rozbúrenú vodu kliesniacu si cestu medzi betónové ihlany a dúfal som, že niečo napíšem. Ona stála na druhom brehu s foto-aparátom na krku a dúfala, že niečo odfotí. Zrejme si ma našla objektívom, lebo mi zamávala. Netušil som, kto to je, ale odmäval som späť. Prešiel som na jej stranu. Poznali sme sa z videnia a mali sme pár spoločných priateľov.

Kráčali sme spolu po prázdnej ceste a bavili sa o tom, či bude pršať. Bolo nesmierne dusno. Medzi mužom a ženou kráčajúcich spolu po ceste akosi vždy visí sex. Dážď ho zniesol na naše telá a my sme nasiakli. Býval som bližšie. Prijala moje pozvanie a prišla sa ku mne vysušiť. Biele obliečky voňajúce žehlením z nás sali dažďovú vodu premiešanú s potom...

Mimovoľne som pozrel von oknom. Míňali sme striedavo lesy a polia. V diaľke pred nami som zbadal malú rozhl'adňu. Jemne som potriasol driemajúcou Tanjou. „Pozri!“ Pochopila a zvodne sa usmiala.

Pod'akovali sme pánovi Podravkovi, ktorý sa v skutočnosti volal Anton a na rozlúčku sme mu zamávali. Pokrútil nad nami hlavou a na svojom fialovom renaulte zmizol medzi ostatnými uháňajúcimi farebnými plechmi, ktorých tváre a mená zostanú pre nás nepoznané.

Cestu k rozhl'adni pretínala rieka. Z auta ju nebolo vidieť. Tak sme kráčali popri nej a stále sme sa vzd'alovali od našej vyhl'iadky, až ju napokon zatienil les. „Čo keby sme sa vrátili k stopovaniu?“, navrhol som. Nespokojne sa zatvárila, pootvorila ústa, akoby chcela niečo povedať, ale napokon mykla plecami. Sňala si batoh z chrbta a sadla do trávy. „Teraz stopuj ty.“ „Ako myslíš, ale s tebou by sme mali väčší úspech.“ Zobrala si do ruky kúsok drevka a kreslila do prachu nezmyselné čiary, ktoré podchvíľou zotrela, aby ich nakreslila znovu. Ja som striedavo upažoval a pripažoval ruku so vztýčeným palcom.

Zrazu ma zozadu objala. Spustil som ruku a dlane priložil na jej. „Niečo som zbadala,“ prehodila veselo a odtiahla ma späť k rieke. Neďaleko od nás križovalo rieku strieborné potrubie.

Milosh Harajda

21 rokov, Prešov

ROMEO

úryvok

00421097457988 wrote:

Hola Romeo! Potrebujem vypadnúť. Z Blavy, z bytu... Zajtra letím do Španielska. Prídeš pre mňa na letisko? Na Reus o piatej. Daj vedieť.

003465778543 wrote:

No problem. Budem tam.

00421097457988 wrote:

Muchas gracias, hermano.

Christian vždy odkladal balenie na poslednú chvíľu. Nela nebola o nič poriadnejšia, no zakaždým sa stihli pred cestou pochytiť. Cestovný stres istým spôsobom prospieval ich vzťahu, pretože po opustení bytu mali dostatok času a príležitostí na udobrovanie. Raňajky do postele, masáž na pláži...

Teraz tu však Nela nie je. Je tomu takmer mesiac čo odišla a Christian ešte stále neobjavil čaro ticha, ktoré všetky predchádzajúce udalosti vniesli do jeho bytu. Objednal si taxík, zatiahol závesy, vypol rádio a v zrkadle pri dverách skontroloval, či sa oholil nahladko. Tak to mal rád.

Cestou na letisko ešte oznámil mame, že odchádza.

- Kam cestuješ? A kedy sa vrátiš?
- Mami...neviem, povedal po chvíli.
- Prišla by som pre Teba na letisko a navarím obed.
- ..ale ja naozaj neviem, kedy sa vrátim. Idem k Romeovi.
- A Nelka? Jej si čo povedal?
- Nela odišla.
- Ako to myslíš?
- Jedno ráno som sa zobudil a jej veci boli preč. Všetky. Spolu s ňou.
- Mám o Teba strach. Nikdy sa tu neukážeš. Aj tvoj otec ma tu nechal na všetko samú.
- Prestaň s tým vydieraním.

Nechtami klopkať o okno taxíka, za ktorým plynula panoráma mesta. Práve prechádzali po moste, keď taxikár šliapol na plyn.

- porozprávame sa, keď sa vrátim. Dodal po chvíli.
- Zavolaj, keď pristaneš.
- Ok.

Stlačil červený gombík na mobile a zámerne uhol pred taxikárovým pohľadom. Možno práve on sťahoval Nelu, možno ho viezol domov, keď zapíjal rozchod...teda, sú vlastne rozídení? Stačí ak jeden bez slova odíde? Rada z tupých ženských plátok by znela: na rozchod sú vždy dvaja.

Presne tieto nekonečné špekulácie a myšlienky ho dohnali k úteku z mesta. Prichádzali pred spaním, za svitania, v práci a zakaždým ako červíky liezli hlavou. Vo vrecku jednosmerná letenka, v kufri opalovací krém, fľaša Absinthu a žiadne spodné prádlo. Neznášal boxerky v teplotách nad 25 stupňov.

Šoférovi podal papierovú bankovku, ten mu vybral batožinu z kufra a bez pozdravu odišiel. Christian zapol svoj i-pod, ktorý hudbou filtroval okolie na značky, nápisy a dav cestujúcich, ku ktorému vykročil, aby sa na pár hodín stal jeho súčasťou.

Milujem moment, keď lietadlo štartuje, postupne nabera rýchlosť a vo chvíli, keď stratím zem pod nohami nastane uvoľnenie. Ako keď v rulete padne tvoje číslo. Adrenalín hráča. Myslím si, že cestovatelia sú istým druhom hráčov. Sú hráčmi i hercami. Odlietajú preč, aby sa mohli stať niekým iným. A to je presne to, čo teraz potrebujem.

Christian počas letu prelistoval dva časopisy, vypočul si tretinu playlistu a nezabudol sa ísť pozrieť, či by sa na toaletách teoreticky dalo sexovať. Posádku tvorili businessmani v oblekoch, rodinky s deťmi a zamilované páriky. Nepatril do žiadnej z uvedených kategórií. Už nie.

Najkrajšie na príletoch do južných krajín je chvíľa, keď sa prvýkrát nadýchnem vzduchu. Jeho slaná príchuť udrie naraz a i keď ju človek očakáva, zakaždým prekvapí svojou intenzitou. Časom si na ňu privykneme a prestaneme ju vnímať. Schodíky pristavené k lietadlu sú ako očistec. Dovolia vám vystúpiť na nebesia a záleží len na nás, či pristaneme v pekle, na zemi, alebo sa vrátíme tam hore. Zakaždým, keď po nich schádzam, spolu s vetrom vo vlasoch, sa vo mne niečo mení.

Batožina mu prišla na páse medzi prvými, čo sa nezvyklo stávať.

Romeo ho čakal presne tak ako mu sľúbil- sám, o piatej a bez zbytočných otázok. Zvítanie po troch mesiacoch bolo zvláštne. Christian si spomenul na prílet s Nelou a dnešok mu pripadal úplne absurdný. Iný, čudný...

„Španielske priateľstvá sú veľmi intenzívne. Stretávame sa každý deň, niekoľko hodín a žijeme ako rodina. Všetko o sebe vieme. Ak však jeden člen odíde, málokedy opäť zapadne. Počas doby, kým je preč sa udeje veľa vecí a to prázdno sa nedá dohnať...“ povedal mu dávno Romeo. Oni však boli výnimkou. Áno, boli výnimkou, pretože on to tak chcel. „Mi casa es tu casa“ bolo ich pravidlom. Všetko ostatné nebolo podstatné.

A teraz sedím tu, na hore Montjuic- prvé miesto, kam ma Romeo bráva hneď po prílete. Slnko zapadá nad Barcelonou, kufor mám ešte v aute, prachy nezmenené.. Niekedy si myslím, že si vychutnáva fakt, že som od neho závislý. V dobrom, samozrejme. Teraz sedí vedľa mňa, v ruke otvorená plechovka a pohľad smerujúci k Tibidabu. Keď niekoho poznáte dlho, alebo ste trávili veľa času spolu, niekedy dokonca stačí pocit, že sa priatelíte večnosť na to, aby ste dokázali čítať myšlienky toho druhého. Viem, že spomína na kolotoče, kam ich brával otec, keď boli malí. Na týchto schodoch mi rozprával o Barcelone pred Olympiskými hrami a po nich. V tom čase si jeho rodičia otvorili na pláži reštauráciu, kde ako študent pomáhal. Je to typický príklad rodinného podniku, ktorý majú dodnes. Medzi domácimi je vychýrený pre svoju paellu a sangriú, ktoré pripravovala jeho mama. Nenájdete ho v cestovnej príručke...a presne za všetky takéto miesta vďačím Romeovi. Ukázal mi Barcelonu, akú turisti nepoznajú.

Niečím mi pripomína Lennyho Kraviza. Nie je vysoký a má charakteristický drzý pohľad. Tmavá pokožka, čierne vlasy a modré oči. Môj španielsky brat. Obaja sme na ruke nosili koženú šnúрку. Uviazal mi ju, keď som odchádzal z Barcelony. Mali sme devätnásť a mne sa končil môj výmenný pobyt na univerzite.

Zuzana Slaninková

16 rokov, Bánovce nad Bebravou

Pokúsiť sa o z

Sedela som v kostole. Zahľbená do seba, nevnímajúc kňazove slová. Triasli sa mi nohy akoby od zimy a ja som proti tomu nebola schopná nič urobiť. V očiach ma štípalí slzy, čo mi mazali linku, no ruky som mala príťažké na to, aby som ich dokázala utrieť.

Myšlienkami som sa odplazila späť. Sedela som s Petrou pri kuchynskom stole a nahovárala ju, aby rýchlejšie jedla obed. Chceli sme kresliť. Vždy sme spolu kreslievali. To bola jediná záľuba mojej sesterničky, odvtedy, čo ju zrazilo auto...

Energicky ukázala prstom na obsah taniera a podráždene skríkla: „Ale vieš, že kôprovú omáčku nenávidím!“

Nakoniec to zjedla. Napokon, vždy všetko zjedla a tanier zanechala prázdny, takmer čistý. Mala zakódované, že nech je jedlo akokoľvek hnusné, ten, kto ho navaril, to urobil s láskou. A také niečo predsa nemožno odhodiť...

Priniesla som papiere a pastelky. Ihneď sa na ne vrhla a začala kresliť, pričom sa jej na tvári udomácnil pokojný úsmev.

Čiary, čo zostávali na papieri, boli neisté a roztrasené. Dookola si popod nos opakovala frázu z reklamy: „Trápi ťa kašeľ? Liek sa našiel!“ Ukázala mi obrázok fľaštičky sirupu proti kašľu a ja som ju pohladila po chrbte. „Veľmi pekné, Peťka!“

Sklonila som hlavu a dovolila ofine, aby mi prekryla celé ľavé oko. Zavrela som oči a potichu som zafňukala.

Pomohla som jej zaviazať šnúrky na starých, zodratých, no o to obľúbenejších teniskách a vybrali sme sa von. Bolo leto a slnko pieklo. Spýtala som sa jej, či nechce nanuk.

Prestrašene odpovedala: „Daj pokoj s nanukom! Vieš predsa, že odkedy mi zadrelo drevko z.. z... z... z nanuku, sa bojím. Fuj, nechcem nanuk! Nanuky sú zlé. Zlé!“

Ospravedlnila som sa jej za ponuku a zamierili sme na *naše* obľúbené miesto pri neďalekom potoku. Chodievali sme tam vždy, keď sme išli von sami, bez rodičov...

Peťka nemala kamarátov, všetkých som jej nahradzovala ja...

Len na tom mieste sa dokázala uvoľniť a povedala mi všetko, čo jej ležalo na srdci. Bola som jej denníkom.

Prehovorila som jednu zo svojich rúk, aby vytiahla z tašky vreckovku a pomohla mi utrieť nos.

Zbožňovala Róberta, nášho suseda. Milovala ho tak, ako to sedemnásťročné dievča s mysl'ou asi päťročného dokáže.

Mal ju v paži. Jediné, čo som pre ňu mohla urobiť, bolo asi toľko, že som ho poprosila, aby sa jej nesmiel. Bol to totiž veľmi jednoduchý a namyslený *macho*. Nezaslúžil si, aby ho niekto obdivoval a miloval tak úprimne ako Petra. Našťastie si nevedomovala a nedokázala pochopiť, čo k nej *cíti* on...

Kňaz dorečnil a ja som zdvihla hlavu. Tu istú ruku som požiadala, aby mi z oka odhrnula vlasy.

Nahovárala si, že je geniálna. Často mi opakovala: „Máš x ponožiek a y pančúch. Vypočítaj mi neznámu z...“, pričom bola presvedčená o tom, že sa mi to s mojím IQ nikdy nepodarí vyriešiť... Ako by aj mohlo?

Ľudia začali tvoriť rad na prijímanie. Ja som nemala síl. A bolo mi jedno, čo si o mne babka pomyslí...

Keď dostala prvú zákernejšiu horúčku, krstná cítila, že je zle. Ja som tomu uverila až v nemocnici, keď som ju videla celú spotenú ležať na posteli. Takmer nezrozumiteľne opakovala: „Vysoká kvalita, nízka cena. Vysoká kvalita, nízka cena...“

Milovala reklamy. Televízor si vždy zapla len kvôli nim. Akonáhle sa začal nejaký program, prepla na iný kanál – na ďalšiu reklamu.

Odvtedy sme spolu na našom mieste neboli. A už ta ani nepôjdeme.

Začalo sa vychádzať z kostola. Podarilo sa mi dostať von medzi poslednými. Uvidela som Roba. Hoci som po tom túžila, bola som veľmi slabá na to, aby som sa patrične rozzúrila. To, že prišiel na Petin pohreb, bolo ako výsmech. Pohľad som zaryla hlboko do jeho tupých očí.

Podišiel ku mne: „Úprimnú sústrasť, susedka.“

Nechala som jeho pravú ruku naprázdno ovisnúť. Pokračoval: „A máš pokoj, už sa nemusíš nútiť chodiť s ňou von, môžeš sa pridať k nám...“

Zovrelo mi hrdlo a z oka sa mi vydrala pichľavá slza. Nenávidela som ho.

„Ona ťa milovala, ty bastard!“ zasipela som.

„Ona mňa možno áno...“

Nedokázala som už nič povedať. Bol hrozný, bezcitný a blbý.

Doposiaľ nie som schopná uveriť faktu, že teraz sa to len tak hemží takými ako je on... Netuším, prečo je to tak. Odpoveď sa možno skrýva pod neznámou z...

ZBORNÍK VYBRANÝCH PRÁC MLADÝCH AUTOROV 39. ROČNÍKA JAŠÍKOVÝCH KYSÚC

vydáva: Žilinský samosprávny kraj – Kysucká knižnica v Čadci

zostavila: Mgr. Janka Mudříková

rok: 2007

**39. ročník Jašíkových Kysúc sa realizuje s finančnou podporou
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky**